

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

<u>Informationsnummer</u>	Indhold	Side
	<i>I Meddelelser</i>	
	.....	
	<i>II Forberedende retsakter</i>	
	Det økonomiske og sociale Udvalg	
90/C 62/01	Udtalelse om forslag til Rådets beslutning om indførelse af et fælleseuropæisk alarmnummer	1
90/C 62/02	Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om afskærmningsanordninger til visse motorkøretøjer og påhængskøretøjer dertil	2
90/C 62/03	Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 79/695/EØF om harmonisering af fremgangsmåderne ved varers overgang til fri omsætning	5
90/C 62/04	Udtalelse om forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af en aftale mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Republikken Finland, Republikken Island, Kongeriget Norge, Schweiz, Kongeriget Sverige og Republikken Østrig om elektronisk overførsel af handelsdata via kommunikationsnet (TEDIS)	6
90/C 62/05	Udtalelse om Kerneenergiindustrien i Fællesskabet — Industrien for konstruktion og opførelse af kernekraftværker stillet over for gennemførelsen af det indre marked (ajourføring af det vejledende kerneenergiprogram for Fællesskabet i henhold til Euratom-Traktatens artikel 40)	7
90/C 62/06	Udtalelse om forslag til Rådets forordning (EØF) om ændring af forordning (EØF) nr. 2727/75 om den fælles markedsordning for korn	10
90/C 62/07	Udtalelse om Kommissionens 18. beretning om konkurrencepolitikken	11

<u>Informationsnummer</u>	Indhold (<i>fortsat</i>)	Side
90/C 62/08	Udtalelse om meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet fra Kommissionen om gennemførelse af det indre marked og indbyrdes tilnærmelse af afgifter	17
90/C 62/09	Udtalelse om forslag til Rådets beslutning om ændring af beslutning 86/138/EØF om et demonstrationsprojekt med henblik på oprettelse af et informationssystem på fællesskabsplan for ulykker, der sker i forbindelse med forbrugsprodukter, samt om fastsættelse af de finansielle midler til projektets drift de sidste to år	21
90/C 62/10	Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om reklame for tobaksvarer i pressen og på plakater	23
90/C 62/11	Udtalelse om forslag til Rådets forordning (EØF) om sundhedsbestemmelser for produktion og markedsføring af afsmeltet animalsk fedt, grever og biprodukter fra afsmeltning til konsum	25
90/C 62/12	Tillægsudtalelse om fremstød på det kulturelle område i Det Europæiske Fællesskab	26
90/C 62/13	Udtalelse om forslag til Rådes forordning (EØF) om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af kalve i intensive produktionssystemer	37
90/C 62/14	Udtalelse om forslag til Rådets forordning (EØF) om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin i intensive produktionssystemer	40
90/C 62/15	Udtalelse om forslag til Rådets beslutning om finansiell støtte fra Fællesskabet til udryddelse af afrikansk svinepest på Sardinien	43
90/C 62/16	Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 85/511/EØF om fællesskabsforanstaltninger til bekæmpelse af mund- og klovesyge	44
90/C 62/17	Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 88/407/EØF om fastsættelse af de veterinærpolitimæssige krav i forbindelse med handelen inden for Fællesskabet med frosset tyresæd og indførsel heraf	45
90/C 62/18	Udtalelse om: — forslag til Rådets forordning (EØF) om sundhedsmæssige og veterinærpolitimæssige betingelser for samhandelen inden for Fællesskabet og indførslen fra tredjelande af dyr af hestefamilien — forslag til Rådets forordning (EØF) om zootekniske og genealogiske betingelser for samhandelen inden for Fællesskabet med dyr af hestefamilien — forslag til Rådets forordning (EØF) om samhandel inden for Fællesskabet med dyr af hestefamilien bestemt til konkurrencer	46
90/C 62/19	Udtalelse om forslag til Rådets forordning (EØF) om veterinærpolitimæssige betingelser for markedsføring af gnavere i Fællesskabet	47
90/C 62/20	Udtalelse om forslag til Rådets beslutning om indførelse af en EF-finansieringsforanstaltning til udryddelse af brucellose hos får og geder	49

II

(Forberedende retsakter)

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

Udtalelse om forslag til Rådets beslutning om indførelse af et fælleseuropæisk alarmnummer ⁽¹⁾

(90/C 62/01)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 18. oktober 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 100 A at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Rådets beslutning om indførelse af et fælleseuropæisk alarmnummer.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for miljø-, sundheds- og forbrugerspørgsmål, som udpegede Bo Green til ordfører og Giovanni Mantovani til medordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 28. november 1989.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling, den 19. december 1989, følgende udtalelse:

1. Generelle bemærkninger

1.1. Formålet med forslaget er at indføre nr. 112 som et fælleseuropæisk alarmnummer for opkald til de nationale alarmtjenester.

1.2. Samtidig foreslås, at der træffes foranstaltninger med henblik på en gradvis forøgelse af specielt sprogfærdighederne hos det betjeningspersonale, der besvarer opkaldet til det fælles europæiske alarmnummer.

1.3. ØSU støtter forslaget, særlig fordi der i de senere år er sket en betydelig stigning af såvel private rejser som forretningsrejser inden for EF.

1.4. Stadig flere EF-borgere vil derfor alt andet lige komme i en nødsituation i et andet EF-land.

1.5. ØSU tillægger det stor betydning, at det fælleseuropæiske alarmnummer indføres ved siden af de eksisterende nationale alarmnumre.

1.6. Baggrunden for dette er, at de nationale alarmnumre i mange EF-lande er blevet utroligt rodfæstede gennem mange års brug.

1.7. ØSU finder det endvidere vigtigt, at tidsplanen for indførelsen af det fælleseuropæiske alarmnummer er gjort

rimelig smidig for de medlemsstater, der endnu ikke har planlagt tekniske ændringer eller må fremskynde ændringer i deres nummereringsplaner. Den frist, der er fastlagt i artikel 2, nemlig den 31. december 1992, må ikke overskrides med mere end 12 måneder, hvilket indebærer, at den yderligere frist på tre år indtil den 31. december 1995 må nedsættes.

1.8. Der indføres for øjeblikket nye teknologier inden for telekommunikation. Tidspunktet nu er derfor en god lejlighed til at indføre et europæisk alarmnummer.

2. Særlige bemærkninger

2.1. ØSU skal påpege, at oversigt nr. 1 indeholder en fejl. Danmark har således ikke på indeværende tidspunkt indført 112 som nationalt alarmnummer som anført, men alene reserveret nummeret som alarmnummer.

Det bemærkes ligeledes, at samme oversigt (nr. 1) for Italiens vedkommende fejlagtigt angiver, at cifrene 112 anvendes af militærpolitiet. Nummeret anvendes af gendarmeriet (carabinieri).

2.2. Da det har vist sig, at oplysningerne om to medlemsstater — Danmark og Italien — ikke er korrekte, bør Kommissionen kontrollere oplysningerne om de øvrige 10 medlemsstater.

(1) EFT nr. C 269 af 21. 10. 1989, s. 8.

Bruxelles, den 19. december 1989.

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om afskærmningsanordninger til visse motorkøretøjer og påhængskøretøjer dertil ⁽¹⁾

(90/C 62/02)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 6. september 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 100 A at anmode om det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for industri, handel, håndværk og tjenesteydelser, som udpegede François Perrin-Pelletier til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 29. november 1989.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling den 19. december 1989 med stort flertal, idet 1 stemte imod, mens 4 stemte hverken for eller imod, følgende udtalelse:

1. Indledning

1.1. De foreliggende direktivforslag udspringer af, at Kommissionen i forbindelse med færdselssikkerhedsåret 1986 gav tilsagn om at træffe særlige foranstaltninger inden for dette område.

Man kan naturligvis kun stille sig positivt over for ethvert initiativ, som Kommissionen tager med det formål at indføre nye foranstaltninger for at nedbringe antallet af ulykker og mindske deres omfang og derigennem øge sikkerheden for alle trafikanter.

1.2. I august 1987 forelagde Kommissionen sit første direktivforslag; hovedformålet var at øge færdselssikkerheden ved hjælp af afskærmningsanordninger, som skulle begrænse de byger af vand, snavs eller grus, som slynges op af køretøjer under kørslen. Forslagets tekniske indhold byggede på de gældende regler i visse medlemsstater samt på forslag fra en række eksperter.

1.3. Dette første direktivforslag blev drøftet i Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾ samt i Parlamentet; da disse drøftelser resulterede i omfattende ændringsforslag, er det første forslag nu erstattet af et nyt, som er emnet for denne udtalelse. Det må dog beklages, at man ikke på forhånd har drøftet forslaget tilstrækkeligt grundigt med

repræsentanter fra erhvervslivet, selv om ØSU allerede i forbindelse med det første forslag beklagede denne mangel på kontakt.

2. Generelle bemærkninger

2.1. De problemer, som Kommissionen tager op i det foreliggende direktivforslag, giver bestemt såvel trafikanterne som myndighederne anledning til bekymring.

2.2. De byger af pulveriseret vand (»stænk«), som slynges op af dækkene på tunge erhvervskøretøjer, der kører relativt hurtigt på våde veje, udgør en potentiel fare for andre bilister, især i forbindelse med overhalinger.

2.3. Stænkdannelsen afhænger først og fremmest af tre faktorer: kørebanens og især vejbelægningens egenskaber; dækkenes slidbanemønster; de aerodynamiske forhold omkring køretøjet og kørselshastigheden.

Ru vejbelægninger og bredrillede dæk vil således normalt forårsage mindre stænkdannelse end glatte vejbelægninger og finrillede slidbaner. Stænk dannes af det vand, der kastes op fra kontaktfladen mellem vejbanen og dækkets slidbane, og problemet forværres af den aerodynamiske virkning, som køretøjernes bevægelse og vinden skaber,

⁽¹⁾ EFT nr. C 263 af 16. 10. 1989, s. 19.

⁽²⁾ EFT nr. C 80 af 28. 3. 1988, s. 17.

samt af den strøm af vand, som løber fra taget og hen langs køretøjets sider.

2.4. Desuden er stænkgenerne blevet forstærket af tendensen til at øge antallet af hjulaksler på tunge køretøjer.

2.5. Nyere undersøgelser, som bør videreføres, viser, at man — ud over Kommissionens forslag — kan mindske problemer betydeligt ved at anvende vejbygningsmaterialer, som giver mulighed for belægninger, der kombinerer et godt vejgreb med optimal vandbortledning, idet belægningens overflade er konstrueret med det størst mulige antal hulrum (drænbelægning). Denne type vejbelægning kan ikke alene mindske stænk dannelsen betydeligt, den kan også dæmpe dækstøjen.

2.6. Det vand, der slynges op af dækkene, presses ud langs køretøjets sider. Dette er især tilfældet, hvor hjulene stort set er indkapslet, så der kun er en åbning ud mod køretøjets yderside, og der ved hjulenes rotation opstår en turbulenseffekt. Man kan ikke løse dette problem definitivt ved at påmontere afskærmningsanordninger som f.eks. skærkanter og stænkklapper. Når afskærmningsanordningerne har nået en vis mætningsgrad, kan vandafledningen fra hjulkassen meget vel få endnu dårligere betingelser, specielt når pladsen omkring hjulet er blevet endnu mere trang. Desuden kan anordningen øge risikoen for, at der ophobes is og snavs, som derpå kan falde ned på vejen i massive klumper.

2.7. De aerodynamiske egenskaber ved køretøjet som helhed (lastvogn + anhænger) betyder meget for stænk dannelsen, og derfor varierer stænkgenerne meget alt efter køretøjernes udformning.

2.8. Med henblik på at imødegå konsekvenserne af de fænomener, der er beskrevet ovenfor, anbefaler Kommissionen, at man anvender udstyr som f.eks. stænkklapper, der opfylder direktivets bestemmelser.

Det må imidlertid erindres, at lige meget hvor avanceret en afskærmningsanordning måtte være, vil den dog ikke kunne få det opslængede vand til at »forsvinde«; den vil kun kunne bortlede det til andre steder, hvor stænk dannelsen er mindre.

Sektionen bifalder i øvrigt, at Kommissionens forslag — i modsætning til det tidligere direktivforslag — indeholder en særlig metode til afprøvning af anordninger af typen »luft/vand-separator«.

2.9. Det fremgår af ovennævnte, at spørgsmålet er mere kompliceret, end man umiddelbart skulle tro. På trods af det omfattende forskningsarbejde, der er udført i De Forenede Stater, besluttede de amerikanske myndigheder (NHTSA — National Highway Traffic Safety Administration) i maj 1988, at der ikke skulle udstedes love om afskærmningsanordninger, da de gennemførte forsøg ikke havde givet et overbevisende resultat.

I Fællesskabet har kun to medlemsstater gennemført en lovgivning vedrørende afskærmningsanordninger. Det anbefales kraftigt, at Kommissionen ikke begrænser sig til de foreslåede forskrifter, men forbedrer dem under hensyntagen til de resultater, som kan forventes i forbindelse med de mange igangværende forskningsprogrammer i såvel Fællesskabet som tredjelande.

Med en sådan fremgangsmåde skulle det være muligt at fastlægge egnede metoder til at vurdere det færdigmonterede køretøjs stænk reducerende egenskaber. Det anses således for nødvendigt, at forskrifterne ikke blot udarbejdes på grundlag af konstruktionskriterier, men derimod fastlægges ud fra objektive funktionskriterier, som kan anvendes på de køretøjer, der er omfattet af bestemmelserne, og ikke kun på materialet.

2.10. Det ville desuden være ønskeligt, om dette direktiv hjemlede mulighed for EØF-typegodkendelse af enhver anordning, som beviseligt har mindst lige så stor effekt på køretøjet som de anordninger, der er foreskrevet i bilag II og III.

2.11. Hvad angår effektiviteten, har det ikke været muligt at fremlægge en eneste statistik over ulykker i forbindelse med stænk dannelsen, men i betragtning af, at afskærmningsanordningerne er forbundet med relativt lave omkostninger, synes en sådan statistik ikke at være absolut nødvendig.

2.12. Ud over at mindske stænk dannelsen vil forskrifterne i Kommissionens forslag også bevirke, at der kastes færre småsten bagud fra køretøjer, og sådanne stenslag kan også være til fare for andre trafikanter.

2.13. Den mængde pulveriseret vand, der slynges op, afhænger af visse egenskaber ved selve køretøjet og af kørselshastigheden, men den anvendte dæktype har også stor indflydelse på stænk mængden. Det ville derfor være hensigtsmæssigt, om Kommissionen også gik i gang med at undersøge, hvordan man kan reducere stænk dannelsen fra dækkene.

2.14. Parallelt med det foreslåede direktiv bør Kommissionen endvidere træffe foranstaltninger, der kan tilskynde medlemsstaterne til i videst muligt omfang at anvende vanddrænende vejbelægninger på strækninger, hvor der køres med høj hastighed samt på de baner, der oftest benyttes af tunge køretøjer.

2.15. ØSU konstaterer, at Kommissionen i forbindelse med typegodkendelsen er vendt tilbage til den »frivillige« metode. ØSU er enig med Kommissionen i, at man kun kan skifte fra den frivillige metode til fuldstændig harmonisering, hvis denne ændring omfatter hele EØF-typegodkendelsesproceduren for motorkøretøjer i henhold til ramedirektivet 70/156/EØF.

2.16. Uagtet det foranstående er Kommissionens forslag et skridt fremad på vejen mod øget færdselssikkerhed, idet forslaget i mange tilfælde forebygger ulykker.

Det forekommer imidlertid ønskeligt, at Kommissionen finder frem til en afprøvningsmetode for motorkøretøjer, som tager højde for samtlige kendte faktorer og samtidig gør det muligt at vurdere effektiviteten af færdige og monterede anordninger, således som det er direktivets endelige mål. Denne metode kan så træde i stedet for konstruktionskrav og laboratorieafprøvninger af løsele. Direktivet bør ligefrem indeholde en artikel, hvori der klart bebudes en senere indførelse af funktionelle afprøvninger for færdigmonterede køretøjer, som afløser de foreslåede krav til anordninger og udstyr, specielt kravene i artikel 2 og 3 samt i bilag II og III.

2.17. Med de nævnte forbehold og i betragtning af de problemer, der skal løses i praksis, før man kan nå det endelige mål, stiller sektionen sig generelt positivt til Kommissionens forslag, i det omfang det sigter på at finde en praktisk løsning, som på kort sigt kan mindske stænkproblemet.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Artikel 1

Det ville være hensigtsmæssigt, om denne artikel hjemlede mulighed for EØF-typegodkendelse af andre anordningstyper end dem, der er foreskrevet i bilag II, såfremt det kan bevises, at de er mindst lige så effektive.

3.2. Artikel 3

Ordet »funktion« i 2. linje bør erstattes af ordet »funktionsevne«.

3.3. Artikel 9 og 10

ØSU går generelt ind for en hurtigere tilpasning af direktiverne til den tekniske udvikling, men som det har gjort opmærksom på flere gange, kan det dog ikke godkendes, at der indføres en ny procedure, som resulterer i, at udvalget for tilpasning til den tekniske udvikling reduceres til et rent rådgivende organ.

3.4. Artikel 11

Denne artikel bør omformuleres. Direktivforslagets ordlyd hjemler en medlemsstat mulighed for at påbyde anvendelsen af afskærmningsanordninger dagen efter direktivets

offentliggørelse, hvilket kunne bevirke, at det pågældende land forbyder indførsel af køretøjer, der ikke opfylder kravene.

Det er derfor nødvendigt at benytte den formulering, der normalt bruges i forbindelse med anvendelsesfrister:

- a) Medlemsstaterne sætter de fornødne bestemmelser i kraft for senest den 1. oktober 1991 at efterkomme dette direktiv.
- b) Fra og med den 1. oktober 1991 kan medlemsstaterne
  - nægte at EØF-typegodkende afskærmningsanordninger i henhold til artikel 2,
  - nægte at typegodkende et køretøj, som ikke opfylder direktivets bestemmelser.
- c) Fra og med den 1. oktober 1992 kan medlemsstaterne forbyde ibrugtagning af køretøjer, som ikke opfylder direktivets bestemmelser.

3.5. Bilag II

Hver enkelt type afskærmningsanordning bør opfylde de samme krav ved en objektiv afprøvning, og disse krav bør under alle omstændigheder gå på funktionsevnen.

Derfor bør man fjerne den nuværende sondring mellem »afskærmningsanordninger« af kategori I og af kategori II, så snart det er teknisk muligt.

3.5.1. De procedurer til afprøvning af afskærmningsanordninger, som er beskrevet i bilag II, genskaber kun i meget ringe grad de forhold, der gør sig gældende i praksis. Det er korrekt, at stænk dannelsen forårsages af dækkene (hvor spredningen af stænkene i øvrigt er ret uberegnelig), men stænk dannelsen påvirkes også af den luftbevægelse, der er betinget af kørselshastigheden samt af luftbevægelserne omkring hjulene, og dette tages der ikke højde for ved denne afprøvningsmetode.

3.5.2. Der er ikke planlagt afprøvningsprocedurer til typegodkendelse af det materiale, der anvendes til afskærmningsanordningen; der tænkes her især på deres modstandsdygtighed imod sandslibning og stenslag samt på deres levetid. Det ville være uheldigt at typegodkende anordninger, som ikke med garanti forbliver effektive ved brug i trafikken.

3.5.3. For at kunne absorbere energien fra det opslynge- de vand er de anordninger, der omtales i det foreliggende direktivforslag, enten fremstillet af porøse materialer, forsynet med små huller eller ujævnheder eller konstrueret som stænkklapper, og de bliver mere eller mindre let belagt med de faste elementer, der slynges op fra vejen sammen med vandet. Der er ikke fastlagt nogen typegodkendelsesafprøvning med henblik på at kontrollere, hvor let disse materialer bliver belagt, hvilket i praksis kan variere meget fra det ene materiale til det andet.

3.6. *Bilag III*

3.6.1. Dette bilag bør ændres i overensstemmelse med foranstående bemærkninger.

3.6.2. *Anvendelsesområde*

ØSU foreslår, at direktivet ikke skal finde anvendelse på N2-køretøjer, der vejer under 7,5 tons, eftersom disse primært anvendes til varekørsel i byområder.

Punkt 6.1.

Dette punkt bør ændres som følger:

»Skærme og stænklapper til styrende eller selvstyrende hjul, der er dækket af karosseriets bund ...«.

Bruxelles, den 19. december 1989

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 79/695/EØF om harmonisering af fremgangsmåderne ved varers overgang til fri omsætning ⁽¹⁾

(90/C 62/03)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 6. september 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 100 A at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for industri, handel, håndværk og tjenesteydelser, som udpegede Bernard Mourgues til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 29. november 1989.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling (mødet den 19. december 1989) enstemmigt følgende udtalelse:

1. Generelle bemærkninger

ØSU udtrykker tilfredshed med direktivforslaget, som skal stille alle medlemsstaternes import på lige fod, idet det skorter på ensartethed i anvendelsen af de forenklede procedurer.

ØSU understreger, at domicilieringsproceduren og proceduren med forenklet angivelse, som kun gælder ved import, kan anvendes efter tilladelse fra medlemsstaternes kompetente myndigheder, enten samtidig eller særskilt; dog skal proceduren i alle tilfælde nedfældes i en aftale mellem den ansøgende virksomhed og den kompetente toldmyndighed. I denne aftale fastsætter man bilateralt grundlaget for proceduren, betingelserne for procedurens anvendelse samt den sikkerhed, som er nødvendig for varernes frigivelse og for gennemførelse af overgangen til fri omsætning.

I betragtning af disse procedurers økonomiske betydning ser ØSU gerne, at de på passende vis udvides til også at omfatte eksportordningerne.

2. Særlige bemærkninger

Uden at afsvække denne positive udtalelse skal følgende påpeges:

Specielt proceduren med forenklet angivelse, som i høj grad gør det lettere for virksomhederne at forbedre deres produktivitet, har undertiden uheldige virkninger for de toldmyndigheder, som skal føre kontrol med de opsummerende angivelser.

Denne kontrol resulterer undertiden i et stort ekstra indsamlingsarbejde. Dette gælder bl.a. toldordningerne vedrørende aktiv eller passiv forædling.

⁽¹⁾ EFT nr. C 235 af 13. 9. 1989, s. 16.

Under disse omstændigheder henleder ØSU opmærksomheden på det ekstra arbejde, som kontrollen med forenklede angivelser, herunder især opsummerende

angivelser, kan medføre for toldmyndighederne. Det modsvares dog af en tilsvarende arbejdsbesparelse ved importtoldbehandlingen.

Bruxelles, den 19. december 1989

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og sociale Udvalg

Udtalelse om forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af en aftale mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Republikken Finland, Republikken Island, Kongeriget Norge, Schweiz, Kongeriget Sverige og Republikken Østrig om elektronisk overførsel af handelsdata via kommunikationsnet (TEDIS) ⁽¹⁾

(90/C 62/04)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 30. november 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for industri, handel, håndværk og tjenesteydelser, som udpegede Herbert Nierhaus til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 29. november 1989.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling (mødet den 19. december 1989) enstemmigt følgende udtalelse:

1. Generelle bemærkninger

1.1. ØSU afgav den 26. februar 1987 ⁽²⁾ en positiv udtalelse om »Forslag til Rådets forordning om en forberedelsesfase til et fællesskabsprogram for elektronisk overførsel af handelsdata via kommunikationsnet (TEDIS)« og godkendte dermed TEDIS' generelle målsætning.

1.2. Desuden støttede ØSU i sin udtalelse af 15. december 1988 om »Forslag til Rådets afgørelse af ændring af afgørelse 87/499/EØF om et fællesskabsprogram for elektronisk overførsel af handelsdata via kommunikationsnet (TEDIS)« ⁽³⁾ dette ændringsforslag, hvis sigte var at inddrage EFTA-lande i TEDIS-programmet ⁽⁴⁾. Det fastslog tillige, at de aktiviteter, som indtil da var iværksat inden for rammerne af TEDIS, havde positive virkninger.

1.3. Disse konstateringer blev bekræftet på TEDIS-konferencen i Bruxelles den 12. og 13. juli 1989, og

samtidig blev det dokumenteret, at TEDIS' generelle målsætning om at sikre kompatibilitet mellem elektroniske dataoverførselsnet til kommercielle og administrative formål havde givet positive resultater.

2. Særlige bemærkninger

2.1. Det foreliggende forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af en aftale vedrørende TEDIS mellem EF og en række tredjelande bakkedes kraftigt op i sektionen, fordi de nævnte landes inddragelse i TEDIS vil kunne medføre en solid udbygning af det hidtidige samarbejde og vil kunne forhindre, at der opstår nye handelshindringer.

2.2. Da de målsætninger, som er nedfældet i kommissionsdokumentets bilag A, udgør en integrerende del af aftalen, mener ØSU, at det planlagte samarbejde med tredjelande i høj grad vil virke befordrende på den videre udvikling af TEDIS.

2.3. Samarbejdets positive virkninger for

— udbygningen af den kommercielle udnyttelse af telekommunikation,

⁽¹⁾ EFT nr. C 285 af 11. 11. 1989, s. 6.

⁽²⁾ EFT nr. C 105 af 21. 4. 1987.

⁽³⁾ Dok. KOM(88) 523 endelig udg.

⁽⁴⁾ EFT nr. C 56 af 6. 3. 1989.

- forebyggelsen af, at der opstår nye tekniske samhandlingshindringer, og
- fremme af små og mellemstore virksomheders deltagelse i TEDIS-programmet

retfærdiggør på enhver måde Kommissionens hensigt om at gøre det muligt for de nævnte lande at deltage i TEDIS-programmet.

Bruxelles, den 19. december 1989

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kerneenergiindustrien i Fællesskabet — Industrien for konstruktion og opførelse af kernekraftværker stillet over for gennemførelsen af det indre marked (ajourføring af det vejledende kerneenergiprogram for Fællesskabet i henhold til Euratom-Traktatens artikel 40)

(90/C 62/05)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 18. september 1989 under henvisning til Euratom-Traktatens artikel 40 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om kerneenergiindustrien i Fællesskabet.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for energi, kernekraft og forskning, som udpegede Ian Macdonald Campbell til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 30. november 1989.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling den 19. december 1989 enstemmigt følgende udtalelse:

Det Økonomiske og Sociale Udvalg bifalder principielt ajourføringen af det vejledende kerneenergiprogram for 1985, men betvivler, at dokumentet kommer på det rigtige tidspunkt. Nedenfor fremsættes en række bemærkninger.

1. Indledende bemærkninger

1.1. I henhold til Euratom-Traktatens artikel 40 skal Kommissionen regelmæssigt offentliggøre »programmer af vejledende karakter, især vedrørende målsætning for fremstilling af kerneenergi, og de investeringer af enhver art, som deres gennemførelse indebærer«. Det vejledende programs målsætning er derfor udelukkende at skabe en ramme for den fremtidige anvendelse af kerneenergi.

1.2. Til dato er der blevet offentliggjort tre programmer, hvoraf det seneste er fra 1985 ⁽¹⁾. Det fremlagte dokument består i en delvis ajourføring af 1985-programmets målsætninger og henstillinger vedrørende konstruktion og opførelse af kernekraftværker.

1.3. På baggrund af ulykken i Tjernobyl har holdningen til kernekraft ændret sig betydeligt, siden det vejledende program blev udarbejdet i 1984. En af ØSU's konklusioner i forbindelse med 1984-programmet var, at man burde »fremdrage betydningen af større politisk vilje i EF til at gennemføre programmer for de forskellige aspekter inden for kerneenergiindustrien« ⁽²⁾.

1.4. Siden da har især bekymringen i offentligheden, som det bemærkes i Kommissionens dokument, »i flere medlemsstater haft en negativ indvirkning på udviklingen af kerneenergiprogrammer«. Nogle medlemsstater har udsat gennemførelsen af deres kerneenergiprogrammer, andre har begrænset eller helt standset opførelsen af kernekraftværker.

1.5. Det må dog erindres, at kerneenergien ikke desto mindre tegnede sig for 34 % af Fællesskabets elproduktion i 1988 (mod ca. 22 % i 1983), selv om kun seks medlemsstater producerede elektricitet på grundlag af kernekraft ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Dok. KOM(85) 401 endelig udg. af 23. juli 1985.

⁽²⁾ CES 472/85 af 30. maj 1985, pkt. 4.

⁽³⁾ Se bilag 1 og 2 til KOM(89) 347.

1.6. Det foreliggende kommissionsdokument tager hverken sigte på at behandle kerneenergiproduktionen — som vil blive genstand for en omfattende ajourføring i 1992 — eller på at starte en politisk debat for eller imod kerneenergi, i lyset af navnlig miljøproblemerne.

1.7. Det er heller ikke hensigten, at dokumentet skal tage spørgsmålet om nuklear sikkerhed op, hverken i relation til kernekraftværkernes drift, værkernes personale eller offentligheden. Sikkerhedsspørgsmålet er behandlet i en særskilt meddelelse fra Kommissionen vedrørende »Kernekraftværkers sikkerhed« [KOM(88) 788 endelig udg., februar 1989].

1.8. I den forbindelse vil ØSU gerne fremhæve den klare forskel, der er mellem konstruktionsstandarder på den ene side og de sikkerhedsprincipper og -kriterier, som er bestemmende for de nationale sikkerhedsmyndigheders godkendelse af kernekraftværker på den anden. Det bør dog også understreges, som det gøres i Kommissionens dokument, at der er en berøringsflade mellem fælles standarder og sikkerhedsaspekter, eftersom fabrikations-specifikationer og -standarder skal godkendes af de nationale sikkerhedsmyndigheder. Konstruktionsstandarder skal rette sig efter forud fastlagte sikkerhedsstandarder.

1.9. Målet med det foreliggende vejledende program er at revidere de kort- og langsigtede krav til kernekraftværker og at foreslå metoder, ved hjælp af hvilke man — i forbindelse med etableringen af det indre marked i 1992 — kan harmonisere konstruktions- og opførelsesspecifikationerne i Fællesskabet med henblik på at sænke produktionsomkostningerne, standardisere konstruktionsmæssige sikkerhedskrav, forbedre konkurrencevilkårene på det begrænsede EF-marked samt sætte en stærk EF-industri i stand til at konkurrere på verdensmarkedet.

1.10. Kommissionen mener, at efterspørgslen efter kernekraftværker fortsat vil ligge på det nuværende lave niveau de næste 15-20 år. Medmindre der udvikles nye former for energiproduktion, vil der derefter være behov for alle eksisterende energikilder, hvis efterspørgslen skal dækkes. Da de eksisterende kernekraftværkers levetid er omkring 40 år, vil det derfor blive nødvendigt at udskifte bestående anlæg. Det er imidlertid påkrævet, at der foreligger en fast udskiftningsplan 10-15 år forud for det tidspunkt, hvor eksisterende anlæg rent faktisk skal udskiftes.

1.11. Desuden vil man inden for dette tidsspand formodentlig have nye kernekraftgenerationer til rådighed i form af avancerede trykvandsreaktorer (PWR) eller hurtigformeringsreaktorer (FBR).

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU har set nærmere på gældende koder og standarder i EF-landene (Frankrig, Det Forenede Kongerige, Forbundsrepublikken Tyskland), i De Forenede Stater og i Det Internationale Atomenergiagentur. Der findes forskellige standarder, og det vil utvivlsomt være nyttigt, om man kunne nå frem til en europæisk standard for avancerede trykvandsreaktorer og hurtigformeringsreaktorer.

2.2. Etablering af koder og standarder er en tids- og omkostningskrævende proces. I Kommissionens dokument synes man at have sat sig det mål, at harmoniseringen skal være gennemført samtidig med det indre marked i 1992. ØSU mener, at det vil tage længere tid at udarbejde dækkende fælles standarder, som kan accepteres af alle medlemsstater, og påpeger i øvrigt, at disse standarder bør tage sigte på de voksende krav efter år 2000.

2.3. Det er sandsynligt, at der vil foreligge en mere specifik definition af disse krav, når Fællesskabets energimålsætninger for 1995 er blevet revideret. Denne revision, der skal finde sted i 1990, vil formodentlig på mere positiv vis skabe bevidsthed om behovet for harmonisering i årene 1990-2000. Dette er årsagen til, at ØSU betvivler nødvendigheden af, at man på nuværende tidspunkt foretager en delvis ajourføring af det vejledende kerneenergi-program, som jo efter planen skal revideres gennemgribende i 1992.

2.4. På trods af disse forbehold med hensyn til tidspunktet er ØSU i det store og hele enig i de analyser, der er foretaget i programmet, samt i konklusionerne, specielt hvad angår sikkerhed og fælles konstruktions- og opførelsesstandarder. Dermed har ØSU dog ikke foregrebet sin holdning til spørgsmålet omkring nuværende og fremtidige kerneenergiinvesteringer og kerneenergi programmer eller til kernekraftværkers driftssikkerhed.

2.5. Ud fra den antagelse, at der vil vise sig et behov for at udskifte forældede atomkraftværker, vil det være fornuftigt, at Fællesskabet sætter alle sine tekniske og produktionsmæssige ressourcer ind på at tilvejebringe en mere effektiv konkurrence mellem europæiske entreprenører på et nukleært marked af begrænset størrelse for dermed at opnå den bedst mulige økonomiske rentabilitet gennem en harmonisering af de forskellige konstruktions- og bygningselementer både til avancerede trykvandsreaktorer og hurtigformeringsreaktorer og gennem etableringen af et europæisk enhedsmarked for leverancer og opførelse af anlæg.

2.6. Ud over at give sin generelle tilslutning til programmets principper vil ØSU gerne fremsætte en række specifikke bemærkninger, som det finder relevante.

3. Særlige bemærkninger

3.1. I det vejledende kerneenergi-program er hovedvægten lagt på større anlæg med avancerede trykvandsreaktorer og hurtigformeringsreaktorer. Man bør imidlertid ikke overse den fremtidige udvikling af nye reaktorkoncepter, specielt af en kommende generation af mindre anlæg, som der kunne være et marked for uden for EF.

3.2. I en tid med lav efterspørgsel bør man overveje, hvordan man bedst anvender de knappe ressourcer til det meget omfattende arbejde, en harmonisering kræver. En koncentreret indsats må orienteres imod det næste århundredes krav og bør ikke nødvendigvis afstemmes efter køreplanen for det indre marked i 1993.

3.3. Selv om det accepteres, at det vejledende kerneenergi-program tager form af et »notat« og ikke en gennemførelsesplan, ville det have været gavnligt, hvis der havde været en diskussion af de foranstaltninger og resultater, som tidligere programmer har ført til, idet man hermed ville have haft et solidt referencegrundlag for det vejledende kerneenergi-program fra 1989.

3.4. Det antages, at standardisering kan opnås gennem brede drøftelser. Der findes ingen central myndighed, som pålægger standarder. Det er derfor afgørende vigtigt, at alle kompetente myndigheder repræsenteres under CEN/CENELEC's drøftelser, og at standarderne ikke dikteres ensidigt af magtfulde kommercielle interesser inden for industrien.

3.5. Det er et generelt problem, at selv om man tilstræber en harmonisering inden for Fællesskabet, bør innovation, baseret på forskning og afprøvning gennemført af myndigheder forskellige steder i verden, ikke hæmmes af usmidig standardisering. Der må være mulighed for at modificere standarder i takt med de videnskabelige fremskridt, således at der kan drages nytte af disse.

3.6. Det vejledende kerneenergi-program omfatter ikke inddragelse af Det Fælles Forskningscenter, selv om dette spiller en stor rolle i forbindelse med nuklear sikkerhed og standardforberedende forskning. Selv om det erkendes, at opgaven hovedsageligt består i at harmonisere mangfoldige eksisterende standarder, bør man i fuldt omfang inddrage FFC som en uvildig og uafhængig teknisk ekspert. I den forbindelse henvises til ØSU's bemærkninger i udtalelsen

om »Forslag til Rådets afgørelse om et rammeprogram for EF's indsats inden for forskning og teknologisk udvikling (1990-1994)«⁽¹⁾.

3.7. En af konklusionerne i ØSU's udtalelse om det vejledende kerneenergi-program fra 1984 vedrørte nedlukning af kernekraftværker, oplagring, oparbejdning og bortskaffelse af radioaktivt affald. Disse vigtige områder er slet ikke nævnt i det foreliggende dokument. Selv om det erkendes, at der foreligger specifikke forskningsprogrammer på disse områder, mener ØSU, at en konstruktionsharmonisering på alle disse områder bør indgå i ethvert bredt anlagt vejledende kerneenergi-program.

3.8. I en række af sine udtalelser og rapporter fra de senere år har ØSU efterlyst oprettelsen af en omfattende offentlig informationstjeneste, der kan oplyse om alle kerneenergiens aspekter. Desværre kommer man ikke for alvor ind på en sådan tjeneste i det vejledende kerneenergi-program fra 1989. Hvad enten fremtidig anvendelse af kerneenergi er en nødvendighed og politisk acceptabel eller ej, står det fast, at den nuværende generation af kernekraftværker vil være i drift mange år fremover, og at der stadig i et vist omfang vil blive opført anlæg både i og uden for Fællesskabet. Det er vigtigt, at offentligheden informeres af ansvarlige myndigheder om den nuværende og fremtidige situation i denne industri, så den ikke er henvist til mindre velinformerede og eventuelt forudindtagede kilder. Hvordan fremtiden end tegner sig for kerneenergien, er den afhængig af opbakning fra en velinformeret offentlighed.

4. Konklusioner

4.1. ØSU har udtrykt tvivl om det betimelige i at fremlægge dokumentet på dette tidspunkt. Med dette forbehold kan ØSU i store træk godkende denne delvise ajourføring af det vejledende kerneenergi-program for Fællesskabet — som en midtvejs-hensigtserklæring.

4.2. ØSU ser frem til revisionen i 1990 af Fællesskabets energimålsætninger for 1995 og en yderligere, gennemgribende ajourføring af det vejledende kerneenergi-program i 1992.

(1) CES 1250/89 af 15. november 1989.

Bruxelles, den 19. december 1989

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om forslag til Rådets forordning (EØF) om ændring af forordning (EØF)
nr. 2727/75 om den fælles markedsordning for korn

(90/C 62/06)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 6. oktober 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om den ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for landbrug og fiskeri, som udpegede Michael P. Strauss til orddører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 30. november 1989.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling den 19. december 1989 enstemmig følgende udtalelse:

1. Kommissionens rapport om medansvarsafgiftsordningen i kornsektoren giver efter ØSU's mening en korrekt beskrivelse af, hvorledes producentmedansvaret i denne sektor historisk set har udviklet sig.
2. I rapporten gøres der opmærksom på de administrative og kontrolmæssige vanskeligheder, som anvendelsen af den nuværende medansvarsafgiftsordning frembyder for medlemsstaterne. I særdeleshed er det vanskeligt at kontrollere salget af korn mellem landbrugerne indbyrdes, og dette og andre problemer kan efter ØSU's mening føre til markedsforvriddinger. De nuværende medansvarsafgifter skal imidlertid sammen med stabilisatorordningerne underkastes en revision efter 1991/1992-høsten. Man må i den forbindelse se grundigt på de problemer, som disse forvriddinger rejser.
3. Det er langt fra klart, hvorvidt de nuværende stabilisatormekanismer, og især medansvarsafgifterne bidrager til at kontrollere produktionen, som er roden til budgetproblemerne. At den opadgående tendens i produktionen standsedes i 1988 og 1989, skyldtes snarere de dårlige klimaforhold. Afgifts- og stabilisatorordningerne indebærer imidlertid en kraftig forøgelse af EUGFL's ressourcer. Samtidig øver de et kumulativt nedadgående pres på støtteniveauerne.
4. I Kommissionens rapport anføres det, at medansvarsafgiften i dens nuværende form ud fra et teknisk og administrativt synspunkt fungerer tilfredsstillende. Her må ØSU dog tilføje, at den indebærer en betydelig administrativ byrde for købere og producenter i det første handelsled; f.eks. øger opkrævning, fakturering og indbetaling af afgiften til myndighederne nødvendigvis de handlendes omkostninger, og det vil sandsynligvis blive afspejlet i den pris, der betales til producenterne. Endvidere har producenter i mange medlemslande haft vanskeligheder med at få refunderet tillægsafgiften, når denne oprindeligt var fastsat på et for højt niveau.
5. Sidstnævnte vanskelighed skyldes den nuværende måde at prognosticere høsten på.
6. Efter ØSU's mening bør overproduktion ikke straffes på grundlag af høstprognoser, som ikke kan undgå at være nøjagtige. Korn har en lang række afsætnings- og anvendelsesmuligheder, og produktionen kan ikke opgøres så nøjagtigt som f.eks. produktionen af olieholdige frø, som det er nødvendigt at forarbejde. Det erkendes imidlertid, at der ikke kan foretages fundamentale ændringer i stabilisatormekanismen før revisionen i 1991/1992.
7. Under de nuværende ordninger er produktionsprognosen afgørende for tillægsafgiftens størrelse samt for den eventuelle 3 %-nedsættelse af interventionsprisen i det efterfølgende år. Det er efter ØSU's mening umuligt at foretage et definitivt skøn over den samlede kornproduktion i EF før udgangen af kalenderåret eller de første måneder i det efterfølgende år. Der er fare for, at tidlige skøn over kornmængden bliver mindre objektive, hvis de er bestemte for tillægsafgiftens størrelse og enhver prisnedsættelse i det kommende år.
8. ØSU tilslutter sig derfor den grundlæggende tanke i Kommissionens forslag, hvorefter et definitivt skøn over kornhøsten, som foretages inden 1. marts i det efterfølgende år, skal være afgørende for, om prisen skal sættes ned, og om den allerede erlagte tillægs-medansvarsafgift skal korrigeres.
9. Under den ordning, Kommissionen foreslår, vil der blive rettet op på en for stor eller for lille erlagt tillægsmedansvarsafgift gennem en justering af basisafgiften i det efterfølgende år. I praksis vil dette binde basisafgiften til stabilisatorerne.
10. Efter ØSU's mening skulle det være muligt at udtænke en mekanisme, som gør en foreløbig høstprognose overflødig, og som ikke binder basisafgiften til stabilisatorerne.
11. ØSU udtrykker derfor tilfredshed med Rådets beslutning af 20. november 1989, hvorefter tillægsmedansvarsafgiften fra og med 1990-høsten i første omgang vil være på 1 ½ %, idet der så i det efterfølgende høstår vil blive korrigeret for en for stor eller for lille erlagt afgift i lyset af den definitive konstatering af kornhøsten.
12. ØSU godkender Kommissionens grundlæggende tanke, men understreger, at man ved revisionen af de nuværende stabilisator- og afgiftsordninger må behandle hvert enkelt delaspækt for sig. Selv om stabilisatormekanis-

men videreføres i en eller anden form, behøver det samme ikke nødvendigvis at være tilfældet med medansvarsafgiftsordningen. Denne ordning indebærer eksempelvis en nedgang i landbrugernes indtægter, uden at forbrugerne tilskyndes til at anvende mere korn.

13. ØSU ønsker at understrege, at kornsubstitutter er afgiftsfritagede, og at ordningerne derfor virker som et yderligere incitament til at anvende importerede substitutter i stedet for EF-korn.

Bruxelles, den 19. december 1989

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens 18. beretning om konkurrencepolitikken

(90/C 62/07)

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 1. december 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Kommissionens 18. beretning om konkurrencepolitikken.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for industri, handel, håndværk og tjenesteydelser, som udpegede Bernard Mourgues til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 29. november 1989.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling (mødet den 19. december 1989) uden stemmer imod og med 1 stemme hverken for eller imod følgende udtalelse:

1. Indledning

1.1. Kommissionen anfører i indledningen til sin 18. konkurrenceberetning, at Fællesskabets konkurrencepolitik befinder sig på skillevejen. Den økonomiske højkonjunktur har bevirket, at behovet for en tilpasning til de nye markedsvilkår, som må påregnes fra og med 1993, i stadig stigende grad indgår i de økonomiske beslutningstageres forventninger. Virksomhederne sigter i deres strategiske planlægning på at overvinde de indre økonomiske grænser i EF og giver sig i kast med tværnationale transaktioner af forskellig art.

1.2. Disse generelle betragtninger foranlediger ØSU til at opdele udtalelsen i to specifikke kapitler.

1.2.1. Et kapitel med en kritisk — positiv og negativ — gennemgang af den 18. beretning.

1.2.2. Et kapitel med forslag til visse retningslinjer for EF's konkurrencepolitik som oplæg til enhedsmarkedet.

14. Måske er der ved at indtræffe fundamentale ændringer i fødevareudbuddet og efterspørgslen på verdensmarkedet, som kan gøre stabilisatorordningerne overflødige. Hvis strukturelle overskud imidlertid vedbliver med at være en trussel, er det usandsynligt, at stabilisatorordningerne i deres nuværende form vil kunne sikre en balance. Det vil i så fald blive vigtigt at gribe mere direkte ind over for udbud og efterspørgsel.

1.3. I disse forslag tages der hensyn til ikke blot konkurrenceforholdene i EF, men også til de konkurrencemæssige forhold, som er en følge af kommercielle transaktioner med tredjelande.

2. Udtalelse om selve den 18. beretning

2.1. Generelle bemærkninger

2.1.1. Forordningen om kontrol med virksomhedssammenslutninger, virksomhedsovertagelser og erhvervelse af kapitalinteresser lader vente på sig

2.1.1.1. Kapitel I i den 18. beretnings fjerde del indeholder en fortrinlig status over fremskridtene med hensyn til virksomhedssammenslutninger. Oplysningerne er ikke udtømmende, og de analyseres ikke på basis af en gennemgang af officielle systematiske statistikker, men ud fra oplysninger af generel karakter.

2.1.1.2. Oplysningerne gør det imidlertid muligt for Kommissionen at sondre mellem sammenslutninger, som er til gavn for en harmonisk udvikling af konkurrencen, og sammenslutninger, som medfører misbrug af virksomhedernes position og struktur. I denne henseende bemærker ØSU, at Kommissionen i mangel af en specifik bestemmelse i Traktatens artikel 86 ikke har retlig hjemmel til at meddele dispensation til at godkende eller fremme sammenslutninger, som er til gavn for konkurrencen.

2.1.1.3. Ifølge »Continental-Can«-dommen af 21. februar 1973, vil misbrug af en dominerende stilling på Fællesmarkedet eller en væsentlig del heraf være til skade for en effektiv konkurrencestruktur.

2.1.1.4. Under disse omstændigheder foreslår ØSU, at man ved den næste ændring af Traktaten indfører en ekstra bestemmelse i artikel 86 (svarende til indholdet af artikel 85, stk. 3), så Kommissionen får mulighed for at meddele dispensation for sammenslutninger, som anses for at være forenelige med målene om at forbedre produktionen eller distributionen af varerne eller at fremme den tekniske eller økonomiske udvikling, og som i sidste instans er til gavn for forbrugerne.

2.1.2. De største ulemper ved denne situation

2.1.2.1. Ifølge Kommissionen vil »virkningerne af fusionerne og erhvervelserne af majoritetsinteresser for konkurrencen sandsynligvis blive mest mærkbare i allerede stærkt koncentrerede industrier, såsom den kemiske industri og i særdeleshed visse grene af den farmaceutiske industri og visse grene inden for levnedsmiddelindustrien« (nr. 327). Det fremgår af prisfastsættelsen inden for disse industrier, at graden af koncentration allerede har nået et kritisk punkt.

2.1.2.2. Denne udvikling fremskyndes af følgende:

- udsigten til gennemførelse af enhedsmarkedet i løbet af ganske få år,
- men formentlig også dels som følge af den forsinkede tilvejebringelse af EF-regler på dette felt og dels som følge af den midlertidige opretholdelse af undertiden ulovlig brug af påbudte priser,
- tilskyndelsen til forsknings- og udviklingsaftaler, som knytter bånd mellem virksomhederne.

2.1.2.3. Sammenholder man disse forklaringer, kan man nå til den antagelse, at der er tale om et sammenfald af omstændigheder, som virker befordrende på kapitalbevægelser (overtagelsestilbud osv.) inden for EF.

2.1.2.4. Samtidig er det velkendt, at det kun skrider langsomt frem med den sociale udvikling og tilvejebringel-

sen af lovgivningen om offentlige indkøb, og disse faktorer indvirker også på markedet og konkurrenceforholdene.

2.1.2.5. Disse divergerende udviklinger i konkurrencepolitikens fundament risikerer at medføre store vanskeligheder; ØSU ser herpå med bange anelser og anmoder Kommissionen om at udvise årvågenhed.

2.1.3. Direkte og indirekte årsager til ulige behandling af virksomheder og bedrifter

2.1.3.1. Den ulige behandling skyldes i første række vilkårene for »anmeldelserne«, som i visse tilfælde skal indgives før og i andre tilfælde efter sammenslutningerne.

2.1.3.2. Der opstår skævheder, fordi Kommissionen udøver sin kontrol efterfølgende ved at fastsætte EF-dimensioner for en sammenslutning, hvor der bl.a. opereres med en tærskel, som er baseret på en høj omsætning⁽¹⁾; men hertil skal så føjes,

- at der udelukkende er tale om virksomheder, der foretager handelsmæssige transaktioner mellem medlemsstaterne eller med tredjelande
- at der i retspraksis er indføjet begrebet »kollektiv dominerende stilling« (jf. pkt. 4).

2.1.3.3. I de sektorer, som undtages fra artikel 85, og for hvilke der er udstedt regelsæt, sker der derimod forudgående kontrol af anmeldelserne, uden at der er fastsat nogen nedre tærskel. Det er tilfældet med know-how-licenser — franchiser — forsknings- og udviklingsaftaler.

2.1.3.4. I denne forbindelse skal der peges på positive tiltag fra Kommissionen i følgende tilfælde:

Forskning og udvikling

I tre interessante tilfælde har Kommissionen bevist, at den går ind for tekniske fremskridt og innovation i EF. Det første af disse tilfælde drejer sig om virksomhederne Continental og Michelin's udvikling af et dæk af en hel ny udformning, hvilket nødvendiggør betydelige investeringer og indebærer en økonomisk risiko, som er vanskelig at anslå.

I denne forbindelse skal ligeledes nævnes Kommissionens beslutning i sagen Brown-Boveri AG, som har indgået aftaler med det japanske selskab NGK Insulators Ltd. Ifølge denne beslutning tillades et intensivt samarbejde mellem de to virksomheder med henblik på udvikling, fremstilling og markedsføring af højtydende batterier, som specielt fremstilles til elektromotordrevne køretøjer.

Franchiseaftaler

Kommissionen har ligeledes i en beslutning om franchiseaftaler bevist, at den i påkommende tilfælde er villig til at gå

⁽¹⁾ I det forslag til regelsæt, som er forelagt Rådet til godkendelse, bør anmeldelsesbetingelserne gradueres efter geografiske kriterier, konkurrencen uden for EF og inden for EF samt en virksomheds markedsandele uden for hjemlandet.

ud over de betingelser, som er nedfældet i den relevante gruppefritagelsesforordning, når konkurrencestrukturerne på det pågældende marked ikke strider imod det (Service-master).

2.1.3.5. Det samme gælder støttepolitikken, herunder ikke mindst støtten inden for den fælles landbrugspolitik, som opgøres nøjagtigt, uanset bedrifternes størrelse, mens støtten i andre sektorer har lettere ved at undslippe kontrollen, jo ringere støttens indvirkning på den interne EF-samhandel er.

2.1.4. Retspraksis som »aktiverende« faktor

2.1.4.1. Det er blevet en tradition, at når lovgivningsmagten i EF er gået i stå, sørger Domstolen for fremskridt i kraft af en retspraksis, som sætter skub i EF-lovgivningen.

2.1.4.2. Som eksempler kan nævnes:

- a) dommen Van Eycke mod Aspa, hvori det bekræftes, at medlemsstaterne ikke må træffe eller opretholde foranstaltninger, som kan ophæve den tilsigtede virkning af bestemmelserne i artikel 85 og 86 (nr. 98).

Der er grund til at fremhæve Domstolens dom i sagen Pascal van Eycke mod Aspa, hvor Domstolen bekræftede og udvidede sin kritiske retspraksis med hensyn til nationale foranstaltninger, som er til skade for konkurrencen. Ifølge Domstolens dom må medlemsstaterne ikke træffe eller opretholde foranstaltninger, som kan ophæve den tilsigtede virkning af bestemmelserne i EØF-Traktatens artikel 85 og 86. Med denne dom bekræftes tidligere retspraksis (f.eks. *Vereinigung van Vlaamse reisbureaus*, 1. oktober 1987), idet Domstolen mener, at den tilsigtede virkning af konkurrencereglerne begrænses, når en medlemsstat påbyder eller fremmer indgåelsen af aftaler, som strider mod artikel 85; eller når den i kraft af vedtagelsen af et regelsæt forøger virkningerne af sådanne aftaler; eller når en medlemsstat fratager sine egne bestemmelser deres statslige karakter ved at uddelegere ansvaret for at træffe beslutninger om økonomisk intervention til private erhvervsdrivende (betragtning nr. 16 i dommen).

Eksempelvis lægger de bestræbelser, som på baggrund af den globale konkurrences realiteter bliver udfoldet inden for kooperativsektoren, op til denne nye konkurrenceretlige indfaldsvinkel gennem etableringen af et integreret system af kooperativforetagender.

- b) domme med hensyn til begrebet koncessionerede monopoler (nr. 106 ff), som munder ud i spørgsmålet, »om flere økonomisk selvstændige virksomheders autonome ensartede praksis i givet fald kan henføres under artikel 86 som misbrug af en kollektiv dominerende stilling«, og som stadfæster Kommissionens konklusioner.

- c) man bør være opmærksom på domme, som er afsagt af visse nationale domstole, som f.eks. i Forbundsrepublikken Tyskland, hvor domstolene »anvender EF's konkurrenceregler direkte« (nr. 127).

2.1.5. GD IV's utilstrækkelige midler

2.1.5.1. Det fremgår af bemærkningerne under pkt. 2.2 og 2.3, at generaldirektoratet for konkurrence på grund af manglende personale, materiel og retsmidler ikke altid formår at udnytte kvaliteten af sine analyser af markederne og af gennemførelsen af EF's konkurrencepolitik, selv om denne politik er præget af sund fornuft og realisme.

2.1.5.2. Dette får ØSU til at bemærke:

- at den årlige konkurrenceberetning udkommer alt for sent,
- at der er tale om en betydelig forsinkelse i beslutningstagningen vedrørende sager, som forelægges til beslutning (jf. nr. 45).

2.1.5.3. Under disse omstændigheder melder der sig det spørgsmål, om man samtidig med at »tilvejebringe et middel til at føre kontrol med virksomhedssammenslutninger af fællesskabsdimension« (indledningen, s. 15, 1. afsnit) vil udstyre det med de nødvendige ressourcer, så det kan fungere i praksis.

2.1.5.4. Dette foranlediger ØSU til at henstille:

- at man viderefører PR-indsatsen, således at samtlige økonomiske aktører — i samtlige sektorer — og forbrugerne holdes løbende orienteret om deres rettigheder og pligter i relation til konkurrencepolitikken; Kommissionen bebuder, at der vil blive offentliggjort en supplerende konkurrencehvidbog med henblik på enhedsmarkedet.

I denne *hvidbog* bør der især redegøres for konkurrencens økonomiske og sociale betydning som grundlag for et demokratisk samfund.

2.1.6. Koordinering med anti-dumpingpolitikken

2.1.6.1. I samarbejde med Kommissionens øvrige tjenestegrene skal generaldirektoratet for konkurrence inden for rammerne af EF's handelspolitik holde et vågent øje med de beskyttelsesforanstaltninger, som tillades i Rom-Traktaten. Desuden bør man betænke, at EF på ny har taget gennemførelsen af anti-dumpingpolitikken op til overvejelse.

2.1.6.2. EF, og især de senest tilkomne medlemsstater, trues undertiden af ukontrolleret konkurrence fra visse tredjelande, herunder både lande med høj teknologisk udvikling og lande med rigelig, men dårligt aflønnet arbejdskraft.

2.1.6.3. Det forekommer ikke sjældent, at visse lande eller deres virksomheder praktiserer dumping på særlige områder, enten for at afsætte deres egne varer eller for at tage brodden af en begyndende konkurrence fra EF.

2.1.6.4. Kommissionen bør passe på ikke at skabe en markedsuligevægt, som skader en korrekt prisfastsættelse, men er dog nødt til at have et effektivt middel til at forsvare sig mod visse former for illoyal handelsmæssig praksis fra tredjelande, som ofte kommer til udtryk i protektionisme, der strider mod og krænker internationale aftaler, såsom GATT. Situationen på EF-markedet skal ansues ikke blot i relation til verdenssamhandelen, men også pr. produktionssektor.

2.2. Erhvervssektorer, som fortjener særlig opmærksomhed

2.2.1. Handelsflåder behandlet i en ØSU-udtalelse med titlen »Positive foranstaltninger på søtransportområdet (1)«. Der melder sig imidlertid visse spørgsmål, når det gælder konkurrencepolitikken. Der sigtes til følgende:

- søfartskonferencer og gruppefritagelser som allerede nævnt i 1986. I denne forbindelse kom Kommissionen i den 17. beretning ind på de formelle klager, som var indgivet mod den forordning, der blev sat i kraft pr. 1 juli 1987. Den 18. beretning indeholder ikke meget nyt om disse sagers videre forløb
- søtransport inden for EF i konkurrence med lufttransport og transport over land, som rejser et beskatningsproblem; en principiel løsning er inden for rækkevidde, men den skal ikke blot gælde for EF-flag, men også for tredjelandeflag, så konkurrenceforvridninger undgås (en række juridiske problemer skal overvindes)
- med hensyn til støtten til de europæiske skibsværfter skal det anføres, at investeringerne i høj grad har betydning for fragtraterne, og at forskellene i støtte gør problemet endnu vanskeligere at løse
- skatte- og afgiftsforhold samt arbejdsgiverafgifter for besætningerne medfører også forvridninger, som skærper disse forskelle.

2.2.2. Konkurrenceregler og ophavsret

2.2.2.1. Gennem hele det 20. århundrede har »ophavsmændene« spillet en voksende rolle i erhvervslivet. Ud over egentlig kunst er der brug for nye talenter inden for filmproduktion og audiovisuel produktion. Inden for informatik optræder også begrebet ophavsmænd, når der udarbejdes software.

2.2.2.2. Beskyttelse af intellektuel ejendomsret omgås under tiden enten via visse nationale bestemmelser (enhedspriser for bøger) eller i kraft af en dominerende stilling med hensyn til software samt tilbageholdelse af oplysninger, hvad enten disse er underkastet ophavsretten eller ej, hvilket fører til den konstatering, at »udøvelsen af

eksklusive ophavsrettigheder ikke foregriber anvendelsen af konkurrencereglerne og pålæggelsen af effektive foranstaltninger i passende sager«.

2.2.2.3. Uretmæssig beskyttelse er ikke forenelig med tanken om et stort fælles område uden indre grænser. Det er nødvendigt, at der i EF-retten optages forbud mod visse former for »fejlagtig« diskriminering, som er til skade for den frie konkurrence, og som resulterer i nye, ikke-toldmæssige skranker.

2.2.2.4. I denne forbindelse fremsætter ØSU en række forbehold med hensyn til beslutningen i sagen »Tetra Pak«. I denne sag fandt Kommissionen, at en virksomhed kan misbruge sin dominerende stilling ved at erhverve en anden virksomhed, som har eksklusivlicens. For at forhindre, at en af Tetra Pak's konkurrenter blev forfordelt i konkurrencemæssig henseende, gik Kommissionen imidlertid ikke imod den pågældende virksomhedssammenslutning, men truede Tetra Pak med at trække fritagelsen for patentlicensaftaler tilbage. Tetra Pak måtte give afkald på enhver form for eksklusivitet vedrørende sin licens, mens konkurrenten opnåede en ikke-eksklusiv licens. Med denne fremgangsmåde blandede Kommissionen sig i et kontraktforhold, som var indgået inden fusionen, og som ikke havde nogen forbindelse med denne. Denne sag får ØSU til at understrege, at Kommissionen undertiden lader vilkårligheden råde for at nå et bestemt mål; ØSU går kraftigt imod dette for at forhindre enhver styrkelse af denne tendens.

2.2.3. Konkurrencepolitik og de offentlige myndigheders intervention til fordel for virksomheder

2.2.3.1. Den første »undersøgelse over statsstøtte i EF« blev udsendt først på året. Med denne rapport ønsker Kommissionen at skabe en smule klarhed i den europæiske støttejungle og i sidste instans at indføre en snævrere ramme for de forskellige medlemsstaters statsstøtte.

2.2.3.2. Det støttebegreb (til forskel fra kapitalindskud), som undersøgelsen bygger på, omfatter et så bredt område som muligt. Således medregnes støtte til offentlige virksomheder (herunder statslige selskaber) i statsstøtten. Rapporten bygger på EØF-Traktatens artikel 92 og 93 og opfatter foranstaltninger, der begunstiger bestemte virksomheder eller fremstillingssektorer, som støtte, der fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencen, og som påvirker samhandelen med medlemsstaterne.

2.2.3.3. Det fremgår af en oversigt over samtlige medlemsstater, at hovedparten af støtten går til jernbaner, landbrug, kulminedrift og regionaludvikling. I Frankrig og Irland lægges hovedvægten f.eks. på fremme af handel og eksport. I Forbundsrepublikken Tyskland lægges hovedvægten ofte på regionalstøtte, bl.a. som følge af statens føderative opbygning. På grund af Berlins særlige status og

(1) CES 1257/89 af 16. november 1989.

den økonomiske situation i de østlige grænseområder har regionalstøtten også i disse områder ekstra betydning.

2.2.3.4. Den første rapport om statsstøtte i EF er behæftet med visse mangler, som hovedsagelig skyldes det utilstrækkelige talmateriale:

- Vigtige dele af skatte- og afgiftssystemerne samt socialsikringsordningerne er ikke taget i betragtning.
- Midler, som ydes til offentlige institutioners forskningsprojekter, til finansiering af universitetsforskning og til forskningsmissioner (herunder på det militære område), er ikke gjort op, selv om disse budgetposter må betragtes som støtte under henvisning til den meget brede definition på selve støttebegrebet.
- Da såkaldt generelle foranstaltninger ikke er medtaget, har der ikke kunnet tages højde for visse former for støtte, som erfaringerne har vist er af stor betydning (f.eks. Den Europæiske Regionalfond og EUGFL's Garantifond).
- Der hersker stor uklarhed omkring kendskabet til den støtte, som i de mest forskellige former ydes af territoriale myndigheder, ikke mindst i lande med føderativ opbygning.
- Visse sektorer såsom forsvar, energi (undtagen kul), transport (undtagen jernbanetransport og sejlads ad indre vandveje), presse og medier, banker, byggeri og offentlige værker er udeladt.
- Der er ikke indsamlet tilstrækkeligt mange oplysninger i visse medlemsstater (Grækenland og Italien).

2.2.4. Andre overvejelser vedrørende den 18. beretning

2.2.4.1. Program for undersøgelser

Undersøgelser, som overdrages uvildige organer, gør det muligt for EF bedre at analysere de positive eller negative virkninger af konkurrencen i de forskellige erhvervssektorer.

De er en følge af det forslag, som ØSU fremsatte i sin udtalelse om den 12. beretning, og der må udtrykkes tilfredshed med, at de videreføres.

Med hensyn til den 18. beretning er det interessant at bemærke, at grænseovergangsstederne, som skal nedlægges ifølge *hvidbogen* fra 1984, ikke er alene om at udgøre »adgangsbarrierer«, men at f.eks. reklameudgifter på denne eller hin side af en indre grænse også kan anses for at begrænse den frie konkurrence.

Det skal ligeledes bemærkes, at forslaget om et analyseskema for fusioner også kan blive til nytte for anvendelsen af det forventede direktiv.

For mange virksomheder, bl.a. i de lande, som for nyligt har tilsluttet sig EF (samt i udviklingslandene), indeholder teknologioverførselskontrakterne nogle helt urimelige

klausuler, som forhindrer disse virksomheder i at eksportere, i at købe ind dér, hvor de ønsker det, og i at få fri adgang til markedet. Dette ømtålelige spørgsmål bør gøres til genstand for en undersøgelse, som skal indgå i programmet for undersøgelser, så det kan konstateres, om der ikke bør berammes passende procedurer inden for rammerne af konkurrencelovgivningen.

ØSU ser gerne, at der i den årligt tilbagevendende konkurrenceberetning gøres status over resultaterne af disse undersøgelser og over de fordele, som Kommissionen opnår ved hjælp af denne helt uvildige indsats.

2.2.4.2. Regionalpolitik og landbrug

Der er her især tale om støtte med regional sigte, hvilket ØSU kom ind på i udtalelsen om den 17. beretning. Støtten til landdistrikter hænger nøje sammen med støtten til den fælles landbrugspolitik. Visse generelle foranstaltninger kan i øvrigt afstedkomme konkurrenceforvridninger (EUGFL's Garantifond). Det følger heraf, at landbrugsstøttens niveau undertiden bliver stærkt undervurderet. Der har også meldt sig det spørgsmål, om indførelsen af indkomststøtte har haft gunstige virkninger. I den 18. beretning er oversigten over disse spørgsmål begrænset til en analyse af medlemsstaternes støtte, idet der henvises til en publikation i serien *Det Grønne Europa*, mens der ikke bringes noget svar på det spørgsmål, som ØSU stillede.

Det ligger ØSU stærkt på sinde, at EF når frem til løsninger med GATT-samhandelspartnere hvad angår samhandelen med landbrugsvarer, så der skabes bedre ligevægt i konkurrenceforholdene inden for landbrugssektoren.

2.2.4.3. Prissammenligning

For forbrugerne, som selv bør være herrer over beslutninger om vareindkøb, er konkurrencepolitikken fortsat af betydning for husholdningen, der hvor den giver mulighed for at sammenligne forholdet mellem kvalitet og pris. Priserne, og navnlig store prisforskelle inden for EF-landene, giver forbrugerne et klart signal om, hvorvidt konkurrencen fungerer eller ej.

I ØSU's udtalelse om den 17. beretning fremhæves både dette fænomen og opdelingen af de nationale markeder, som holdes adskilt af de allerede nævnte ikke-toldmæssige skranke. ØSU fastholder sit ønske om at få dette aspekt taget med i billedet, og om at alt sættes i værk for at lade EF's konkurrencepolitik gå i den retning (jf. pkt. 3 nedenfor).

3. Forslag til den nødvendige udvikling af EF's konkurrencepolitik

3.1. Allerede i sine foregående udtalelser, og senest ved gennemgangen af den økonomiske situation i EF medio

1989, har ØSU været inde på en række forudsætninger for konkurrencepolitikens udvikling.

3.1.1. Opretholdelse af effektiv konkurrence er en forudsætning for, at fordelene ved det indre marked kan komme til udtryk. Der hersker ingen tvivl om, at de omkostningsmæssige fordele ved en effektiv konkurrence kommer alle borgere til gode. Herved vil den forventede intensivering af konkurrencen og af virksomhedernes produktivitet og innovationsevne opstå som en naturlig følge. Til gengæld er det nødvendigt, at der indføres lovregler om EF-kontrol med virksomhedssammenslutninger af betydning for EF som helhed. Kompetenceområdet for en sådan europæisk kontrol må entydigt afgrænses fra den nationale kontrols kompetenceområde, under Kommissionens tilsyn. ØSU henviser i øvrigt til sin udtalelse fra 1988 om disse problemer⁽¹⁾. Men når handelshindringerne er fjernet, må der anlægges en europæisk synsvinkel ved bedømmelsen af markedsstrukturerne og virksomhedssammenslutningernes påvirkning af disse. Med principielt åbne markeder over for tredjelands forekommer dette også nødvendigt, når det drejer sig om konkurrenceevnen over for De Forenede Stater, Japan og en række meget produktive, nyligt industrialiserede lande.

3.2. Både de europæiske og de nationale myndigheder bør ofre særlig opmærksomhed på de små og mellemstore virksomheder, som informations- og planlægningsmæssigt er dårligt stillede i forhold til store virksomheder. Et tilbud fra det offentlige side om information og rådgivning kan bidrage til at afbøde disse handicap. I denne forbindelse glæder ØSU sig over Kommissionens initiativer og støtte til oprettelse af EF-informations- og rådgivningskontorer i alle medlemsstaterne. Desuden udgør støtte til virksomhedskooperativer en vigtig foranstaltning til fjernelse af de små og mellemstore virksomheders konkurrencemæssige handicap.

3.3. Kommissionen skriver i indledningen til den 18. beretning, at »Fællesskabets konkurrencepolitik befinder sig på skillevejen«. Denne konstatering er af afgørende betydning.

3.3.1. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at hverken *hvidbogen* om enhedsmarkedet eller Fællesakten resulterer i traktatændringer eller nye perspektiver, som er afgørende for konkurrencepolitikens udvikling, og dermed har konkurrencepolitikken mistet sit »institutionelle« forspring i forhold til EF's politik på andre områder.

3.3.2. I dag skal konkurrencepolitikken tage hensyn ikke blot til samhandelen mellem medlemsstaterne, men også til handelen i hver af de tolv medlemsstater og med tredjelande.

3.3.3. GD IV skal fortsat være den drivende kraft og videreføre sin indsats med bistand fra medlemsstaternes kompetente administrationer og med bistand fra toldadministrationerne, når det gælder samhandelen med tredjelande.

3.3.4. Indfaldsvinklen skal være global; inden for EF's generelle rammer fungerer konkurrencepolitikken som faktotum og udgør »den største fællesnævner for de forskellige politikker, som medvirker til tilvejebringelsen af EF's økonomiske politik«.

3.3.5. Men den vigtige kontrol med konkurrencereglernes overholdelse og harmoniseringen af støttepolitikken er ikke tilstrækkelig. Der skal også tages hensyn til følgende:

- a) naturbeskyttelse. De begrænsninger, som en miljøpolitik medfører, og de pligter, som pålægges producenterne, skal være identiske og veje lige tungt på kostpriserne inden for enhedsmarkedet,
- b) ligestilling af forbrugerne, som skal høste fordelene ved sund konkurrence og opnå ligeværdige fordele på basis af sammenlignelige ydelser,
- c) arbejdstagerne, som medvirker til at holde økonomien i gang i EF, må have krav på en positiv udvikling i lønniveauerne og i den sociale beskyttelse, således at deres vægt i produktions- og serviceomkostningerne formår at forbedre konkurrencevilkårene yderligere og at fremme loyal konkurrence,
- d) på den baggrund må der mindes om den fare, som sort arbejde udgør, og som allerede blev omtalt i udtalelsen om den 17. beretning; sort arbejde kan sammenlignes med salg uden faktura,
- e) det hedder i indledningen til den 18. beretning, at »behovet for en tilpasning til de nye markedsvilkår, som må påregnes fra og med 1993, i stadig stigende grad indgår i de økonomiske beslutningstageres forventninger«. Under disse omstændigheder bør det kontrolleres, om der i den nuværende lovgivning (direktiver og forordninger) tages passende hensyn til behovet for denne tilpasning:
  - dels på de forskellige områder, hvor EF-reglerne gælder,
  - dels i medlemsstaternes nationale lovgivninger,
- f) i denne forbindelse skal det ligeledes understreges, at »forbudsprincippet giver sig, hvad angår anvendelsesområdet for EØF-Traktatens artikel 85 og 86, udslag i forbudsbeslutninger, som kan være ledsaget af store bøder«. (Indledningen side 13). Der melder sig det spørgsmål, om loyalitet med hensyn til kontrakter og markeder eventuelt kan befordres ved hjælp af mere positive foranstaltninger.

4. Konklusioner

4.1. Afskaffelsen af skrankerne inden for EF bør efter ØSU's opfattelse foranledige Kommissionen til at overveje

⁽¹⁾ EFT nr. C 208 af 8. 8. 1988, s. 11.

den nødvendige tilpasning af Traktatens bestemmelser om iværksættelse af en sund konkurrencepolitik inden for det fælles marked.

4.2. I denne sammenhæng opfordrer ØSU Kommissionen til at imødekomme og gennemføre de konkrete henstillinger og forslag, som er nedfældet i denne udtalelse.

4.3. Det er derfor vigtigt, at Kommissionen anmoder Rådet om at få stillet de midler til rådighed, som er

nødvendige for at kunne opfylde denne målsætning, både hvad angår personale og selve arbejdets tilrettelæggelse.

4.4. ØSU mener, at der bør gøres mest muligt for at styrke konkurrencepolitikken inden for EF, således at der både i EF og over for tredjelande tilvejebringes en stedsevarende konkurrencesituation, som bidrager til velstand for alle. Vellykket gennemførelse af EF's konkurrencepolitik er i nogen udstrækning afgørende for velstandsopsvinget for EF og for samtlige dets borgere.

Bruxelles, den 19. december 1989

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet fra Kommissionen om gennemførelse af det indre marked og indbyrdes tilnærmelse af afgifter

(90/C 62/08)

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 23. oktober 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet fra Kommissionen om gennemførelse af det indre marked og indbyrdes tilnærmelse af afgifter.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for økonomiske, finansielle og monetære spørgsmål, som udpegede Luigi Della Croce til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 5. december 1989.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling, den 19. december 1989, med stort flertal for, 3 stemmer imod og 11 stemmer hverken for eller imod, følgende udtalelse:

1. Forord

1.1. Formålet med Kommissionens nye meddelelse er at ændre meddelelsen af 4. august 1987 og de dertil knyttede direktivforslag [KOM(87) 320/328] om gennemførelsen af det indre marked gennem en indbyrdes tilnærmelse af afgiftssatserne og en harmonisering af afgiftsstrukturene.

Baggrunden er, at forslagene fra 1987 gav anledning til megen tvivl og forvirring i såvel Rådet, medlemsstaterne som i de forskellige specialiserede studiegrupper.

1.2. Det vil være på sin plads at minde om de otte udtalelser, ØSU afgav den 7. juli 1988 ⁽¹⁾. I disse udtalelser kunne ØSU i det store og hele acceptere forslagene om at harmonisere afgiftssatserne, men pegede samtidig på mangler i forslagene og på det nødvendige i en gennemgribende omarbejdning af disse.

Kommissionen synes i den foreliggende meddelelse implicit at have taget hensyn til ØSU's udtalelser uden dog udtrykkeligt at citere dem.

1.3. Det bør også påpeges, at ØSU i sin udtalelse om Kommissionens sammenfattende meddelelse om afgifts-harmoniseringen (CES 739/88), der er et led i gennemførelsen af det indre marked, fuldt ud tilslutter sig »målet om at fjerne alle grænser og al grænsekontrol pr. 1. januar 1993 (...)«.

I samme udtalelse giver ØSU udtryk for det synspunkt, at konvergen på det skattemæssige område, opfattet bredt som ligeledes omfattende direkte beskatning og skatte- og afgiftslignende betalinger, ikke bør betragtes som en absolut forudsætning for iværksættelsen af det indre marked, men kun som et af elementerne i en overordnet strategi, der også rummer nødvendige ledsagepolitikker af makroøkonomisk tilsnit.

I øvrigt bør man være opmærksom på, at der på nuværende tidspunkt er betragtelige forskelle i momsatsniveauerne,

⁽¹⁾ EFT nr. C 237 af 12. 9. 1988.

hvilket, i et EF uden grænser, kan skabe alvorlige konkurrenceforvridninger. Denne problemstilling behandles mere udførligt under punkt 3.2. nedenfor.

1.4. I Kommissionens nye meddelelse foreslås:

- a) en overgangsfase for tilnærmelse af afgifter; denne skal strække sig til udgangen af 1992,
- b) fastsættelsen af en minimumsværdi for den normale momssats i stedet for et satsinterval,
- c) indførelse af specifikke ordninger for bestemte former for handelsmæssige transaktioner,
- d) en kompensationsordning for fordeling af momsprovet fra samhandelen mellem medlemsstaterne; ordningen baseres udelukkende på en makroøkonomisk beregning byggende på samhandelsstatistikken,
- e) en væsentlig ændring af forslagene vedrørende punktafgifter, hvis satser udelukkende skal rette sig efter nogle langsigtede referenceværdier,
- f) opretholdelsen af en nulsats for et begrænset antal varer belagt med den reducerede sats betinget af, at dette ikke medfører konkurrenceforvridninger i forholdet til de andre medlemsstater, og af en beslutning fra Rådets side om, hvilke varegrupper der skal være omfattet af den normale sats, og hvilke der skal være omfattet af den reducerede sats.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Kommissionens nye forslag må, som helhed betragtet, anses for at være bedre end det foregående. Kommissionen har således i sit forslag taget bedre højde for den nuværende situation, ligesom den har taget nogle af de forslag, der er fremsat i ØSU's udtalelser, til følge. Hertil kommer, at der er taget hensyn til betænkeligheder ytret fra visse medlemsstaters side.

2.2. ØSU vil især fremhæve det som noget positivt, at forslaget indeholder et væsentligt element af fleksibilitet.

2.3. Kommissionens generelle indfaldsvinkel er meget pragmatisk, idet den har taget konsekvensen af, at dens forskellige forslag stødte på indvendinger og sandsynligvis også ville have gjort det i fremtiden. Imidlertid må Kommissionens meddelelse nærmest betragtes som en hensigtserklæring, og er dermed som forslag betragtet lidet specifik. En mere præcis vurdering må derfor vente, indtil de konkrete direktivforslag foreligger.

2.4. På dette sted skal der gøres den bemærkning, at man måske ikke er fuldt opmærksom på de komplicerede problemer, der følger af gennemførelsen af det indre marked, hvor der opererer en række økonomier, som har forskellige penge- og skattepolitiske systemer.

2.5. Fremme af en højere grad af samhørighed, reduktion af de regionale skævheder samt sikring af en effektiv, fri konkurrence i den generelle økonomiske udviklingsproces stiller således krav om vidtgående neutralitet i

skatte- og afgiftssystemerne og i de skatte- og afgiftsliggende betalinger. Derfor må Fællesskabet tilskynde medlemsstaterne til at tilnærme deres systemer, så de bliver mere ensartede.

2.6. Den mest vidtgående ændring i meddelelsen i forhold til det tidligere forslag er, at der kun fastsættes et minimumsniveau for den normale momssats. Herved kan medlemsstaterne frit fastsætte en sats over dette niveau uden nogen som helst begrænsninger.

På denne måde løber man risikoen for, at de nuværende satsforskelle fastholdes på ubestemt tid, hvilket vil virke forstyrrende ind, medmindre markedskræfterne og konkurrencen har en effekt, der overgår regelgivningens, og dermed fremkalder en hurtigere tilnærmelse.

2.7. Det erkendes, at opblødningen i Kommissionens oprindelige forslag løser nogle praktiske problemer, og at de alternative løsninger, der er lagt frem, fortjener opmærksomhed. Imidlertid er der grund til at frygte, at den nye fremgangsmåde vil forsinke konvergensen i moms- og punktafgiftssatserne, med de negative følger, dette kan få.

2.8. Det skal endvidere bemærkes, at Kommissionen foreslår indførelsen af en overgangsfase, der skal strække sig fra nu og indtil udgangen af 1992, for herigennem at lette reformens ikrafttræden, hvilket dog intet ændrer ved kravet om ophævelse af grænsekontrollen.

Fastlæggelsen af denne overgangsperiode skal »ledsages af en mere konkret udformning af medlemsstaternes forpligtelser i henseende til gennemførelsen af det indre marked, for så vidt angår den indirekte beskatning, navnlig med hensyn til tilnærmelse af momssatserne inden udgangen af 1992«.

Denne noget generelle formulering gør det ikke helt klart, hvad medlemsstaternes forpligtelser konkret skal bestå i, og om de har vilje til at gå ind i et meningsfyldt engagement.

2.9. Derimod er det et positivt aspekt ved overgangsperioden, at der inden for denne skal ske en forhøjelse af afgiftsfritagelserne for rejsende i forud fastlagte etaper.

Særlige bemærkninger

3. Moms

3.1. For så vidt angår den reducerede momssats bebuder Kommissionen ikke nogen ændringer i sit oprindelige forslag. ØSU henviser derfor her til sine bemærkninger til dette spørgsmål i udtalelsen CES 741/88, specielt i punkt 2.7.

Det vil således være yderst hensigtsmæssigt, om der blev udarbejdet en liste over de varer og tjenesteydelser, på hvilke denne reducerede momssats skal finde anvendelse. I denne forbindelse må princippet om afgiftsneutralitet overholdes for varer, som konkurrerer indbyrdes. Den nærmere udarbejdelse af listen bør ske efter indgående samråd med medlemsstaterne.

3.2. Opgivelsen af det oprindelige forslag om indførelse af et satsinterval for den normale moms til fordel for et nyt forslag, hvorefter der blot skal gælde en minimumssats, giver anledning til betænkeligheder.

I sin udtalelse 741/88 pegede ØSU således på det nødvendige i en tættere konvergens, end den der kunne skabes med Kommissionens forslag om et satsinterval på 14-20 pct. Det gjorde således gældende, at »for at sikre en neutral moms ved vareleverancer og tjenesteydelser på et indre marked uden fiskale grænser ville en reduktion af forskellen i satserne til tre procentpoint sandsynligvis normalt gøre de afgiftsbetingede forvridninger acceptable«.

Kommissionen erkender da også, at den intervalbredde, den havde lagt sig fast på i det tidligere forslag, »ofte betragtes som for stor og risikerer at medføre konkurrencefordrejning«.

Da en minimumssats, i hvert fald teoretisk set, åbner mulighed for en spredning i satserne, som er større end spredningen i det fastlagte interval, forekommer dette helt inkonsekvent.

Det må i øvrigt erkendes, at de vanskeligheder, Kommissionen stødte på med sit oprindelige forslag, var reelle, og derfor talte for, at Kommissionen fandt en anden indfaldsvinkel.

Indførelsen af én enkelt sats i form af en minimumssats giver medlemsstaterne vidt spillerum med hensyn til at lægge sig fast på en højere sats; men det må nok forventes, at der vil være en tendens til, at man tilnærmer sig minimumssatsen for at undgå, at ens konkurrencemæssige stilling forringes.

3.3. Tanken om, at nabostater skal løse de problemer, som må forventes at opstå i grænseregioner, på basis af to-sidede aftaler, harmonerer ikke med EF-tanken. Desuden forekommer dette lidet realistisk, eftersom de store problemer netop manifesterer sig, hvor der er betydelige satsforskelle mellem to nabostater.

3.4. For så vidt angår det ømfindtlige spørgsmål omkring nulsatsen, kan man tilslutte sig den foreslåede løsning, men dog kun under den forudsætning, at muligheden for sådanne undtagelser står åbne for samtlige medlemsstater. Man kan derfor ikke acceptere, at den nuværende situation opretholdes; i stedet bør samtlige medlemsstater indrømmes undtagelser for et begrænset antal varer og kun i en overgangsperiode.

4. Kompensationsordningen

4.1. Det oprindelige forslag vedrørende en kompensationsordning for samhandelen mellem medlemsstaterne ændres gennemgribende, idet der i stedet foreslås indført nogle særordninger for visse transaktioner (postordresalg, salg af personbiler, salg til institutionelle ikke-afgiftspligtige samt transaktioner mellem virksomheder inden for samme koncern), medens provenuudligningen for de øvrige transaktioners vedkommende i stedet sker på basis af en

beregning, der støtter sig til udenrigshandelsstatistikken. Kompensationsmekanismen skulle derved blive af makroøkonomisk art.

4.2. Det nye forslag er så afgjort mere enkelt og derfor nemmere at acceptere, men mange af de forbehold, ØSU tidligere har taget, bevarer deres gyldighed (der henvises til punkterne 3.7, 3.8, 3.11, 3.13 i udtalelsen CES 742/88).

4.3. ØSU vil endvidere henlede opmærksomheden på en meget alvorlig defekt ved systemet, som sår tvivl om dets værdi:

I tilfælde af grænseoverskridende transaktioner erlægges momsen i én medlemsstat og betales eventuelt tilbage i en anden medlemsstat. Dette rummer to faremomenter:

— Der kan opstå skattesvigtrafik derved, at der udstedes falske fakturaer i ét land, hvorefter momsen tilbagebetales i et andet land.

Sådanne transaktioner kan relativt hurtigt kvæles, dersom de finder sted inden for ét og samme land, og altså kun involverer én momsadministration. Derimod er der risiko for, at de varer ved og antager et ganske stort omfang, hvis de kun kan opdages, dersom to momsadministrationer samarbejder eller via en overordnet EF-momsadministration (som ikke findes endnu).

— Med det nugældende system er det ikke muligt at få momsen for varer fremstillet »sort« i ét land og solgt i et andet land refunderet i salgslaget. Med Kommissionens system vil varerne derimod kunne faktureres med moms, som giver ret til refusion (selv om momsen ikke er berigtiget), hvilket indebærer, at salgsprisen ekskl. moms kan sænkes og dermed give en kraftig impuls til salget.

4.4. Som tidligere understreget vil det desuden være nødvendigt, at der sker en tilpasning af det statistiske beregningsgrundlag [der henvises her til ØSU's udtalelse CES 552/89 — SYN 181, ordfører: Camille Giacomelli (1)].

4.5. Endvidere må der på egnet måde sættes ind for at forhindre og bekæmpe svig.

4.6. Momsbedrageriet, som i forvejen antager et betydeligt omfang, vil ikke blive mindre af, at grænserne fjernes, og vil ytre sig i nye former.

Det må f.eks. befrygtes, at visse erhvervsdrivende undlader at indberette deres salg i andre lande til momsvesenet. Momsadministrationen i deres hjemstedsstat vil have al

(1) EFT nr. C 159 af 26. 6. 1989, s. 16.

mulig grund til ikke at gribe ind, thi dette ville blot indebære, at der skal betales mere til kompensationskassen.

Kompensationssystemet bygger på et meget usikkert grundlag, og den anvendelse, der vil blive gjort af handelsstatistikken i provenuomfordelingsøjemed, vil endog kunne skade kontrollen med denne statistik og dermed dennes pålidelighed. ØSU ser gerne, at Kommissionen færdiggør sine forslag vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af skattesvig, således at der kan ske en reel effektivisering af indsatsen på området.

5. De særlige ordninger

5.1. Postordresalg. Kommissionen erklærer sig rede til at foreslå, at disse varer belægges med afgift efter vilkår, der gælder på varens bestemmelsessted. Den tilføjer, at afgiften skal udredes af de specialiserede erhvervsdrivende, men det er svært at se, hvordan dette skal ske i praksis.

Systemet bør under alle omstændigheder udformes således, at der ikke skabes betingelser, som er mere tyngende end dem, der gælder for salg fra tredjelande.

De ekstra administrative byrder, som vil blive lagt over på postordrefirmaerne, må desuden give anledning til visse betænkeligheder.

I øvrigt bør det understreges, at problemet manifesterer sig i forbindelse med ethvert »fjernsalg«, eftersom der vil kunne opstå strukturer med hensyn til salg til kunder i de forskellige EF-lande, hvor varerne transporteres på disse kunders vegne.

Det må derfor være rigtigt, at fysiske personer kun skal kunne tilgodeses med salgslanets moms, dersom de selv transporterer varerne. Men også i dette tilfælde vil det være meget vanskeligt at gennemføre en kontrol.

5.2. Salg af personbiler. Den løsning, Kommissionen har valgt, nemlig at opkræve afgiften på indregistreringsstedet i stedet for på salgsstedet, forekommer tilfredsstillende. En definition af, hvad der skal forstås ved »personbil« er imidlertid nødvendig.

Da reglerne for indregistrering varierer fra land til land, er det desuden nødvendigt, at der udarbejdes egnede lovregler for såvel moms som for de øvrige afgifter, således at man undgår afvigende betingelser og dæmmer op for svig. Dette gælder også de indregistreringsled, der følger efter førstegangsindregistreringen.

5.3. Salg til institutionelle ikke-afgiftspligtige og til fritagne afgiftspligtige. For disse salgsformers vedkommende foreslår Kommissionen nogle løsninger i form af nogle eksempler, såsom en procedure vedrørende leverancer til én selv eller indførelsen af en udligningsafgift.

Uden en yderligere uddybning er det vanskeligt at give en vurdering af disse eksempler. Samtidig kan det under alle omstændigheder konstateres, at kontrollen i dette tilfælde er særlig vanskelig at gennemføre.

5.4. Transaktioner mellem virksomheder inden for samme koncern. For handel mellem virksomheder inden for samme koncern foreslår Kommissionen, at der først skal betales afgift i det øjeblik, der finder salg sted til en ekstern virksomhed uden for koncernen.

Fremgangsmåden er farbar, hvis lovgivningen er klar og kontrollen omhyggelig.

Den omstændighed, at det overlades til de enkelte medlemsstater at give tilladelse til en sådan ordning tilfælde for tilfælde, vil imidlertid kunne skabe problemer og medføre forskelsbehandling.

ØSU skal imidlertid påpege,

— at den foreslåede ordning indebærer en forskelsbehandling mellem virksomhedstyper (navnlig i likviditetsmæssig henseende), og virker til ugunst for især små og mellemstore virksomheder,

— at definitionen af begrebet »koncern« afviger fra land til land, hvilket kan medføre alvorlige problemer.

6. Punktafgifter

6.1. Kommissionen foreslår for punktafgifternes vedkommende en gradvis tilnærmelse hen imod nogle referenceværdier, der antager form af langsigtede målsætninger, idet den agter at indføre minimumsværdier for en overgangsperiode.

6.2. Den foreslåede gradvise tilnærmelse vil kunne accepteres som følge af de meget store forskelle i de lokale udgangssituationer, som bl.a. har baggrund i forskellige traditioner og vaner i de forskellige lande.

Imidlertid vil det nok være nødvendigt, at datoen for overgangsfasens udløb samt tilnærmelsesprocessens nærmere forløb lægges fast på forhånd.

Hvad satsene angår, bevarer de bemærkninger, ØSU fremførte i sine udtalelser i 1988, deres fulde gyldighed (det drejer sig om følgende tre udtalelser: 744/88, 745/88 og 746/88).

Fleksibiliteten bør bestå i, at der indføres satsintervaller med begrænset intervalbredde i stedet for minimums- eller referenceværdier.

6.3. Det skal i øvrigt bemærkes, at Kommissionen i denne sammenhæng undlader at fremlægge konkrete forslag; en nøjere vurdering er således ikke mulig.

7. Afsluttende bemærkninger

7.1. Som sagt er Kommissionens dokument holdt i meget generelle vendinger, hvorfor ØSU ikke kan afgive en

mere specifik udtalelse, men må nøjes med at stille spørgsmål og fremføre visse forbehold, som det er sket ovenfor.

7.2. I øvrigt har ØSU nøje fulgt udviklingen i drøftelserne i EF-institutionerne, herunder specielt mærket sig konklusionerne af finans- og økonomiministrenes møde i Rådet den 9. oktober og 13. november 1989.

7.3. Alt peger i retning af, at det af tidsmæssige grunde ikke vil kunne lade sig gøre inden udgangen af 1992 at indføre en ordning, efter hvilken beskatningen sker i oprindelseslandet. Der vil derfor fra 1. januar 1993 være behov for en overgangsordning, der bør være så kort som mulig, hvor de afgiftspligtiges transaktioner fortsat beskattes i bestemmelseslandet.

7.4. Det må påses, at de administrative byrder reduceres til et minimum, da der ellers vil blive lagt urimelige omkostninger over på erhvervslivet, hvilket i sidste ende rammer forbrugeren.

7.5. I den nye ordning må grænsekontrollen imidlertid bortfalde. I stedet må den skattemæssige kontrol finde sted i de pågældende medlemsstater på basis af et egnet samarbejde mellem de nationale skattemyndigheder, herunder via udveksling af skattemæssige oplysninger.

7.6. Endelig må privatpersoners frie bevægelighed og varekøb sikres gennem ophævelse af restriktionerne på rejsendes afgiftsfri indførsel af varer. I denne forbindelse er det ønskeligt, at der sker en afgørende tilnærmelse af afgiftssatserne, da der ellers er fare for konkurrenceforvrængninger.

Bruxelles, den 19. december 1989

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om forslag til Rådets beslutning om ændring af beslutning 86/138/EØF om et demonstrationsprojekt med henblik på oprettelse af et informationssystem på fællesskabsplan for ulykker, der sker i forbindelse med forbrugsprodukter, samt om fastsættelse af de finansielle midler til projektets drift de sidste to år ⁽¹⁾

(90/C 62/09)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 9. november 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

ØSU henviste det forberedende arbejde til sektionen for miljø-, sundheds- og forbrugerspørgsmål, men udpegede senere Alma Williams til hovedordfører.

ØSU vedtog på sin 272. plenarforsamling, den 20. september 1989, enstemmigt følgende udtalelse:

Generelle bemærkninger

1. ØSU godkender Kommissionens forslag generelt og i særdeleshed, at der afsættes flere midler til EHLASS-programmet.

2. ØSU minder om, at det oprindelige demonstrationsprojekt, der blev indført under, hvad der senere blev kaldt EHLASS-programmet, som udgangspunkt havde indsamling af ulykkesstatistikker fra hospitaler. Formålet var at tilvejebringe oplysninger og analyser af sådanne ulykker og omfattede endvidere en erfaringsmæssigt baseret vurdering af systemets positive og negative sider.

2.1. Det nye forslag omfatter øget indsamling af hospitalsoplysninger og »supplerende undersøgelser« af oplysninger fra andre informationskilder.

3. ØSU henviser til sin udtalelse ⁽²⁾ om det oprindelige forslag om EHLASS-projektet, der blev vedtaget ved Rådets beslutning 86/138/EØF af 22. april 1986 ⁽³⁾.

4. ØSU påpeger endnu en gang nødvendigheden af at integrere EHLASS-programmet i andre EF-aktioner (jf. pkt. 1.7.3 i den oprindelige udtalelse) såsom ESPRIT, F&U og den nye »metode« i forbindelse med teknisk harmonisering og standarder.

4.1. I forlængelse heraf ser ØSU gerne, at EHLASS-programmet bliver mere fuldstændigt integreret i de forskellige forbrugerinformationsaktioner, der for nylig er blevet vedtaget, eller som for øjeblikket er under overvejelse, f.eks. hurtig udveksling af oplysninger om forbrugs-

⁽¹⁾ EFT nr. C 300 af 29. 11. 1989, s. 7.

⁽²⁾ EFT nr. C 188 af 29. 7. 1985.

⁽³⁾ EFT nr. L 109 af 26. 4. 1986.

produkter, produktsikkerhed i almindelighed, sikkerhedskrav til legetøj, giftcentre osv. Det endelige mål bør være at få oprettet et »paraply«-informationssystem til brug for de centrale og lokale regeringer, erhvervslivet og alle, der beskæftiger sig med sikkerhedsnormer, PR og uddannelse.

4.2. I den forbindelse ser ØSU med tilfredshed på, hvad der i bilaget til forslaget anføres under overskriften »Oversigt over virkningerne for EF-borgerne«:

»Udviklingen af dette demonstrationsprojekt og permanent indførelse af et statistisk informationssystem for ulykker, der sker i forbindelse med forbrugsprodukter, skal bidrage til at øge produktsikkerhedsniveauet, idet det bliver muligt at iværksætte forebyggende foranstaltninger og opstille prioriterede aktiviteter, som først og fremmest er til gavn for EF-borgerne«.

5. I sin oprindelige udtalelse (pkt. 1.2 og 1.3) gør ØSU endvidere opmærksom på, at udtrykket »forbrugsprodukter« anvendes i en temmelig vag betydning i Kommissionens forslag, og anmoder om at få udformet en mere præcis definition; en sådan foreligger imidlertid endnu ikke, og ØSU gentager derfor sin anmodning i den henseende. Måske kunne man også indføre begrebet »produkter til normal, personlig brug«.

6. ØSU er enig i, at Kommissionen fortsat bør spille en vigtig rolle i koordineringen af de nationale systemer og anvende et passende maskineri til at overvåge aktiviteterne i medlemsstaterne. Uden et koordinerende organ vil EHLASS-programmet blive opløst i en lang række nationale programmer.

7. ØSU mener, at man bør finde ud af, hvorledes de indsamlede oplysningers statistiske brugbarhed kan forbedres, således at der kan opstilles prioriteter for yderligere forskning og handling.

7.1. I medlemsstaterne er der således forskellige måder at anvende hospitalerne på i forbindelse med behandling af tilskadekomne. Der må gøres en klar indsats for at få løst dette problem, f.eks. ved at undersøge, hvor stor en del af befolkningen i de enkelte medlemsstater der behandles på hospitalet.

7.2. EHLASS-programmet kunne endvidere bruges til at indkredse særlige problemer (f.eks. ved børnesikkerhedsudstyr), og der kunne i den henseende fremsættes henstillinger til CEN/CENELEC.

8. ØSU understreger nødvendigheden af at forbedre de administrative procedurer, bl.a. således at de hospitaler, der deltager i ordningen, får de penge, de har til gode, uden forsinkelse.

9. ØSU udtrykker tilfredshed med, at der skal offentliggøres årsrapporter på nationalt plan og på EF-plan, og opfordrer til at gøre disse bredt tilgængelige i en ensartet og konsekvent form.

9.1. Edb-udskrifter bør være tilgængelige for alle med et klart behov herfor, dog under hensyntagen til nogle oplysningers fortrolige karakter.

10. Endelig opfordrer ØSU Kommissionen til allerede nu at overveje, hvilken opfølgning det vil blive nødvendigt at give det nuværende EHLASS-program, når det slutter sidst i 1991.

Særlige bemærkninger

I. Artikel 1, nr. 2, om ændring af artikel 4, stk. 2, i beslutning 86/138/EØF:

Stk. 2

Første punktum affattes således:

»... udarbejde og offentliggøre årsrapporter med de opnåede resultater.«

Stk. 3

Første punktum affattes således:

»Kommissionen iværksætter og foretager de undersøgelser ...«.

Stk. 4

Det bør i denne tekst tydeliggøres, hvilket udvalg der henvises til i dette stykke.

II. Bilag, punkt (d)

De »supplerende undersøgelser«, hvortil der er afsat 3,8 millioner ecu, bør præciseres nærmere.

Bruxelles, den 20. december 1989

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om reklame for tobaksvarer i pressen og på plakater ⁽¹⁾

(90/C 62/10)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 20. april 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 100 A, stk. 3, at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for miljø-, sundheds- og forbrugerspørgsmål, som udpegede Wilfred Aspinall til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 28. november 1989.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling den 19. december 1989, med 82 stemmer for, 5 imod og 9 hverken for eller imod følgende udtalelse:

1. Indledning

1.1. Dette forslag sigter på at harmonisere betingelserne for tilladelse af reklame for tobaksvarer i aviser, blade og lignende publikationer og på plakater. Det har til formål at fjerne hindringerne for fri handel.

1.2. Retsgrundlaget er Fællesaktens artikel 100 A, som også er grundlaget for direktivet om mærkning af tobaksvarer ⁽²⁾. Forslaget indeholder ikke noget forbud mod reklame; dets formål er at fjerne hindringerne for fri handel, ikke at fremme folkesundheden. Ikke desto mindre skal Kommissionen, ifølge artikel 100 A, stk. 3, sikre, at medlemsstaternes lovbestemmelser tilnærmes en standard, som giver et højt beskyttelsesniveau inden for sundhed, sikkerhed og miljøbeskyttelse.

1.3. Det fastslås i direktivet, at al reklame i aviser, blade og lignende publikationer samt på plakater skal indeholde advarsler mod sundhedsfaren. De bør svare til dem, der kræves i direktivet om mærkning af tobaksvarer, omtalt i pkt. 1.2.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU støtter fuldt ud målsætningen for Kommissionens forslag om at harmonisere bestemmelserne om reklame for tobaksvarer i aviser, blade og lignende publikationer og på plakater, for så vidt som det fører til en nedbrydning af handelsskrankerne og under hensyntagen til nedenstående bemærkninger. Forslaget indebærer, at al reklame af denne art skal indeholde advarsler om sundhedsfaren, at reklamen kun må afbilde tobaksvarens emballage, at reklamer for tobaksvarer i publikationer, der

henvender sig til unge, forbydes, og at alle former for indirekte reklame forbydes.

2.2. ØSU har fundet det vanskeligt at fortolke visse af direktivets artikler og foreslår, at Kommissionen foretager en nærmere undersøgelse af den juridiske udformning, hvis direktivet skal indgå fuldt og helt i medlemsstaternes lovgivning.

Dette gælder navnlig artikel 3 og 5.

2.3. Forslaget har til formål at harmonisere tilladt reklame og samtidig give medlemsstaterne betydelige beføjelser, så at de kan indføre strengere lovbestemmelser, f.eks. et totalt forbud mod reklame, eller vælge en mere smidig linje, der giver industrien tid og spillerum til at tilpasse sig.

Artikel 5 synes at indeholde en »modsigelse«, som betyder, at en medlemsstat nok kan forbyde tobaksreklame, men kun i de hjemlige aviser, blade og lignende publikationer samt på plakater.

2.4. Forslaget opfylder ikke visse europæiske organisationers ønske om en fuldstændig harmonisering på grundlag af et totalt forbud mod tobaksreklame på linje med visse medlemsstaters aktuelle lovgivning. Alle internationale læge- og sundhedsorganisationer, der har undersøgt problemerne, ønsker et totalt forbud mod reklamer.

Forbrugermeningsmålinger viser, at offentligheden ønsker et fuldstændigt stop for tobaksreklamer, og en EF-undersøgelse i foråret 1987 fandt frem til, at næsten tre fjerdedele af EF's borgere går ind for et forbud mod tobaksreklame.

Den offentlige mening er utvivlsomt ved at skifte, og ØSU mener derfor, at det bliver nødvendigt at gennemgå lovgivningen om tobaksreklame over et vist tidsrum.

⁽¹⁾ EFT nr. C 124 af 19. 5. 1989.

⁽²⁾ EFT nr. C 48 af 20. 2. 1988.

2.5. ØSU mener, at et forslag om at forbyde al reklame i den nuværende fase ville føre for vidt, da det ville skabe unfair og måske urimelige restriktioner i nogle medlemsstater.

ØSU finder derfor, at dette direktivs forslag om direkte reklame udgør et rimeligt kompromis, som giver industrien tid og rum til at tilpasse sig gennem samråd med alle berørte parter.

2.6. ØSU mener, at forslaget i artikel 3, stk. 2, om indirekte reklame er uacceptabelt. Det strenge forbud, som foreslås, er helt ude af trit med de begrænsninger, som foreslås for direkte reklame for tobaksvarer. Et totalt forbud vil straffe de virksomheder, som har fremmet og fortsat fremmer produktionsdiversificering, med tab af arbejdspladser på disse felter samt inden for reklamebranchen til følge.

Det ville derfor være mere rimeligt at begrænse reklameforbuddet til at gælde tobaksvarers varemærke, når det anvendes uden anden påskrift eller illustration, eller når det udelukkende anvendes sammen med billeder af tobaksvarer eller med motiver uden forarbejdede produkter.

2.7. I forbindelse med forsøget på at fjerne hindringerne for fri handel inden for tobaksindustrien erindrer ØSU Rådet om sin udtalelse om harmonisering af tobaksafgifterne (EFT nr. C 237 af 12.9.1988).

Særlige bemærkninger til artiklerne

Artikel 1

ØSU bifalder den definition af »tobaksvarer«, der benyttes i dette direktiv. Den svarer til den definition, som er fastsat i Rådets fælles holdning i forbindelse med mærkningsdirektivet.

Artikel 2

Stk. 1: Da Ministerrådet den 13. november 1989 har vedtaget en erklæring om andre tobaksvarer end cigaretter, er det ØSU's opfattelse, at Kommissionen bør fremsætte forslag om et særdirektiv eller tillæg til eksisterende direktiver, for at tage højde herfor.

ØSU er endvidere bekymret for, at ordet »pressen« kan fortolkes forkert, og foreslår, at formuleringen i artikel 5

anvendes i hele forslaget (aviser, blade og lignende publikationer).

ØSU foreslår følgende ændring i andet led om særlige advarsler, således at det svarer til direktivet om mærkning af tobaksvarer: »... trykkes i en klart læselig skrift på kontrasterende baggrund«.

Artikel 3

ØSU anbefaler følgende formulering:

»Reklame i aviser, blade og lignende publikationer og på plakater må kun afbilde tobaksvarens emballage og selve tobaksvareren, som den markedsføres, udelukkende ledsaget af særlige tekniske oplysninger om varen, hvis det ønskes«.

Artikel 4

ØSU foreslår følgende formulering: »... der navnlig henvender sig til unge.«

Udtrykket »publikationer, der hovedsageligt henvender sig til unge« kræver måske en fortolkning og en undersøgelse af, hvem der læser dem.

Artikel 5

Artikel 5, stk. 2, bør udgå.

Bilag

ØSU støtter fuldt ud listen over advarsler om sundhedsfaren, som først bragtes i direktivet om mærkning.

Konsekvenserne for konkurrenceevnen og beskæftigelsen

Det er klart, at enhver form for arbejdsløshed, der måtte opstå som følge af dette direktivs ikrafttræden, foruroliger ØSU, og det tilskynder derfor til samråd med de involverede parter med henblik på at sikre, at der træffes enhver mulig foranstaltning for at omskole medarbejdere og landbrugere, der er blevet ledige, og at der tildeles passende fællesskabsmidler.

ØSU er ligeledes foruroliget over, at Kommissionen tilsyneladende ikke har hørt tobaksproduktions- og distributionsindustrierne. Det er ØSU's opfattelse, at højtstående embedsmænd inden for sundhedsvæsenet ikke afspejler de involveredes synspunkter.

Bruxelles, den 19. december 1989

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

Følgende ændringsforslag, som blev støttet af mere end en fjerdedel af de afgivne stemmer, blev forkastet under debatten:

Side 2

Punkt 2.4 og 2.5 udgår.

Begrundelse

Disse punkter omhandler sundhedsproblemer og ikke handelshindringer, som er emner for dette direktivforslag. Derfor hører de ikke hjemme i denne udtalelse. Oven i købet indeholder tredje afsnit en tvivlsom argumentation for eller imod lovgivning. Må det heraf udledes, at foranstaltninger, der begrænser rygning, kan ophæves, og at sundhedshensyn ikke længere spiller nogen rolle, hvis den offentlige mening skifter til fordel for rygning?

Afstemningsresultat

Punkt 2.4: 32 stemmer for, 37 stemmer imod, 10 hverken for eller imod.

Punkt 2.5: 34 stemmer for, 41 stemmer imod, 10 hverken for eller imod.

Udtalelse om forslag til Rådets forordning (EØF) om sundhedsbestemmelser for produktion og markedsføring af afsmeltet animalsk fedt, grever og biprodukter fra afsmeltning til konsum ⁽¹⁾

(90/C 62/11)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 14. november 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde blev ved ØSU's beslutning overdraget Kenneth J. Gardner som hovedordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling (mødet den 20. december 1989) enstemmigt følgende udtalelse:

1. Generelle bemærkninger

1.1. ØSU udtrykker tilfredshed med denne foranstaltning, som er nødvendig for gennemførelsen af det indre marked, men havde dog foretrukket et direktiv. Som hovedregel kan direktiver gennemføres klarere inden for de forskellige nationale lovrammer. I den foreliggende sag er der en yderligere grund — den tid, som tilpasningen kræver, vil komme til at variere fra land til land.

1.2. Forslaget omfatter definitioner, hygiejne- og produktionsregler, kontrolprocedurer og nogle analytiske normer. Ved første øjekast forekommer disse at være yderst fornuftige. Ser man imidlertid på de nærmere enkeltheder, opdager man, at der henvises til tre fremtidige EF-forordninger. En af disse foreligger som forslag, mens de øvrige ikke engang har nået det stadium.

1.3. ØSU må derfor forbeholde sig ret til om fornødent at afgive en yderligere udtalelse, når forordningerne er bragt på plads.

1.4. ØSU godkender forslaget med forbehold af ovenstående og efterfølgende kommentarer.

2. Særlige bemærkninger

2.1. Artikel 2, stk. 1

Det kræves her, at definitionerne i en fremtidig forordning om generelle sundhedsbestemmelser finder anvendelse [forslag KOM(89) 492 endelig udg.]. Detaljerede kommentarer om disse bestemmelser fremsættes i ØSU's udtalelse om det pågældende forslag, men det er vigtigt, at der afsættes en passende overgangsperiode til deres iværksættelse. Mange virksomheder bliver nødt til at foretage gennemgribende ændringer for at kunne overholde reglerne.

⁽¹⁾ EFT nr. C 327 af 31. 12. 1989, s. 25.

2.2. *Artikel 2, stk. 2, litra a)*

Her henvises der til to forordninger, der ikke engang foreligger som forslag endnu. Det er derfor umuligt at fremsætte en begrundet kommentar på dette stadium.

2.3. *Artikel 3*

Der henvises til kravene i KOM(89) 492. Bemærkningerne i pkt. 2.1. gælder også her.

2.4. *Bilaget, kapitel II, pkt. 3, litra a)*

Der bør fastsættes en tidsgrænse for opbevaring ved 7°C. Ved opbevaring udover denne tidsgrænse skal materialet nedfryses.

2.5. *Bilaget, kapitel II, pkt. 3, litra b)*

Den nuværende formulering er uklar og bør ændres til:

»... senest 12 timer efter midnat på slagtedagen«.

Bruxelles, den 20. december 1989

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Tillægsudtalelse om fremstød på det kulturelle område i Det Europæiske Fællesskab

(90/C 62/12)

Procedure

ØSU's udtalelse om Kommissionens meddelelse om fremstød på det kulturelle område blev på plenarforsamlingen den 28. april 1988 vedtaget med et overvældende flertal. ⁽¹⁾

Da man kun havde haft kort tid til at udarbejde denne udtalelse, foreslog Det Økonomiske og Sociale Udvalgs præsidium den 27. september 1988 under henvisning til forretningsordenens artikel 20, stk. 3, at man udarbejdede en tillægsudtalelse om Europæisk kultur.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for social-, familie-, uddannelses- og kulturspørgsmål, som udpegede Beatrice Rangoni-Machiavelli til ordfører og Philip H. Noordwal til medordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 9. november 1989.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling, den 20. december 1989, med 1 stemme imod og 2 hverken for eller imod følgende udtalelse:

1. Indledning

1.1. Betydningen af de specifikke og komplekse problemer, som i dag eksisterer i EF og i de enkelte lande inden for visse kulturaktivitetsområder, har foranlediget ØSU til »at udarbejde en tillægsudtalelse om det europæiske kulturelle område, med særskilt henblik på at behandle medierne og styrkelsen af den europæiske audiovisuelle industri mere

indgående ... Sådan en tillægsudtalelse kan eventuelt behandle fjernsynets betydning som et kulturelt og pædagogisk instrument samt de konsekvenser og risici, som udviklingen af nye teknologier på dette område kan medføre«. Den foreliggende udtalelse søger derfor at behandle »det kulturelle område« samt »de sociale følger af den teknologiske udvikling i fjernsynssektoren og den audiovisuelle sektor«, idet det er sektorer, som kommercielt set skulle tegne sig for henved 15 milliarder ECU i tiden op til 1992 (Kommissionens skøn), og hvor der for

⁽¹⁾ EFT nr. C 175 af 4. 7. 1988.

eksempel står 1 milliard US-dollars på spil i form af amerikanske film og tv-shows, som hvert år sendes i europæisk fjernsyn.

Den foreliggende udtalelse tager ligeledes udgangspunkt i en forståelse af menneskerettigheder inden for kultur, information og kommunikation, som anerkender følgende grundlæggende forudsætninger for demokrati i EF:

- ytringsfrihed,
- fri adgang til information,
- pressefrihed,
- kulturel mangfoldighed.

1.2. ØSU har tilkendegivet stor interesse for, at der i Fællesskabet gøres fremskridt på det kulturelle/audiiovisuelle område, og det har allerede udarbejdet en række udtalelser om »fjernsyn uden grænser«⁽¹⁾, hvorfra følgende kan bruges som en kortfattet indledning:

- den kulturelle mangfoldighed og de utallige regionale særtræk i Europa er en rigdom,
- produktionen af europæiske fjernsynsprogrammer kan fremmes, samtidig med at mediernes kulturelle identitet og nationale struktur bevares,
- den europæiske audiovisuelle industri giver store muligheder for eksport af produkter af høj kvalitet om den europæiske kultur,
- styrkelsen af europæisk producerede programmer behøver ikke at ske i form af en ensartet, men derimod en fleksibel og smidig kvoteordning, der ikke i så høj grad skal betragtes som et spørgsmål om programmerens nationale identitet, men som en støtte til produktionen af fjernsynsprogrammer i Fællesskabet,
- der kan være en vis garanti for kulturel alsidighed i det faktum, at radiospredningsvirksomheder med forskellig status, f.eks. offentlige og private, eksisterer side om side,
- de lovgivningsmæssige og administrative foranstaltninger på radiospredningsområdet bør søge at undgå

enhver bestemmelse, der kan tænkes at skabe en dominerende meningsdannende magtfaktor,

- man må oprette en europæisk offentligretlig instans med internationale beføjelser på radiospredningsområdet,
- der bør fastsættes en grænse for reklamesendetiden,
- det er nødvendigt med et komplet forslag om ophavsretsregler i EF, der også omfatter en garanti for erhvervede rettigheder, og som baseres på princippet om kontraktlige aftaler og ikke på lovbestemt licens,
- de ekstra arbejdspladser inden for nye medier vil ikke kunne dække tabet af arbejdspladser i de traditionelle medier, og den samlede beskæftigelse i mediesektoren vil falde i takt med, at der sker fusioner, og multimediekoncerner opstår,
- Kommissionen behandler ikke dette punkt tilstrækkeligt udførligt og bør foretage nærmere undersøgelser på dette område med henblik på om fornødent at foreslå beskæftigelses- og uddannelsesforanstaltninger for at forebygge en eventuel negativ udvikling.

1.3. ØSU bemærker med tilfredshed, at der er gjort fremskridt på visse af, men ikke alle, disse områder i løbet af »Det Europæiske Film- og Fjernsynsår« (1988). Med finansieringen af næsten hundrede kort- og langsigtede projekter i de femogtyve deltagende europæiske lande var Det Europæiske Film- og Fjernsynsår aktivt på alle de audiovisuelle områder, idet det bidrog til at fremme:

- standarder for europæisk højopløsnings-tv, en sektor som får meget stor betydning, også inden for den internationale konkurrence, hvor enhver form for protektionisme bør undgås,
- uddeling af nye europæiske priser for værker, produktioner, film, osv.,
- fjernsynsmagasiner og dokumentarfilm, som skildrer den europæiske kulturelle identitet,
- europæiske tegnefilm for børn,
- forbedring af radiospredningsnettene,
- produktion af film på mindretalenes sprog,
- oprettelse af en europæisk fond for flersproget audiovisuel produktion,
- forbedret faglig uddannelse (uddannelse af lærere, europæiske film- og fjernsynsakademier, nye teknolo-

(1) Jf. f.eks.: ØSU's initiativudtalelse om »grønningen« om etableringen af det fælles marked for radiospredning, specielt ved satellit og kabelfremføring (EFT nr. C 303 af 25. 11. 1985), og udtalelser om »Forslag til Rådets direktiv om samordning af visse i medlemsstaterne ved lov eller administrativt fastsatte forskrifter vedrørende udøvelse af radiospredningsvirksomhed« (EFT nr. C 232 af 31. 8. 1987), samt tillægsudtalelsen (CES 572/89 af 27. april 1989) og udtalelsen om »Forslag til Rådets afgørelse om højopløsnings-tv« (CES 557/89 af 26. april 1989).

gier og billedteknik, workshops for udarbejdelse af drejebøger osv.),

- udarbejdelse af »Delfi-erklæringen« i september 1988 og det derpå følgende »Audiovisuelle Charter«, som blev underskrevet af Styringsudvalget for Det Europæiske Film- og Fjernsynsår og den europæiske sammenslutning af audiovisuelle producenter (EFAP) med henblik på at fremme den europæiske audiovisuelle produktion samt forbedre den juridiske anerkendelse af forfatteres og producenters rettigheder.

1.3.1. Ved slutningen af Det Europæiske Film- og Fjernsynsår fik de juridiske forhold omkring de europæiske medier et væsentligt skub fremad med Europarådets vedtagelse i marts 1989 af den »Europæiske Konvention om Grænseoverskridende Fjernsyn«, hvori medlemsstaterne:

- bekræftede deres opbakning af principperne om den frie strøm af informationer og ideer samt om radiospredningsvirksomhedernes uafhængighed,
- bekræftede radiospredningens betydning for kulturens udvikling og den frie meningsdannelse under forhold, hvor pluralisme og tilstedeværelsen af lige muligheder sikres,
- understregede behovet for et større udbud af valgmuligheder, således at man forøger værdien af Europas arv og udvikler dets audiovisuelle aktiviteter,
- erkendte nødvendigheden af at konsolidere de fælles, brede forskriftsmæssige rammer, navnlig med hensyn til radiospredningsvirksomhedernes forpligtelse til:
  - ikke at sende uanstændigt, voldeligt eller racistisk materiale,
  - at afsætte en større del af deres sendetid til europæiske produktioner,
  - at rette sig efter de generelle standarder for reklamers form, varighed, fremstilling og indpasning i de øvrige programmer,
  - at holde øje med indholdet og kvaliteten af reklamerne med særligt henblik på oplysning, opdragelse og beskyttelse af forbrugerne,
- og oprettede følgelig en Europæisk Stående Komité⁽¹⁾, der skal vogte over Konventionens overholdelse, fungere som voldgiftsdomstol samt foretage eventuelle ændringer i Konventionen.

(1) Hver part (dvs. stat, der er medlem af Europarådet) kan være repræsenteret i Den Stående Komité ved en eller flere delegerede. Hver delegation har én stemme. EF udøver inden for sine kompetenceområder sin ret til at stemme med et antal stemmer, der svarer til antallet af EF-medlemsstater, der deltager i Konventionen; Det Europæiske Fællesskab udøver ikke sin stemmeret i de tilfælde, hvor de pågældende medlemslande udøver deres, og omvendt. [»Europæisk konvention om grænseoverskridende fjernsyn«, Europarådet, Strasbourg, 16. marts 1989, DH-MM(89) 1].

ØSU opfordrer kraftigt alle medlemsstaterne til at ratificere Konventionen så hurtigt som muligt.

1.3.2. Som et led i EF-politikken i snævrere betydning lancerede man desuden på Rhodos-topmødet det audiovisuelle projekt »EUREKA«, og der er — ikke mindst takket være de argumenter, som ØSU har fremført — opnået enighed om direktivet om »Fjernsyn uden grænser«⁽²⁾, som for nylig blev vedtaget i kølvandet på »Assises Européennes de l'Audiovisuel« (»Europæisk Audiovisuel Konference«) i Paris, og som skal gennemføres inden oktober 1991. Direktivet indebærer om ikke en juridisk, så dog en politisk forpligtelse til at afsætte en stor del af sendetiden til europæisk producerede programmer (med undtagelse af nyheds- og sportsudsendelser). Det indeholder også retningslinjer for forbud mod pornografi, scener af umotiveret vold samt reklamer for cigaretter og andre tobaksvarer. I overensstemmelse med disse retningslinjer begrænses reklameindslag, så de ikke udgør mere end 15 % af den daglige programtid eller 20 % af sendetiden inden for en time; nyhedsudsendelser af under 30 minutters varighed må ikke afbrydes af kommercielle indslag, og større spillefilm må kun afbrydes 2 gange i løbet af de første 90 minutter. Direktivet forhindrer ligeledes ethvert EF-land i at forbyde fjernsynsprogrammer fra et andet medlemsland, såfremt disse opfylder bredt anerkendte krav om sømmelighed og programmeringsstandarder.

Det er også værd at bemærke, at Jacques Delors under den »Audiovisuelle Konference« gav lovning på yderligere 250 millioner ecu over de kommende fem år til fremme af europæisk forskning og samarbejde omkring europæisk fjernsynsproduktion og -teknologi.

1.4. Der er derfor allerede blevet fastlagt et generelt udgangspunkt for den foreliggende udtalelse. For så vidt angår de kulturelle og sociale aspekter af mediepolitikken i Europa, er det nødvendigt at fremhæve endnu et par grundlæggende referencepunkter og ledemotiver.

1.4.1. Som det blev fremhævet i den foregående udtalelse om fremstød på det kulturelle område og med henvisning til den definition, som UNESCO anvender, »kan kulturen betragtes som alle de åndelige, materielle, intellektuelle og følelsesmæssige faktorer, der karakteriserer et samfund eller en social gruppe«⁽³⁾.

1.4.2. Kulturen betragtes som en dynamisk, udviklende berigelse af hverdagen. Det Europæiske Fællesskabs dimension har bidraget og kan i betydeligt omfang fortsat bidrage hertil, ikke i form af en »kultursammenstyknings«,

(2) EFT nr. L 298 af 17. 10. 1989, s. 23.

(3) EFT nr. C 175 af 4. 7. 1988, *op. cit.* pkt. 2.2. Det bør fremhæves, at dette er UNESCO's »Kultur-årti«.

men gennem den harmoni, som er grundlaget for den kulturelle mangfoldighed, gennem øget kontakt, sammenligning og sammenblanding, og ved at man erkender både de forskellige kulturelle traditioner og de fælles, forenende principper, og således bevæger sig hen imod gensidig forståelse og udryddelse af fordomme mellem folkeslagene. Den europæiske »kulturmodel« er ikke en enkelt, isoleret model, og endnu mindre en »smeltedigel«, men derimod en pluralistisk, alsidig kultur. Den europæiske »kulturmodel« er ikke en »fæstning«, men et springbræt til andre kulturer, såvel i hele Fællesskabet som i verden som helhed.

1.4.3. ØSU er af den opfattelse, at Det Europæiske Fællesskab har kompetence til at træffe foranstaltninger på kulturområdet. Fællesskabets kompetence er i henhold til EØF-Traktaten baseret på:

- den frie bevægelighed for kulturelle goder og tjenesteydelser (artiklerne 8A, 59 og 60),
- den frie bevægelighed for arbejdstagere i kultursektoren (artikel 48-52),
- forbedring af leve- og arbejdsvilkårene for arbejdstagere i kultursektoren (artikel 117-118),
- forbedring af beskæftigelsesmulighederne for og uddannelsen af arbejdstagere i kultursektoren, navnlig gennem Den Europæiske Socialfond (artikel 123-128),
- fremme af en harmonisk udvikling af Fællesskabet som helhed samt styrkelse af den sociale samhørighed, herunder fremme af kulturelle aktiviteter og jobskabelsen inden for den kulturelle sektor i alle Fællesskabets regioner (artikel 130 A-E),
- skabelsen af stadig snævrere samhørighed mellem de europæiske folk (præambelen), hvilket også omfatter stærkere kulturelle bånd.

1.5. Efterhånden som vi nærmer os skabelsen af et »Borgernes Europa«, bør det være en højt prioriteret EF-målsætning, at alle får bedre adgang til medlemsstaternes kulturelle ressourcer ⁽¹⁾. En egentlig europæisk audiovisuel politik er en væsentlig og integreret del af sådant et europæisk »kulturelt område« med alle de dermed forbundne samfundsmæssige spørgsmål vedrørende borgernes rettigheder, forbrugernes behov og arbejdsmarkedsforhold, herunder uddannelse og ansættelsesvilkår. I de følgende to kapitler behandles nogle af de vigtigste udfordringer, der vil dukke op.

(1) Jf. »Kommissionens arbejdsprogram 1989«, side 74-76: »Kultur og den audiovisuelle industri«.

2. Kulturelle aspekter af mediepolitikken

2.1. Fjernsynet som et kulturelt og pædagogisk instrument

Man kan ikke sige, at fjernsyn er udelukkende godt eller dårligt; det afhænger af, hvordan det bruges. Til dets indførelse og udbredelse har der lige fra starten været knyttet mange forhåbninger og betænkeligheder på det kulturelle, uddannelses- og oplysningsmæssige område samt dets betydning for fritiden.

2.1.1. Fjernsynet har allerede gjort politik, kultur og uddannelse mere demokratisk og tilgængeligt, således at folk har fået lejlighed til at deltage aktivt heri og danne sig meninger. Det er i dag muligt for praktisk taget alle via mediet at skaffe sig en lang række og stigende andel tjenesteydelser og informationer inden for hjemmets fire vægge, ligesom de kan deltage i interaktivt TV, programmer med seeroplald, seerkommentarer osv. Dette betyder bl.a.:

- for mennesker, der ikke kan forlade hjemmet: større kontakt med omverdenen og mindre ensomhed,
  - for mennesker med natarbejde: tilsvarende kontakt med det »daglige« liv,
  - for børnene: underholdning, fortællinger, uddannelsesprogrammer og indlæring i et omfang, som langt overstiger det, de kan opleve direkte,
  - for mennesker på landet: et vindue mod verden og kontakt med den moderne udvikling,
  - for de trætte: underholdning, afslapning og genvindelse af kræfterne efter dagens arbejde,
  - for de nysgerrige: muligheden for at udvælge alle former for information,
  - for de videbegærlige: videreuddannelsesstilbud af enhver art, såsom åbne undervisningsprogrammer, fremmedsprog, andre kulturer, nye teknologier, osv.,
  - for vandrende arbejdstagere og etniske mindretal: hjælp dels til at blive integreret, dels til at bevare båndene til deres oprindelseslande og deres traditioner,
  - for alle: information, kultur og underholdning, idet fjernsynet ideelt set tilbyder verdensomspændende information og viden, der sætter folk i stand til at deltage i og diskutere aktuelle, vigtige problemer såsom miljøbeskyttelse, ressourceknaphed, befolkningstilvækst, nye sygdomme, teknikkens farer, gen-teknologi osv.
- 2.1.2. Fjernsynet og dets brug har dog ikke kun positive, men også mange negative sider:

- Den menneskelige kommunikation kan blive forringet og har tilbøjelighed til at blive erstattet af teknisk kommunikation. Fjernsynet dulmer ensomheden, men kan samtidig fostre den.

- Familieliv og fællesskab kan lide herunder.
- Verden kan opleves på anden hånd. Den direkte, sanselige oplevelse kan blive formindsket, i visse tilfælde i en sådan grad, at børn (og ikke kun børn) ikke er i stand til at skelne mellem virkeligheden og den visuelle gengivelse.
- Fjernsynet kan få seerne til at læse, omend mange gængse programmer dog også har medført tab af læsefærdighed, især blandt de unge, hvilket måske kan føre til større analfabetisme (omvendt forøger læsefærdighed børns evne til at forstå fjernsynsprogrammer).
- Børns og unges moralske og etiske udvikling trues af meningsløs fremvisning af sex og vold i fjernsynet og (på det seneste) især på videofilm.
- Folk bliver lettere at manipulere med, når de ikke har nogen mulighed for at checke, om den information, som fjernsynet giver dem, er korrekt. Eksempelvis er de fleste menneskers kendskab til politik udelukkende baseret på fjernsynsindtryk; reklamer kan ligeledes bruges til manipulation.
- Mediernes virkelighed er en fortolket virkelighed, der ofte tilstræber at give den størst mulige underholdnings- eller sensationsværdi.

Folk fascineres af denne præsentationsform, og det sikrer mediekonsortierne kommercielle succes.

Magten over medierne, der påvirker eller endog former vore meninger, risikerer at blive koncentreret på stadig færre kommercielle hænder. Man må indføre et mere ansvarligt og demokratisk system for at modvirke denne tendens. Målet for den videre udvikling må være, at alle får lige muligheder, at borgerne og forbrugerne deltager, samt at mindretallets rettigheder respekteres.

2.1.3. Dette rejser uvægerligt følgende spørgsmål:

- Hvem skal afgøre, hvad der er — og ikke er — i offentlighedens interesse?
- Hvilke kriterier skal man fastsætte som retningslinjer?
- Over for hvem skal en regulerende myndighed være ansvarlig?
- Hvordan kan standarderne være anvendelige og effektive på tværs af grænserne?

ØSU foregiver ikke at have alle svarene på disse spørgsmål. Det bemærker ikke desto mindre, at Europarådets »Stående Komité« for grænseoverskridende fjernsyn (jf. punkt 1.3.1) er et velkomment skridt i den rigtige retning. På baggrund af de revolutionerende teknologiske fremskridt inden for kommerciel radiospredning via satellit eller

kabel er sådanne officielle bestræbelser på internationalt samarbejde om oprettelsen af standarder vigtige, men dog relative. Til syvende og sidst vil meget afhænge af det individuelle ansvar og »forbrugers« evne til at vælge og om nødvendigt »slukke«. På samme måde må forældre og samfundet ligeledes bære deres ansvar med større omsorg og styrke. Det nylige franske direktiv vedrørende Det Øverste Råd for Audiovisuelle Anliggender samt beskyttelsen af børn og unge ved tilrettelæggelsen af programmer, som sendes af offentlige eller private fjernsynsstationer, er i denne sammenhæng nyttigt som reference og retningslinje. Det er derfor klart, at det ved siden af og som et supplement til oprettelsen af officielle standarder er nødvendigt at opdrage forbrugeren og sikre større valgmuligheder og forbrugerbevidsthed gennem oplysning og deltagelse, både hvad angår de regulerende instansers oprettelse, sammensætning og ansvarlighed og med hensyn til tilkendegivelse af seernes præferencer (flertal og mindretal) generelt. Pressefriheden og en friere adgang til information er også af grundlæggende betydning med henblik på at sikre forbrugerbevidstheden, valgmulighederne og mangfoldigheden af meninger.

2.2. *Bevarelse og udvikling af den europæiske kulturarv*

2.2.1. Samfundet som helhed, herunder politiske, arbejdsmarkedsmæssige og økonomiske grupper samt en voksende del af offentligheden, er bekymret over, at de amerikanske programmer opnår en stadigt større andel af det europæiske fjernsynsmarked — i visse tilfælde ved at praktisere »kommerciel dumping«. Man er med rette bekymret for, at resultatet vil blive et tab af kulturel identitet og mangfoldighed i de europæiske lande og regioner.

2.2.2. Inden år 2000 vil antallet af programmer, som vises i europæisk fjernsyn, praktisk talt være fordoblet som følge af nye distributionsnet og større teknisk rækkevidde. Den mest nærliggende og hurtigste løsning ville være at importere eller sende billige amerikanske, japanske eller andre programmer. ØSU vil gerne endnu engang understrege, at et kvalitativt alternativ vil være at støtte det store udbud af europæisk producerede programmer positivt, f.eks. ved hjælp af en minimumsprocentdel af »europæisk« sendetid, fleksible kvoteordninger, anvendelse af »kvalitative« evalueringsteknikker baseret på seernes meninger samt tilskyndelser af skattemæssig art for grænseoverskridende programproduktion.

Det er tillige vigtigt at benytte de bedste sendetider til at transmittere programmer af højere kulturel værdi.

2.2.3. De europæiske lande er under alle omstændigheder nødt til at forstærke samarbejdet på alle mulige

niveauer, således at man kan udveksle, producere og co-producere flere programmer. Der blev opnået fremgang og samarbejde på dette område i løbet af Det Europæiske Film- og Fjernsynsår (jf. punkt 1.3). På grundlag af de eksisterende — hovedsagelig individuelle — pilotprojekter, bør man måske i overensstemmelse hermed indføre en mere omfattende og konkret ordning med sponsorvirksomhed for europæisk film, med henblik på at fremme og styrke den europæiske film- og fjernsynsproduktion. Man kunne også oprette en særlig EF-fond med det formål at ansøre producenter og drejebogsforfattere, der arbejder på freelancebasis. Man bør ligeledes støtte tværnationale co-produktioner, som f.eks. kan være lokale programmer, der henvender sig til flersprogede områder. Alle disse initiativer bør klart belyse de rent kulturelle — og ikke kun de kommercielle — fordele, som vil opstå.

2.2.4. Bortset fra de gunstige følger for arbejdsmarkedet er opbygningen og styrkelsen af europæiske programindustrier nødvendig, hvis Europas kulturelle mangfoldighed virkelig skal afspejles i tv-udsendelserne.

Man går almindeligvis ud fra, at der i de fleste europæiske lande vil opstå en situation, hvor offentlige eller statsejede fjernsynsselskaber eksisterer side om side med private og kommercielle fjernsynsselskaber. Man må give de offentlige fjernsynsselskaber alle de fornødne ressourcer og sikre dem fri bevægelighed samt fri adgang til alle medlemsstaterne, således at de kan konkurrere med de private fjernsynsstationer og — enten i form af egenproduktioner eller co-produktioner — tilfredsstille seernes behov for fjernsynsudsendelser af høj kvalitet. Hvis offentlige eller statslige sendestationer efterhånden kun koncentrerer sig om underholdningsudsendelser, fordi de formoder, at det er det, det store publikum vil have, forråder man ideen med radiospredning som en offentlig service og svigter de grupper af seere, som er interesserede i mere intellektuelle programmer (hvad enten det drejer sig om et flertal eller et mindretal).

Desuden bør radiospredningen afspejle den europæiske kulturs mangfoldighed og må derfor indeholde et bredt udbud af systemer og programmer, der dækker alle de europæiske lande, inklusive de lande, som er medlemmer af Europarådet og EFTA, samt de østeuropæiske lande.

Der må ligeledes tages hensyn til behovene hos de etniske minoriteter, som lever i EF-lande ved at hjælpe dem med at bevare deres sprog og kultur samt sikre, at de deltager og integreres i det samfund, de lever i. Fjernsynet kan ligeledes have væsentlig indflydelse på bevarelsen af regionale sprog og dialekter.

2.3. *Kulturfremmende foranstaltninger i de europæiske regioner*

2.3.1. Man kan ikke fremme den regionale kultur (navnlig live-opførelser) i Europa, uden at der er politisk vilje hertil, og de nødvendige offentlige midler stilles til rådighed. Der må ydes støtte på europæisk niveau som et supplement til den nationale bistand, således at der kan pustes liv i den regionale kultur og dens mangfoldighed.

2.3.2. I den audiovisuelle sektor kan de medie-workshops, som man har i Det Forenede Kongerige, bruges som model. Sådanne workshops har vist, at lokale og oprindeligt beskudne projekter kan få fornyende og kreativ indvirkning på en hel film- og fjernsynsproduktion i et land, og endda få endnu større rækkevidde. Medie-workshops og åbne kanaler er interessante, ikke bare på grund af de ukonventionelle programmer, der produceres, men også fordi de har en meget reflekterende, praktisk og teoretisk måde at give sig i kast med de nye medier på.

Det engagerede arbejde, som de ikke-kommercielle lokale sendere i Europa udfører, fortjener også at få mere opmærksomhed og støtte, da det, at man i medlemsstaterne får kendskab til hinandens alternative medieprojekter, er en form for »europæisering nedenunder«.

2.3.3. Et andet vigtigt aspekt af de kulturfremmende foranstaltninger i regionerne er, at nogle lande nu tillægger kulturen som helhed en betydelig større vægt, hvilket kan ses af antallet af udstillinger, festivaller, nye museumsbygninger, teateropførelser og musikbegivenheder af enhver slags. Det er derfor vigtigt at decentralisere og drage behørig omsorg for det kulturelle samarbejde mellem europæiske regioner, der er tæt sammenknyttede af historiske, sproglige eller andre kulturelle bånd. Udvekslingen af kunstnere og andre kreative personer fra så mange områder som muligt kan også være berigende og føre til, at man går et skridt videre i det kulturelle samarbejde (f.eks. med et udvekslingsprogram af typen »ERASMUS« eller »LINGUA« for studerende og arbejdstagere i kultursektoren).

2.3.4. Kunstnere og videnskabsmænd i hele Europa har med rette kæmpet imod erhvervslivets tendens til i stadig stigende grad at stjæle kunstneriske og videnskabelige arbejder og misbruge dem i reklameøjemed. Publikum har ret til at se deres arbejder i deres helhed — fremfor alt uden konstant at blive afbrudt af reklameindslag. ØSU vil gerne endnu en gang understrege, at der er behov for en hensigtsmæssig begrænsning af denne type reklamer.

2.4. Fjernsynet: ændringer i fritidsmønstret

2.4.1. De europæiske borgere får mere og mere fritid. Der er dog forskel på, hvordan de forskellige grupper bruger deres fritid. Eftersom fjernsynet er en betydningsfuld og billig fritidsaktivitet, spiller det en vigtig rolle for de ældre, de arbejdsløse og lavindkomstgrupperne. Det er faktisk sådan, at fjernsynet er den mest almindelige fritidsbeskæftigelse i Europa. Generelt set er der dog mindre end 50 % af den voksne befolkning, der ser fjernsyn på samme tid, undtagen når der f.eks. vises Olympiske Lege eller vigtige fodboldkampe eller i tilfælde af aktuelle begivenheder, som er af stor interesse for offentligheden.

2.4.2. Man ved, at der ses lidt mere fjernsyn i hjem med kabel-tv som følge af det øgede antal programmer. Der er blevet foretaget meget få undersøgelser af virkningerne af øget fjernsynsforbrug i de tilfælde, hvor der tilbydes nye programmer (det giver sig hovedsagelig udslag i et øget forbrug hos børnene om morgenen, midt på dagen og om eftermiddagen).

2.4.3. Det viser sig, at fjernsynet bruges mindst af de unge. De kan lide at bruge deres fritid på en fleksibel måde uden at være bundet til et bestemt sted og foretrækker følgelig transportable radioer, båndspillere og videoudstyr.

2.4.4. Den måde, hvorpå borgerne i Fællesskabet bruger deres fritid, varierer så meget fra medlemsstat til medlemsstat, at det er umuligt at foretage en klar vurdering. Man skønner imidlertid, at fjernsynsforbruget i de forskellige medlemsstater gradvist vil blive udlignet. Man forventer navnlig en betydelig stigning i fjernsynsforbruget i de medlemsstater, hvor forbruget på nuværende tidspunkt ligger under gennemsnittet. Det anslås, at fjernsynsforbruget maksimalt vil stige med 15 % i gennemsnit frem til år 2000, således at det gennemsnitlige forbrug da vil komme til at ligge på omkring 2 ½ timer om dagen.

2.5. Bedre kendskab til sprog

2.5.1. Man bør påskønne enhver form for program, der tager sigte på at hjælpe børn, unge og voksne til at lære sprog. Ved at fremme oversættelsen af værker gør man den europæiske litteratur tilgængelig for et større publikum. Adgangen til så mange forskellige sprog inden for Europa, som den europæiske mediepolitik og de fortsatte fremskridt med kabel-tv bør tilvejebringe, vil også være en kilde til kulturel berigelse for seerne.

2.5.2. Sprogbarriererne er en væsentlig hindring for en international medieproduktion. For et grænseoverskridende fjernsyn er der dog tre forskellige måder at gribe dette problem an på, idet man kan:

— lave programmer for bestemte sprogområder,

— tilbyde programmer på flere sprog,

— udsende »lingua franca«-programmer.

2.5.2.1. Programmer, der er afpasset efter bestemte sprogområder, laves som co-produktioner mellem radiospredningsselskaber i nabolande, hvor man taler samme sprog (f.eks. arbejder tysk tv-2, det østrigske fjernsyn og de schweiziske radiospredningsmyndigheder sammen om at producere programmer for de tysksprogede områder). En lignende ordning findes i de fransksprogede områder. Den eneste ulempe ved sådanne programmer er, at de udelukker andre sprogområder, for ikke at tale om sproglige mindretalsgrupper.

2.5.2.2. Grænseoverskridende fjernsynsprogrammer, der tilbydes på mere end ét sprog, er en mere fornuftig løsning. Her produceres det autentiske programmateriale i et land og udsendes på originalsproget i de øvrige lande, der så synkroniserer eller tekster det på deres eget sprog. Til trods for at der anvendes forskellige sprog, bevares hele programindholdet og derved overensstemmelsen med det viste billede.

Alligevel er der til trods for optagelsernes høje kvalitet specifikke ulemper ved både synkronisering og tekstning.

2.5.2.3. Med »lingua franca«-programmer menes der kommercielle programmer, der udsendes på engelsk. Da engelsk efterhånden er blevet et kommunikationssprog, der forstås af mange mennesker, kan man sende engelsksprogede udsendelser på et vist niveau i hele Europa. Når der er tale om sport og musik, dvs. programmer, der ikke har speciel tilknytning til en bestemt kultur eller en sproglig forståelse, er der ingen problemer; når man derimod prøver at udvide kulturelle og sproglige horisonter, viser denne løsning sig som regel at være direkte uegnet på grund af det benyttede sprogs ekstremt lave niveau. Man må være særdeles opmærksom på dette for at undgå en forarmelse af de europæiske sprog.

2.6. Dialog med den øvrige verden gennem de audiovisuelle medier

2.6.1. Det må ikke glemmes, at arten og vægten af problemer i forbindelse med Øst-Vest-dialogen adskiller sig fra dem, der gør sig gældende for Nord-Syd-dialogens vedkommende.

2.6.2. I lyset af den seneste tids begivenheder i Østeuropa må det erkendes, at radioens og fjernsynets rolle i Øst-Vest-dialogen er af helt afgørende karakter; man må leve op til det hermed forbundne ansvar.

Programmer, der sendes direkte via satellit, kræver et passende modtagelsesudstyr. De østeuropæiske lande råder endnu ikke over en sådan infrastruktur.

Da østbloklandene nu i stadigt stigende omfang åbner deres døre op for Vesten, og der finder meget omfattende kulturelle udvekslinger sted på mange områder, kan man dog forudse en ny udvikling i mediepolitikken. Der er faktisk allerede blevet sluttet aftaler på dette område mellem Europarådet, Ungarn og Polen.

Den radiospredningsaftale, der i 1988 blev indgået mellem Forbundsrepublikken og Sovjetunionen, er det første skridt hen imod en lang række fremtidige Øst-Vest-aftaler. Denne aftale »har til formål at styrke udvekslingerne på radio- og fjernsynsområdet med henblik på at bidrage til en større gensidig forståelse«. Den aftale, som de østtyske og vesttyske fjernsynsmyndigheder har indgået med henblik på med jævne mellemrum at gå sammen om co-produktioner, peger ligeledes i samme retning. Herved opstår der nye muligheder for at bekæmpe den afhængighed af amerikanske programmer, som det vesteuropæiske fjernsyn lider under, og som kritiseres fra alle sider.

2.6.3. For så vidt angår Nord-Syd-dialogen hersker der ingen tvivl om, at den kendetegnes af en informationsstrøm fra nord mod syd. EF-medlemsstaterne bør med henblik på gradvist at standse denne ensidige strøm og oprette en virkelig dialog snarest hjælpe tredjeverdenslandene — også gennem finansiell bistand — med at opbygge deres egne informationssystemer. For udviklingslandene er fjernsynet ikke primært vigtigt som underholdningsmedium, men som et instrument til formidling af undervisning, uddannelse og kultur. Udviklingslandene vil, hvis de udbygger deres egne fjernsynssystemer, bedre kunne tilbyde deres befolkninger information om spørgsmål, der vedrører dem, og tillige kunne producere programmer til det europæiske marked. Indtil nu har programstrømmen været begrænset til hovedsagelig at omfatte billige tilbud fra Nord til Syd, da udviklingslandene for øjeblikket ikke har råd til mere. Man må arbejde for at etablere en strøm, der går i begge retninger, idet det ligeledes bør tages i betragtning, at dette vil bidrage til at udvide de europæiske horisonter og berige den europæiske kultur.

Gennem medieudviklingsprojekter og vidtrækkende, generelle støtteforanstaltninger (f.eks. gennem organisationer som UNESCO og gennem Kulturfonden i Lomé IV) kan vi som en slags hjælp til selvhjælp bistå udviklingslandene i Syden med at skabe deres egen programproduktion. Disse lande får så mulighed for at deltage i det internationale net af kulturudvekslinger; det ville ligeledes blive muligt for dem at forme og styrke deres egen hverdag og samtidig bidrage til at tilnærme forskellige civilisationer.

2.7. *Mediernes samt audiovisuelle monopolars magt og deres eventuelle misbrug*

2.7.1. Alle kommunikationsmidler har indtil nu haft en traditionel infrastrukturfunktion, men i dag er information og kommunikation i sig selv blevet en handelsvare. Det er derfor ikke forbavsende, at en koncern, der handler med hardware, også begynder at interessere sig for softwaremarkedet.

2.7.2. Det er ikke de kulturelle eller kunstneriske behov, der har sat gang i udviklingen af nye medier. Men da de elektroniske medier har betydelig indflydelse på form og indhold i vor bevidsthed og kulturelle liv, er mediekongernerne i stand til at udøve en hidtil ukendt indflydelse på den offentlige kulturs beskaffenhed. Skabelsen af europæiske medie-giganter er præget af en tendens til globalisering, indbyrdes afhængighed og oprettelse af koncerner med mangeartede aktiviteter. En stor rækkevidde, dvs. internationale markeder, er derfor en vigtig forudsætning for det reklamefinansierede fjernsyns rentabilitet.

2.7.3. Imidlertid udgør denne generelle udvikling en trussel mod de enkelte europæiske landes kulturelle særpræg. Kommunikation og individuelle kulturer er meget følsomme områder, som ikke bør overlades til de internationale mediekoncerner. For mange mennesker synes internationale, fælleseuropæiske fjernsynsprogrammer at være et afgørende skridt hen imod grov kommercialisme og tab af kulturel identitet. Det er derfor nødvendigt at træffe hensigtsmæssige foranstaltninger for at undgå monopoldannelser og føre kontrol med fusioner.

2.7.4. I de tilfælde, hvor der er tale om kommercielt eller reklamefinansieret fjernsyn, finder produktionen af programmer bestemt for de store markeder naturligvis sted på grundlag af rent økonomiske overvejelser. Sådanne overvejelser fører desuden til rationaliseringer i arbejdsforløbet og vil gradvist ændre mediearbejderens faglige profil. Denne udvikling kan kun imødegås ved, at man lægger vægt på en høj professionel standard og etik i medieverdenen.

3. Sociale konsekvenser af mediepolitikken

3.1. *Arbejdsmarked og beskæftigelse*

3.1.1. De seneste års hurtige stigning i efterspørgsel og kapacitet inden for radiospredning i Fælles-

skabet ⁽¹⁾, som navnlig skyldes det voksende antal kanaler, der kan modtages via satellitter og kabelnet, har ikke medført nogen bemærkelsesværdig forøgelse af den europæiske audiovisuelle produktion. På jobsiden tegner den audiovisuelle produktion i EF sig kun for 1,8 % af den samlede industribeskæftigelse og hører til blandt de »følsomme« industrisektorer, som vil skulle underkastes radikale strukturtilpasninger i tiden op til og efter 1992 ⁽²⁾. Der er et klart behov for relevante EF-statistikker over beskæftigelsen i den audiovisuelle sektor som helhed. Dette kunne være en opgave for det foreslåede Europæiske Beskæftigelsesobservatorium.

3.1.2. Den samlede massemedieindustri i Europa — forlagsvirksomhed, presse, elektroniske medier, radio-spredning, filmproduktion og -distribution — er allerede inde i en omvæltning, der er inspireret af den hurtige udvikling inden for teknologi og økonomisk omstrukturering. Der er hele beskæftigelsesområder, som er forsvundet i kølvandet på udviklingen på områder som digitalisering, miniaturisering eller glasfiber- og satellittransmissioner ⁽³⁾. Arbejde, der hidtil er blevet udført af flere forskellige specialister, kræver nu kun én enkelt betjening. Udviklingen inden for mekaniske optagelsesteknikker, fjernsyn, satellitter, videokassetter, kabelnet, grænseoverskridende fjernsyn osv. har uden tvivl også været en vigtig årsag til

nedgangen i de kunstneriske erhverv. Faktisk har den verdensomspændende elektroniske revolution ført til en støt nedgang i antallet af kunstnere, ledsaget af en stigning i ledighedstallet for dem, som fortsætter i erhvervet. Parallelt hermed breder der sig en ny generation af transnationale medieselskaber, som ofte er tilknyttet større koncerner uden for mediesektoren og dermed integrerede i disses fælles forretnings- og informationsstrategi. Samtidig har man i EF som helhed registreret en bemærkelsesværdig stigning i omfanget af »freelance«-aktiviteter i mediesektoren (dvs. arbejdsforhold uden ansættelse, som regel for en række forskellige arbejdsgivere, ofte uden social sikring og i de fleste tilfælde baseret på individuelt indgåede aftaler ⁽⁴⁾). Det er uklart, om man kan anvende de nationale arbejdsretlige lovgivninger til at løse problemer i forbindelse med den skiftende beskæftigelsesstruktur i denne sektor. Det er et spørgsmål, som bør undersøges af de kompetente EF-myndigheder.

3.1.3. Denne udvikling har sociale konsekvenser, som man naturligvis må påpege:

— For det første vil den magtkoncentration, som er en følge af transnationale multimediekoncerner, kunne udgøre en alvorlig trussel mod markedslige vægten, informationsfriheden, den kulturelle mangfoldighed og de faglige standarder. ØSU opfordrer derfor kraftigt Kommissionen til at undersøge mulighederne for at fastsætte klarere grænser for »krydsende« ejerforhold og mediemonopoler, navnlig gennem foranstaltninger, der kræver gennemsigtighed for finansielle transaktioner og fuld åbenhed omkring de samlede aktieposter. Desuden kan man oprette et »europæisk medieobservatorium«, der kan kontrollere og bremse sådanne økonomiske koncentrationer og bidrage til at fremme og sikre informationsfriheden og den kulturelle mangfoldighed.

— Der er også brug for EF-ledsageforanstaltninger og retningslinjer for at sikre alle journalister, arbejdstagere og ansatte i mediesektoren et minimum af beskyttelse med hensyn til faglige standarder og etik, redaktionel uafhængighed og fritagelse af samvittighedsgrunde, herunder bl.a. fortrolighedsafholdelse af kilder. (Journalister presses i stigende grad til at fravige den professionelle adfærd, enten for at tilfredsstille deres arbejdsgivers

⁽¹⁾ Antallet af programtimer vurderes til 500 000 om året. På grundlag af flere vurderinger er der således tale om en fordobling i forhold til 1987, hvor der var 250 000 programtimer. Kilder: Television Task Force, Manchester 1988, Frost and Sullivan 1987, Prognos Basel 1988.

⁽²⁾ Employment in Europe 1989, EF-Kommissionen, GD V, s. 65. Omfanget af ordrer fra offentlige fjernsynstjenester til produktionsindustrien vil i 90'erne falde med skønsmæssigt 20-40 %. Dette hul vil ikke blive udfyldt af de private fjernsynstjenester. Disse sender 33 % amerikanske produktioner (de offentlige: 11 %), resten er andre indkøbte programmer, spillefilmsbeholdninger og genudsendelser. Hvis de overhovedet laver egenproduktioner, er disse en tredjedel billigere end hos de offentlige sendere (ifølge oplysninger fra produktionsfirmaer).

⁽³⁾ Den nye radiospredningspolitik har ført til følgende forhold: De 15 offentlige fjernsynstjenester i alle EF-landene vil fortsat være den største arbejdsgiver; de beskæftiger tilsammen 85 000 medarbejdere i fjernsynssektoren. De 11 nye kanaler, som kun udsendes via satellit og kabel, giver derimod kun beskæftigelse til ca. 700 medarbejdere. De ti nationale kommercielle sendere i EF-landene, som vil kunne modtages via landjorden, beskæftiger tilsammen 6 000 arbejdstagere (ITV undtaget). Regelsaneringspolitikken har betydet, at der i EF er fremkommet i alt 21 nye fjernsynstjenester, som tilsammen har skabt 4 000 nye arbejdspladser (TF1 undtaget).

⁽⁴⁾ Jf. »Freelances: a world wide survey«, Det Internationale Journalistforbund, Information nr. XXXVI, 1987/1988.

reklame- eller oplagsmæssige interesser eller på grund af pres fra statens side.)⁽¹⁾

- Der er ligeledes behov for EF-instrumenter, der kan sikre, at de grundlæggende, aftalemæssige rettigheder og det sociale sikkerhedsnet bevares eller tilvejebringes, og at transnationale selskaber respekterer de eksisterende erhvervede rettigheder og internationale arbejds-konventioner.
- Kommissionen bør straks drage omsorg for kontrollen med genbrug af optaget materiale og for den nye teknologiske generelle følger for kunst og kunstnere. I erkendelse af, at lovgivningen vedrørende kulturarbejders status, herunder navnlig kunstnere, i de fleste medlemsstater sakker agterud i forhold til de generelle fremskridt inden for teknologien, udviklingen i massekommunikationsmedierne, den mekaniske reproduktion af kunstnernes værker, bør der træffes hensigtsmæssige foranstaltninger for at sikre, at industrierne i kultursektoren, som høster fordel af de teknologiske forandringer, og navnlig radio- og fjernsynsorganisationer samt virksomheder for mekanisk reproduktion, deltager aktivt i bestræbelserne på at opmuntre og stimulere kunstnerisk skabelse ved at betale royalties eller ved at bidrage med tilskud til produktionen af teateropførelser.

3.2. Uddannelse og videreuddannelse

3.2.1. ØSU ønsker endnu en gang at understrege, at det er tvingende nødvendigt at forbedre grund- og videreuddannelsen af både tekniske og kreative medarbejdere i medieindustrien med henblik på at sikre, at deres færdigheder er relevante i forhold til de fornødne nye standarder og de teknologier, som anvendes i den forbindelse. Det er væsentligt, at fagforeningerne får indflydelse på fastlæggelsen af uddannelsernes indhold.

3.2.2. Kommissionen har allerede gennem Det Europæiske Film- og Fjernsynsår og andre programmer iværksat konkrete foranstaltninger:

- uddannelse af journalister og programproducere,
- opbygning af et net for samarbejde mellem erhvervsuddannelses- og videreuddannelsescentre inden for denne sektor,
- uddeling af stipendier til studier og forskningsarbejde,
- uddannelse og videreuddannelse inden for billed- og lydteknik osv.

3.2.3. ØSU vil gerne fremhæve behovet for at udarbejde vidtspændende uddannelsesprogrammer, der kan tilpasses medieindustriens skiftende behov. Man bør ligeledes belyse den rolle, Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse (CEDEFOP) kan få for udarbejdelsen af fælles »jobbeskrivelser« og »jobprofiler« som »reference-ramme« for den gensidige anerkendelse af job i den europæiske mediesektor.

3.3. Medindflydelse

3.3.1. I alle disse forbindelser må der tages hensyn til den konstruktive rolle, som både arbejdstagere — der er direkte involverede i medieindustrien — og forbrugere — der er modtagere af de tilbudte tjenesteydelser — kan spille. Eftersom medierne udvikles og undergår gennemgribende teknologiske forandringer, vil aftalemæssige løsninger, der baseres på frie forhandlinger og hensigtsmæssig information og konsultation og støttes af fundamentale sociale rettigheder, give de bedste muligheder for et harmonisk klima og forandringer med bred opbakning, hvilket er en forudsætning for, at den europæiske audiovisuelle industri på lang sigt kan tilpasse sig udviklingen og overleve.

3.3.2. En så langsigtet anskuelse må ligeledes omfatte etableringen af snævrere bånd til de »ansvarlige« og »trofaste« seere, således at der skabes en følelse af reelt engagement i og tilknytningsforhold til de europæiske sendere og programmer. Det er kort sagt nødvendigt med en ny »social dialog« på kultur- og medieområdet, både på europæisk plan og på andre hensigtsmæssige niveauer, med henblik på at fremme en sund, moderne, økonomisk set levedygtig og socialt ansvarlig europæisk audiovisuel industri.

4. Konklusioner

For at medvirke til at skabe en sådan socialt ansvarlig, moderne europæisk audiovisuel industri — og her må det tages i betragtning, at skal massemediepolitikken være effektiv, må der på nationalt og EF-plan iværksættes finansielle, kredit- og skattemæssige foranstaltninger — ønsker ØSU at påpege og gøre EF-myndighederne opmærksomme på følgende punkter og forslag:

4.1. Den Europæiske Konvention om Grænseoverskridende Fjernsyn bør ratificeres af alle EF-medlemsstaterne så hurtigt som muligt.

4.2. Offentligheden bør i mere udstrakt grad repræsenteres i normgivende organer og bringe de seerpræferencer til udtryk, som større valgmuligheder og en stærkere europæisk kulturbevidsthed skaber.

⁽¹⁾ Oplysninger hentet fra en international undersøgelse foretaget af Det Internationale Journalistforbund.

4.3. Pressefrihed, ytringsfrihed og friere adgang til information er af afgørende betydning for at sikre denne bevidsthedsbevægelse, valgmulighederne og udsendelsernes mangfoldighed.

4.4. Man må anvende en vis procentdel af »europæisk sendetid«, baseret på kvoteordninger, kvalitative evalueringsteknikker ud fra seertilkendegivelser og skattemæssige tilskyndelser, for at yde den store mangfoldighed af europæiske egenproduktioner positiv støtte.

4.5. I alle EF-landene bør der gøres en indsats for at fastlægge passende begrænsninger for reklamer og for at kontrollere deres kvalitet og indhold (det anbefales at gennemføre de procentbegrænsninger, som ligger i Rådets direktiv). Desuden bør man søge at få styr på aflydelsen af kulturelt værdifulde programmer med reklamespots — navnlig ved at etablere en form for selv-disciplin.

4.6. Der bør på grundlag af fondene for audiovisuel flersprogethed under »MEDIA« og Det Europæiske Film- og Fjernsynsår oprettes en mere kapitalstærk og bredere anlagt EF-fond for at fremme europæiske eller grænseoverskridende film og tv-produktioner og støtte lignende medieworkshops og kanaler, som er åbne for offentligheden.

4.7. Man bør ligeledes fremme lokale radiospredningsstationer og produktioner, som imødekommer behovene og den kulturelle baggrund hos de etniske minoriteter, der bor i EF, især ved at sætte på integrerede programmer.

4.8. Der er behov for ekstra støtte til programmer, der henvender sig til specifikke sprogområder, til produktion af programmer, som udsendes på mere end ét sprog, samt til »lingua franca«-programmer.

4.9. Der må træffes hensigtsmæssige forholdsregler for at føre kontrol med fusioner og forebygge mediemonopo-

ler. Kommissionen bør fastlægge klarere grænser for krydsende ejerforhold og medie-monopoldannelse, navnlig gennem foranstaltninger, der kræver gennemsigtighed for finansielle transaktioner og fuld åbenhed omkring aktieposter.

4.10. Der bør oprettes et europæisk medieobservatorium, der kan kontrollere og bremse sådanne økonomiske koncentrationer og bidrage til at fremme informationsfriheden, den kulturelle mangfoldighed samt lige uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder.

4.11. Der er også brug for EF-ledsageforanstaltninger med henblik på at sikre alle journalister og ansatte i mediesektoren et minimum af beskyttelse med hensyn til faglige standarder, etik, redaktionel uafhængighed og samvittighedsfrihed.

4.12. Der er ligeledes behov for EF-instrumenter for at sikre de grundlæggende kollektive overenskomstmæssige rettigheder og den sociale sikring af ansatte i mediesektoren og for at anspore transnationale selskaber til at respektere eksisterende erhvervede rettigheder og relevante internationale arbejdskonventioner.

4.13. Det er meget vigtigt at inddrage de ansatte og deres fagforeningsrepræsentanter i fastlæggelsen af de nye medieuddannelsesprogrammers indhold.

4.14. Den »sociale dialog« må udvides til at omfatte kultur- og medieområdet, både på europæisk plan og på andre hensigtsmæssige niveauer, og både de ansatte i kultursektoren og offentligheden bør deltage.

4.15. Kommissionen bør tilvejebringe EF-statistikker for beskæftigelsen i den kulturelle og audiovisuelle sektor.

4.16. ØSU opfordrer Kommissionen og andre EF-institutioner og -organer til at overveje disse forslag og følge dem op med passende foranstaltninger og initiativer.

Bruxelles, den 20. december 1989

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om forslag til Rådes forordning (EØF) om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af kalve i intensive produktionssystemer ⁽¹⁾

(90/C 62/13)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 5. juli 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for landbrug og fiskeri, som udpegede Peter Storie-Pugh til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 30. november 1989.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling (mødet den 20. december 1989) med 62 stemmer for, 22 imod og 15 hverken for eller imod følgende udtalelse:

1. Indledning

ØSU bifalder Kommissionens bestræbelser på at sikre, at medlemsstaterne overholder fælles mindstekrav med hensyn til beskyttelse af kalve i intensive produktionssystemer med henblik på at undgå forvridning af konkurrencevilkårene og lette gennemførelsen af det indre marked, samt for at sikre kalves velfærd.

ØSU er også opmærksom på, at det eksisterende enkeltbåssystem for opdræt af fedekalve kan kritiseres af mange årsager.

ØSU påskønner og støtter Kommissionens forslag. Som medunderskriver af Den Europæiske Konvention om Beskyttelse af Dyr under Opdræt er det nødvendigt, at Kommissionens forslag sikrer, at Konventionens principper og bestemmelser gennemføres fuldt ud. ØSU finder, at Kommissionens forslag har belæg i videnskabelige data og praktiske erfaringer på husdyrbrugsområdet. Det kan se de positive aspekter af Kommissionens forslag, men mener samtidig, at en systematisk og forhastet gennemførelse af alle bestemmelserne kan give anledning til praktiske problemer og navnlig få økonomiske konsekvenser for landbrugerne. ØSU erkender imidlertid også, at mange kalveproducenter, som anvender uacceptable produktionssystemer, vil få problemer, og at disse i videst muligt omfang bør afbødes. ØSU erkender samtidig, at sagkundskab på kvægopdrætningsområdet er vigtigt for at sikre kalves sundhed og velfærd i alle driftssystemer. Man kunne støtte opretholdelsen af et højt niveau af sagkundskab på dette område teknologisk ved at indføre datamatiserede driftssystemer, som efterhånden er tilgængelige for husdyrbrug med gruppeopstaldning af kalve.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU godkender den tidsplan, Kommissionen foreslår, og navnlig den i artikel 6 foreslåede undersøgelse.

Dermed kan man på rationel vis straks medtage nye forskningsresultater og uden unødvendige produktionsafbrydelser forbedre de betingelser, under hvilke kalve opdrættes.

2.2. Det erkendes, at sygeligheden og dødeligheden i visse driftssystemer med gruppeopstaldning ifølge nylige undersøgelser er højere end i systemer med opstaldning i enkeltbåse. Det er imidlertid blevet slået fast, at hovedårsagen hertil ikke så meget var mangler ved selve driftssystemet som en uhensigtsmæssig driftsledelse, som betyder, at sygdomsudbrud ikke opdages på et tidligt stadium.

2.3. En overgang fra enkeltdyrsopstaldning til gruppeopstaldning vil kræve et højt niveau af sagkundskab på opdrætningsområdet. Sektionen finder, at Kommissionen aktivt bør opmuntre medlemsstaterne til at opstille uddannelses- og videreuddannelsesprogrammer, så kvægopdrættere kan erhverve de nye kundskaber og færdigheder, som er nødvendige for en hensigtsmæssig forvaltning af gruppeopstaldningssystemer.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Bestemmelsen i artikel 3, stk. 1, litra b), og bilaget ændres i overensstemmelse med proceduren i artikel 10, så der kan tages hensyn til den videnskabelige udvikling. I det mindste indtil den 1. januar 1994 kan kalve opstaldes i grupper eller enkeltbåse.

3.2. Følgende nye artikel indføres mellem den nuværende artikel 7 og artikel 8:

»Det fremgår ikke klart, hvorledes forordningen skal håndhæves. Medlemsstaterne bør være forpligtet til at iværksætte passende sanktioner, såfremt den ikke overholdes.«

3.3. *Artikel 11*

Den konkrete betydning bør præciseres, således at man undgår tvetydighed.

(¹) EFT nr. C 143 af 9. 6. 1989, s. 6.

4. Bilag

4.1. Stk. 6. Afsnittet affattes således:

»Kalvene må ikke til stadighed holdes i mørke. Der skal enten være kunstig eller naturlig belysning i mindst 8 timer dagligt. Der skal være kunstig belysning af tilstrækkelig styrke til, at kalvene til enhver tid kan tilses.«

4.2. Stk. 9

En mindre procentdel af de kalve, der opdrættes i grupper, bliver ved med at have en afvigende adfærd. For at tage højde for dette problem affattes andet punktum således:

»Hvis en kalv viser sig at være syg eller være kommet til skade, eller opfører sig unormalt til skade for de andre kalve, skal den omgående behandles.«

4.3. Stk. 9

De indledende ord i den engelske udgave »veterinary advice« ændres til:

»Advice from a veterinarian shall be ...«

4.4. Stk. 13

Andet punktum affattes således:

»Ingen gulve, herunder gulve med tremmer, perforation eller gitter, må kunne skade eller være til besvær for kalve, der står eller ligger på dem.«

4.5. Stk. 14

Råmælk til nyfødte kalve inden for deres første seks timers levetid anses for at være så vigtigt for kalvenes fremtidige

helbred og velfærd, at der bør være en henvisning hertil. Det erkendes imidlertid også, at der er praktiske vanskeligheder med at håndhæve denne nødvendige fremgangsmåde, selv om det er muligt på stedet at kontrollere kalvens immunitetsstatus, før den kommer ind i opdrætningsgruppen.

Afsnittet foreslås indledt således:

»Alle kalve bør have fået råmælk og skal have ...«.

Før sidste punktum indføjes følgende:

»Jern skal indgives via en indsprøjtning, hvis en kalv inden for sine første ti dages levetid mistænkes for at lide af jernmangel«.

4.6. Stk. 16

Flydende mælkeerstatning vil ikke i alle tilfælde i tilstrækkeligt omfang kunne dække kalvens væskebehov, navnlig hvis der tilsættes fiberstoffer til foderet. Fiberstoffer er vigtige for kalvens velfærd, og man ved af praktisk erfaring, at der findes typer af fordøjelige fibre, som ikke påvirker kødets farve. Sektionen finder, at 100 g er en utilstrækkelig mængde for en ældre kalv, idet dens adfærdsmæssige behov dermed ikke tilfredsstilles, hvilket kan medføre en unormal adfærd. Afsnittet bør affattes således:

»Kalve skal til enhver tid have fri adgang til frisk drikkevand og skal, når de er over 2 uger gamle, hver dag have adgang til mindst 100 g tørfoder med indhold af fordøjelige fibre. Denne mængde skal sættes op til 200 g, når kalvene er over 6 uger gamle.«

Bruxelles, den 20. december 1989

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

Følgende tilstedeværende eller repræsenterede medlemmer stemte for udtalelsen:

ALEXOPOULOS, ASPINALL, BERGER, BERTON, BODDY, BOISSEREE, BORDES-PAGES, BOS, BREDIMA-SAVOPOULOU, BRIGANTI, BROICHER, CAMPBELL, CHRISTIE, CORELL AYORA, CORTOIS, COYLE, van DAM, DODD, DRILLEAUD, van EEKERT, ETTY, EULEN, FLUM, FREEMAN, GARDNER, GERMOZZI, GREEN, HANCOCK, HÖRSKEN, HOVGAARD JAKOBSEN, JASCHICK, KAZAZIS, KENNA, KIRCHFELD, KRÖGER, LAPPAS, LÖW, MEYER HORN, MORELAND, MUHR, MUNIZ GUARDADO, MURPHY, NETO DA SILVA, NIERHAUS, NOORDWAL, PARDON, PETERSEN, PETROPOULOS, PROUMENS, QUEVEDO ROJO, RIERA MARSÀ, ROBINSON, ROLÃO GONÇALVES, ROSEINGRAVE, SALMON, SPEIRS, STORIE-PUGH, TAMLIN, TERMES CARRERO, TIEMANN, TUKKER, YVERNEAU.

Følgende tilstedeværende eller repræsenterede medlemmer stemte imod udtalelsen:

BENTO GONÇALVES, BERRETA, BERNS, Vasco CAL, CAVAZZUTI, DE TAVERNIER, DONCK, DRAGO, ELSTNER, FRESI, LIVERANI, LUCHETTI, MACHADO VON TSCHUSI, MAINETTI, MANTOVANI, MARGALEF MASIA, MAYAYO BELLO, MORSELLI, SANTILLAN CABEZA, SCHNIEDERS, WICK, WILLIAMS.

Følgende tilstedeværende eller repræsenterede medlemmer stemte hverken for eller imod udtalelsen:

ARENA, ARETS, BAGLIANO, CEBALLO HERRERO, CEYRAC, COLLAS, MORALES, MULLER, PELLETIER Robert, PERRIN-PELLETIER, RAMAEKERS, RIBIERE, SCHOEPGES, WAGNER, WALDACK.

Udtalelse om forslag til Rådets forordning (EØF) om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin i intensive produktionssystemer ⁽¹⁾

(90/C 62/14)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 5. juli 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for landbrug og fiskeri, som udpegede Peter Storie-Pugh til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 30. november 1989.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling (mødet den 20. december 1989) med 57 stemmer for, 30 imod og 15 hverken for eller imod følgende udtalelse:

ØSU støtter Kommissionens forslag om at fastsætte mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin i intensive produktionssystemer og fremsætter en række henstillinger. Nogle af Kommissionens forslag forekommer imidlertid unødvendige for det flertal af svineavlere, som optræder ansvarligt og opfylder svinenes fysiologiske behov.

1. Generelle bemærkninger

1.1. Der ses med megen bekymring på de velfærdsproblemer, der rejser sig ved vedvarende opdræt af søer i båse, med eller uden halsbindsler.

1.2. Svin er sociale dyr med en naturlig trang til at udforske omgivelserne. Systemer, hvor deres udfoldelsesmuligheder begrænses i ekstrem grad — hvilket kan karakterisere båse og anvendelse af halsbindsler — kan forårsage stress og giver et stereotypt adfærdsmønster og andre problemer.

1.3. Det erkendes imidlertid også, at nogle former for opstaldning af svin flokvis kan give velfærdsproblemer, såsom vulva-bidning og for meget slagsmål, og det hovedsagelig i forbindelse med fodringen.

1.4. Selv om der forskes i at få løst de problemer, som flokvis opstaldning rejser, er man endnu ikke nået så langt, at der kan fremsættes en endelig henstilling om at forbyde opdræt af søer i båse og/eller anvendelse af halsbindsler og i stedet opstalde dyrene flokvis.

1.5. ØSU mener, at den kritik, der er blevet rettet mod opdræt af søer i båse eller anvendelse af halsbindsler, er overdrevet; en henstilling om at forbyde disse former for opdræt kan dog muligvis blive aktuel på baggrund af Kommissionens rapport, som forventes forelagt før den 1. januar 1994. Indtil da bør begge systemer være tilladt.

1.6. ØSU godkender Kommissionens fremgangsmåde med at foreslå bestemmelser, som bygger på et sagligt og videnskabeligt dokumenteret grundlag inden for dette område.

2. Særlige bemærkninger

2.1. Artikel 1

Der ses med bekymring på bilagens juridiske status; i artikel 1 bør det præciseres, at forordningen omfatter bilagene.

2.2. Artikel 2, stk. 3. Orne

Der udtrykkes bekymring for, at nogle orner, navnlig dem, der anvendes som »prøveorner«, opdrættes under utilstrækkelige vilkår, og at de derfor bør medtages i denne definition.

Følgende ordlyd foreslås:

»Orne: et handyr efter puberteten bestemt til avlsprocedurer«.

2.3. Artikel 2, stk. 6

Følgende ordlyd foreslås:

»Farende so: en so i starten af perioden fra omkring fødslen til fravænnings af pattegrisene«.

2.4. Artikel 3, stk. 1, litra a)

Landmændene opfordres her til at tage hensyn til søernes adfærdsmæssige behov. Det bør dog gøres klart, at motionen skal foregå i et passende indrettet eller frit område.

2.5. Artikel 3, stk. 1, litra b)

De foreslåede arealer bør være større, hvis der er tale om det samlede gulvareal pr. svin. Drejer det sig kun om lejearealet, er de store nok. Den indledende sætning affattes derfor således:

»Der skal være et frit gulvareal, hvor hver fravænnet gris eller hvert avls/fedesvin kan lægge sig, og som er adskilt fra gødearealet, på mindst ...«.

⁽¹⁾ EFT nr. C 143 af 9. 6. 1989.

2.6. Artikel 3, stk. 2

Følgende punktum tilføjes:

»Det bør overvejes at forlænge fristen fra den 1. januar 1999 til den 1. januar 2005, hvis svineavlerne belastes for hårdt økonomisk«.

2.7. Der indføres en ny artikel mellem den nuværende artikel 7 og artikel 8, hvor følgende uddybes:

»Det fremgår ikke klart, hvorledes forordningen skal håndhæves. Medlemsstaterne bør være forpligtet til at indføre passende sanktioner, hvis den ikke overholdes«.

2.8. Artikel 8, stk. 3

Kontrollen bør under ingen omstændigheder føre til øget risiko for spredning af sygdomme.

Stykket bør affattes således:

»Gennemførelsesbestemmelserne til denne artikel, navnlig med hensyn til passende forholdsregler til forebyggelse af spredning af sygdomme, fastsættes efter fremgangsmåden i artikel 10.«

2.9. Artikel 11

Den nøjagtige mening med bestemmelsen bør præciseres for at undgå tvetydighed.

3. Bilag A

Almindelige bestemmelser

3.1. Stk. 6

Affattes således:

»Svinene må ikke til stadighed holdes i mørke. Der skal være enten kunstig eller naturlig belysning mindst 8 timer daglig. Der skal være kunstig belysning af tilstrækkelig styrke til, at svinene til enhver tid kan tilses.«

3.2. Stk. 9, sidste punktum (i den engelske udgave)

Af klarhedshensyn bør punktummet indledes således:

»Advice from a veterinarian shall be ...«.

3.3. Stk. 11 og 12

Et af svinenes vigtigste adfærdsmæssige behov er at råde over et sted, hvor de kan lægge sig eller sove, som er adskilt fra gødearealet. Det er indlysende, at der ved anvendelse af halsbindsler ikke kan være tale om separate leje- og gødearealer. De situationer, Kommissionen omtaler i stk. 11 og 12, kan ikke løses, før opstaldning med halsbindsler bliver erstattet af flokvis opstaldning.

3.4. Stk. 14

Mellem »Gulvene skal være« og »jævne« indføres følgende: »således konstrueret og vedligeholdt, at de er«.

3.5. Stk. 15 og 16

Der er bekymring for, at fodring af søer, selv to gange dagligt, ikke er nok til at stille soens naturlige sult. Det bør kunne sikres, at det anvendte foder indeholder tilstrækkeligt mange fyldstoffer til at tilfredsstille sultfølelsen.

3.6. Stk. 17

Vandbehovet afhænger af forskellige faktorer såsom soens mælkeydelse, staldtemperaturen osv., og nogle svin kan behøve vand, før de er to uger gamle.

Det foreslås at nedsætte den alder, hvor alle svin skal have fri adgang til drikkevand, fra to uger til en uge.

3.7. Stk. 20

Det accepteres, at der her nævnes materialer, der kan anvendes i stedet for halm. Men det bør understreges, at halm er det bedste materiale til at dække svins adfærdsmæssige behov.

4. Bilag B

4.1. I. Orner, stk. 1

Der foreslås følgende ordlyd:

»Ornestier skal være placeret og konstrueret således, at ornen kan vende sig, høre, lugte og se ...«.

Dette er ikke blot vigtigt for ornens velfærd, men også for sædproduktionen og -kvaliteten, libidoen osv.

4.2. I. Orner, stk. 2

Der udtrykkes bekymring over, at stiens minimumsareal er sat til 6 m², idet denne størrelse kun forekommer at være tilstrækkelig til meget små orner. Stien bør være konstrueret på en sådan måde, at ornen kan vende sig både på leje- og gødearealet.

Der foreslås derfor et minimumsareal på 8 m².

4.3. IV. *Pattegrise, stk. 3, anden linje*

Indsæt »andre former for tilskud,« mellem »i givet fald være« og »elektrolytter«.

4.4. IV. *Pattegrise, stk. 5*

Nylige forskningsresultater har vist, at ornelugt kan konstateres ved at undersøge slagtekroppe på slagterier. Ornelugt findes kun hos en ringe procentdel af ikke-kastrerede svin, men kan undertiden findes hos svin med en vægt på kun 40 kg og sågar, omend sjældent, hos hunsvin. Det er en kendt sag, at kastrering er et urentabelt indgreb og smertefuldt for svinet.

Det bør overvejes helt at forbyde kastrering af svin. Hvis et sådant indgreb imidlertid skal være tilladt, bør det ikke foretages uden bedøvelse, medmindre dyrene er under 4 uger gamle. Man tager ikke afstand fra Kommissionens plan, men er i tvivl om, hvorvidt det fremlagte forslag er på sin rette plads i lovgivningen.

4.5. IV. *Pattegrise, stk. 6, andet afsnit*

Afsnittet affattes således:

»Kun det yderste af fortænderne og halerne må fjernes, og dette skal ske inden for 3 dage efter fødslen.«

Bruxelles, den 20. december 1989

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG 1

Følgende tilstedeværende eller repræsenterede medlemmer stemte for udtalelsen:

ASPINALL, BERGER, BERTON, BLESER, BODDY, BOISSEREE, BOS, BROICHER, CHRISTIE, CORTOIS, COYLE, van DAM, DODD, van EEKERT, ETTY, EULEN, FLATHER, FLUM, FREEMAN, GEUENICH, GIACOMELLI, GREDAL, GREEN, HANCOCK, HILKENS, HÖRSKEN, HOUTHUYS, JASCHICK, KENNA, KIRCHFELD, KRÖGER, LAPPAS, LÖW, MEYER HORN, MORELAND, MURPHY, NETO da SILVA, ORSI, PEARSON, PETERSEN, PROUMENS, RANGONI-MACHIAVELLI, ROBINSON, ROLÃO GONÇALVES, ROMOLI, ROSEINGRAVE, SALMON, SANTILLAN CABEZA, SCHMITZ, STORIE-PUGH, TAMLIN, TELLES, TIEMANN, VANDEN BROUCKE, VERCELLINO, YVERNEAU, ZUFIAUR NARVAIZA.

Følgende tilstedeværende eller repræsenterede medlemmer stemte imod udtalelsen:

APARICIO BRAVO, ARETS, ATAIDE, BENTO GONÇALVES, BERETTA, BERNIS, VASCO CAL, CAVAZZUTI, COLLAS, ALVES CONDE, DE TAVERNIER, DONCK, DOS SANTOS, ELSTNER, GARCIA MORALES, LIVERANI, LUCHETTI, MACHADO VON TSCHUSI, MAINETTI, MANTOVANI, MARGALEF MASIA, MAYAYO BELLO, PARDON, PELLETIER Robert, SCHNIEDERS, SOLARI, VELASCO MANCEBO, VIDAL, WICK, WILLIAMS.

Følgende tilstedeværende eller repræsenterede medlemmer stemte hverken for eller imod udtalelsen:

CEYRAC, DELLA CROCE, GOMEZ MARTINEZ, HOVGAARD JAKOBSEN, KAZAZIS, MARGOT, MORALES, MULLER, RIBIERE, SCHNITKER, SCHOEPGES, SCHWEITZER, VALLEJO CALDERON, WAGNER, WALDACK.

Udtalelse om forslag til Rådets beslutning om finansiel støtte fra Fællesskabet til udryddelse af afrikansk svinepest på Sardinien ⁽¹⁾

(90/C 62/15)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 14. november 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde blev ved ØSU's beslutning overdraget Peter Storie-Pugh som hovedordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling, mødet den 20. december, med 56 stemmer for, ingen imod og 4 hverken for eller imod følgende udtalelse:

1. Generelle bemærkninger

1.1. Sardinien er et af de sidste områder i EF, hvor afrikansk svinepest stadig forekommer. Udbrud på den vestlige halvkugle er normalt blevet bekæmpet ved nedslagning af hele svinebestanden med store omkostninger til følge. De finansielle foranstaltninger, man iværksatte i 1980 for at hjælpe med at få udryddet sygdommen på Sardinien, gav ingen resultater.

1.2. Kommissionen foreslår finansiel støtte til overvågning af en plan, som de italienske veterinærmyndigheder skal udarbejde, og som skal bygge på de kriterier, der opstilles i forslaget. For at denne strategi kan krones med held, må det erkendes, at der lige så meget er tale om et socio-økonomisk som et veterinærmæssigt problem.

1.3. Vanskelighederne består bl.a. i følgende:

— manglede politisk vilje til at udrydde afrikansk svinepest

— manglende evne til at få det nødvendige samarbejde i gang med landbrugerne og andre involverede interesser

— de fremherskende svineavlssystemer.

1.4. De kriterier, Kommissionen opstiller, er videnskabeligt set forsvarlige og har ØSU's tilslutning, men ordningen kan kun give positive resultater, hvis følgende betingelser er opfyldt:

a) Alle berørte parter på Sardinien, f.eks. svineavlerne, borgmestrene i de sygdomsramte kommuner, de lokale sundhedsmyndigheder og den regionale veterinærdirektør må samarbejde fuldt ud.

b) For at sikre landbrugernes medvirken er det vigtigt, at der rent faktisk ydes erstatning umiddelbart efter, at de angrebne svin er blevet destruerede.

c) Forbuddet mod at lade svin græsse frit bør ophæves, og EUGFL bør give finansiel støtte til omstrukturering af

svineindustrien, hvis denne industri skal have nogen langsigtet værdi på Sardinien.

d) En resolut gennemførelse af planen forudsætter, at den snarere koordineres centralt end underkastes regional kontrol. Det kunne være en god idé at oprette en slagkraftig specialiseret enhed til at koordinere sygdomsudryddelsesforanstaltningerne.

e) Kontrollen med den klassiske svinepest bør ikke få lov til at komplicere spørgsmålet. For at sikre sig landbrugernes medvirken bør man undersøge den rolle, vaccination spiller, idet vaccination muligvis kan tillades på kort sigt, men i sidste instans må falde væk.

f) På mellemlang sigt er der behov for et forslag til en horisontal lovgivning om harmoniserede EF-regler for afrikansk svinepest.

2. Særlige bemærkninger

2.1. Artikel 2, stk. 2, litra a)

Det må tydeliggøres i teksten, at det endelige mål er at få undersøgt alle svinebrug systematisk.

2.2. Artikel 2, stk. 2, litra d)

Flytning af svin må foregå under effektiv og streng veterinær kontrol.

2.3. Artikel 2, stk. 2, litra e)

Der foreslås følgende ordlyd:

»Serologisk undersøgelse af svin på slagtetidspunktet.«

⁽¹⁾ EFT nr. C 327 af 30. 12. 1989, s. 54.

2.4. Artikel 2, stk. 4

Det er vigtigt, at man ved udtrykket »faciliteter« forstår, at der stilles tilstrækkelige midler til rådighed, især til at indføre effektive installationer til udtagning af blodprøver af svin, eftersom hele det videnskabelige grundlag for planen er den serologiske undersøgelse af bestanden.

Bruxelles, den 20. december 1989

2.5. Artikel 3

Denne bestemmelse er vigtig, men identificeringssystemet må håndhæves meget nøje for hele svinebestanden.

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 85/511/EØF om fællesskabsforanstaltninger til bekæmpelse af mund- og klovesyge ⁽¹⁾

(90/C 62/16)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 14. november 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde blev ved ØSU's beslutning overdraget Peter Storie-Pugh som hovedordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling (mødet den 20. december 1989) med 70 stemmer for, ingen imod og 2 hverken for eller imod, følgende udtalelse:

1. Generelle bemærkninger

1.1. ØSU hilser Kommissionens forslag velkommen uden kommentarer og tilslutter sig fuldt ud en ikke-vaccinations- og nedslagningspolitik, hvor der kun foretages vaccination som en nødforanstaltning i ekstreme tilfælde.

1.2. Med afskaffelsen af mund- og klovesygevaccination tages der et praktisk skridt for at få udryddet denne sygdom i EF. Det vil være forbundet med færre omkostninger og være billigere og sikrere for EF, eftersom det eneste alternativ er fuld vaccination. Man kan på ingen måde fortsætte med det nuværende system, hvis handelen med dyr skal liberaliseres i EF.

1.3. ØSU bemærker, at der vil blive iværksat særskilte foranstaltninger vedrørende

- handelen med tredjelande,
- oprettelse af vaccinedepoter,
- tilskud til nedslagning og destruktion.

Bruxelles, den 20. december 1989

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

---

(1) EFT nr. C 327 af 30. 12. 1989, s. 84.

Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 88/407/EØF om fastsættelse af de veterinærpolitimæssige krav i forbindelse med handelen inden for Fællesskabet med frosset tyresæd og indførsel heraf ⁽¹⁾

(90/C 62/17)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 14. november 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde blev ved ØSU's beslutning overdraget Peter Storie-Pugh som hovedordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling, mødet den 20. december 1989, enstemmigt følgende udtalelse:

1. Generelle bemærkninger

1.1. ØSU støtter Kommissionens forslag om at ændre direktiv 88/407/EØF.

1.2. Forslaget tager sigte på at ændre Rådets direktiv 88/407/EØF (EFT nr. L 194 af 22.7.1988, s. 10) om fastsættelse af de veterinærpolitimæssige krav i forbindelse med handelen inden for Fællesskabet med frosset tyresæd og indførsel heraf.

1.3. Da medlemsstaterne har haft visse vanskeligheder i forbindelse med direktivets ikrafttræden, har det vist sig nødvendigt at foretage en række ændringer, navnlig for så vidt angår de prøver, der skal tages af tyre, når de indgår på tyrestationer, og formuleringen af det sundhedscertifikat, der skal ledsage sædsendinger.

1.4. ØSU påskønner endvidere, at man ændrer certifikatet, således at medlemsstaterne får større handlefrihed med hensyn til RIB/VIPB og mund- og klovesyge. Der er her tale om en realistisk og praktisk fremgangsmåde.

1.5. For så vidt angår RIB/VIPB, er det på baggrund af muligheden for dispensation fra vaccinationsreglerne

urealistisk at gennemføre undersøgelser for disse sygdomme årligt eller før indsættelse på tyrestationer.

2. Særlige bemærkninger

2.1. *Artikel 1, stk. 2 (ny artikel 17)*

ØSU støtter forslaget om at ændre bilagene, som skal vedtages ved proceduren for Den Stående Veterinærkomité »med henblik på deres tilpasning til den teknologiske udvikling«.

2.2. *Artikel 1, stk. 3 og 4*

Det er realistisk at benytte lejligheden til at slette »contrefilet-klausulen« i artikel 18, stk. 4, og artikel 19, stk. 4, på baggrund af emnets karakter.

2.3. *Artikel 1, stk. 5, bilag B, kapitel II, punkt 1, litra b), nr. ii)*

Det er fornuftigt og praktisk at begrænse undersøgelser for *phoetus campylobacter* til produktionstyre.

Bruxelles, den 20. december 1989

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

(1) EFT nr. C 327 af 30. 12. 1989, s. 39.

Udtalelse om:

- forslag til Rådets forordning (EØF) om sundhedsmæssige og veterinærpolitimæssige betingelser for samhandelen inden for Fællesskabet og indførslen fra tredjelande af dyr af hestefamilien
- forslag til Rådets forordning (EØF) om zootekniske og genealogiske betingelser for samhandelen inden for Fællesskabet med dyr af hestefamilien
- forslag til Rådets forordning (EØF) om samhandel inden for Fællesskabet med dyr af hestefamilien bestemt til konkurrencer ⁽¹⁾

(90/C 62/18)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 14. november 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om de ovennævnte emner.

Det forberedende arbejde blev ved ØSU's beslutning overdraget Peter Storie-Pugh som hovedordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling (mødet den 20. december 1989) enstemmigt følgende udtalelse:

ØSU udtrykker tilfredshed med de tre forslag til Rådets forordninger om dyr af hestefamilien, med forbehold af følgende bemærkninger:

1. Generelle bemærkninger

1.1. I det første af de tre forordningsforslag fastsættes der fælles regler for veterinærbeskyttelse af dyr af hestefamilien, mens de to øvrige forordningsforslag har til formål at fremme opdrætning af disse dyr. Disse foranstaltninger udgør et vigtigt led i landbrugspolitikken, fordi de hjælper avlerne i flere landdistrikter i EF med at udbygge en vigtig erhvervsaktivitet med økonomiske og kommercielle fremtidsudsigter, specielt hvad angår opdrætning af racerene heste og ponyer.

1.2. Ikke desto mindre fremhæver ØSU det nødvendige i supplerende foranstaltninger til udbygning af markedet for disse dyr via fremme af sportsaktiviteter og via uddannelse af det personale, som er involveret i de tidlige stadier af hestens oplæring. Avlerne bør have mulighed for at forbedre hestens ydeevne og dermed deres værdi, inden dyrene bringes på markedet. Et andet bidrag kunne bestå i at genindføre brugen af heste, især inden for skovbrug, for at mindske anvendelsen af ødelæggende maskiner.

1.3. Foranstaltningerne har også betydning for beskyttelsen af den fortsatte avl af visse racerene heste og ponyer, som ellers ville være dømt til at forsvinde, selv om de udgør en zoologisk og sågar kulturel arv i visse af EF's regioner. Tilskyndelse til avlere i form af ydelse af EF-incidenter fra f.eks. Socialfonden eller i form af en præmie (f.eks. i stil med præmien til køer i bjergegne) kan være med til at forhindre, at avlen opgives, fordi de pågældende dyr ikke er kendt i brede kredse og undervurderes af EF.

2. Særlige bemærkninger

2.1. *Forordningen om sundhedsmæssige og veterinærpolitimæssige betingelser for samhandelen inden for Fællesskabet og indførslen fra tredjelande af dyr af hestefamilien*

2.1.1. Med hensyn til artikel 1, stk. 2, litra a), mener ØSU, at følgende bør udgå:

Første tankestreg »på veje i nærheden af Fællesskabets indre grænser«.

Anden tankestreg »der tilrettelægges af lokale rideklubber i nærheden af Fællesskabets indre grænser«.

At begrænse transporten af heste eller ponyer til områder i nærheden af de indre grænser må anses for at modvirke målsætningerne i forordning 3. Målet er at fremme EF-omspændende sportsarrangementer med dyr af hestefamilien. Ellers vil EF-heste blive forfordelt sammenlignet med heste fra tredjelande [se artikel 2, litra h)].

2.1.2. Med hensyn til forordningen om sundhedsmæssige og veterinærpolitimæssige betingelser, artikel 2, litra b), bemærker ØSU, at den tyske version bør udvides og tilpasses den engelske og franske version, så ponyer medregnes til hestefamilien.

2.1.3. Selv om ØSU er klar over, at den afrikanske hestesygdom omfattes af EF-lovgivningen som værende en anmeldelsespligtig sygdom, bør også denne sygdom medtages i bilag A [se artikel 2, litra f)].

2.1.4. Artikel 10: ØSU tilslutter sig positivlisten over tredjelande, som har lov til at eksportere heste til EF; listen over disse lande skal opstilles efter forskriftskomiteproceduren. ØSU henstiller, at EFTA-landene gives fortrinnsstilling i form af obligatorisk medtagelse på denne liste.

(1) EFT nr. C 327 af 30. 12. 1989, s. 61.

2.2. *Forordningen af zootekniske og genealogiske betingelser for samhandelen inden for Fællesskabet med dyr af hestefamilien*

2.2.1. ØSU erkender, at dette forslag i hovedtrækkene følger »Forslaget til Rådets forordning om de zootekniske og genealogiske betingelser for handel med racerene dyr«⁽¹⁾.

2.2.2. Da de generelle kriterier for godkendelse af organisationer og foreninger samt den registrering i stambøgerne, som omtales i artikel 4, litra b) og c), er af så væsentlig betydning, bør man for at undgå forskelsbehandling efter ØSU's mening nedfælde disse kriterier i selve forordningen, og de bør om nødvendigt kunne ændres ved at anvende den procedure med et rådgivende udvalg, som omtales i artikel 11.

2.2.3. Med hensyn til identifikationen af dyr af hestefamilien, som behandles i artikel 4, litra a), og artikel 6, mener ØSU ikke, at hestens eller ponyens navn er det bedste middel til at gardere sig mod uhæderlige metoder. Der bør fastsættes mere pålidelige identifika-

⁽¹⁾ EFT nr. C 56 af 6. 3. 1989, s. 25.

tionsprocedurer i artikel 6, såsom tatovering, blodprøver og en fuldstændig beskrivelse af dyrets udseende.

2.3. *Forordningen om samhandel inden for Fællesskabet med dyr af hestefamilien bestemt til konkurrencer*

2.3.1. Artikel 3

ØSU ville foretrække, at forordningens titel blev begrænset til heste og ponyer (se den tyske udgave). De væsentlige bestemmelser, som er nedfældet i artikel 3, består i en klausul til forebyggelse af forskelsbehandling i forbindelse med deltagelse i konkurrencer af heste og ponyer, der er registreret eller har oprindelse i en anden medlemsstat. Følgelig bør definitionen på de konkurrencer, som denne bestemmelse mod forskelsbehandling gælder for, være så bred som muligt, ligesom artikel 2 i den franske og tyske udgave bør udvides, således at kombinerede konkurrencer med ridning og kørsel omfattes, dvs. at alle former for hesteopvisning og andre forestillinger med deltagelse af heste, såsom tyrefægtning, medtages. I denne forbindelse henleder ØSU opmærksomheden på den engelske udgave, som indeholder ordet »eventing« (military).

Bruxelles, den 20. december 1989

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om forslag til Rådets forordning (EØF) om veterinærpolitimæssige betingelser for markedsføring af gnavere i Fællesskabet⁽¹⁾

(90/C 62/19)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 14. november 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde blev ved ØSU's beslutning overdraget Colin A. Hancock som hovedordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling, mødet den 20. december 1989, følgende udtalelse:

1. Indledning

1.1. Formålet med denne forordning er at kontrollere handelen med gnavere, specielt kaniner, harer, rotter, mus, hamstere og lignende, både fra EF og fra tredjelande.

1.2. En af hovedårsagerne til at indføre kontrolbestemmelser er handelen med levende kaniner. En enkelt EF-medlemsstat solgte ikke mindre end 3 200 tons levende

kaniner til andre medlemsstater i 1987, og yderligere 5 000 tons blev importeret fra tredjelande.

1.3. Der findes ikke i øjeblikket nogen EF-kontrolprocedure, og det må man være opmærksom på, idet grænsekontrollen jo forsvinder ved udgangen af 1992.

2. Generelle bemærkninger

ØSU bifalder denne forordnings generelle sigt. Det skal endvidere påpeges, at handelen med visse gnavere, navnlig

⁽¹⁾ EFT nr. C 327 af 30. 12. 1989, s. 57.

rotter og mus, hovedsagelig omfatter leverancer til laboratorieforsøg, og at disse leverancer skal opfylde ekstra strenge sikkerhedskrav, som laboratorierne selv fastlægger.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Artikel 4

3.1.1. Der er en oversættelsesfejl i visse sprogs udgaver af forslaget. For den engelske versions vedkommende skal der f.eks. ikke rapporteres til en »official veterinarian«, men til en »official veterinary service« (dansk: »den officielle veterinærmyndighed«).

3.1.2. Listen over sygdomme, der skal meddeles den officielle veterinærmyndighed, kan for så vidt godkendes af ØSU, men det ville være at foretrække at gøre dem til anmeldelsespligtige sygdomme, da denne bestemmelse vil være vanskelig at håndhæve uden sanktioner.

3.1.3. Da både rabies og tularæmi kun sjældent rammer de tamme dyr, der er omfattet af denne forordning, anbefales det, at to lige alvorlige sygdomme føjes til listen: salmonellaosis og leptospirosis, samtidig med at der tages hensyn til de praktiske vanskeligheder, som er forbundet med undersøgelser. Begge sygdomme kan overføres til kvæg, svin og mennesker.

3.1.4. Der er tilsyneladende modstrid mellem bestemmelserne i denne forordning og i forordningen om vildtkød og kaninkød [KOM(89) 496 endelig udg.]. I sidstnævnte forordnings artikel 4 præciseres det, at kaniner, der udviser kliniske symptomer på sygdom, ikke må slagtes. Denne bestemmelse er langt strengere end nærværende forordnings bestemmelser og betyder i realiteten, at dyr kan transporteres legalt, hvis de viser tegn på andre sygdomme end dem, der er opført i nærværende forslag til forordning, men at de så ikke kan slagtes.

3.2. Artikel 5

3.2.1. Artikel 5, stk. 2, er for upræcist formuleret med hensyn til varigheden af forbuddet mod at fjerne dyrene. Første punktum bør affattes således:

»Såfremt de andre dyr af alle modtagelige arter ikke er blevet slået ned og alle lokaler desinficeret, skal varigheden af forbuddet regnet fra det øjeblik, hvor det

sidst konstaterede syge dyr er dødt eller slået ned, være mindst :«

3.2.2. Der er kun lille risiko for, at disse tamme dyr får rabies, men hvis rabies alligevel medtages på listen over sygdomme, er et forbud af en måneds varighed klart utilstrækkeligt, da inkubationstiden kan være på flere måneder.

3.2.3. Varigheden af forbuddet i tilfælde af salmonella og leptospirosis skal være to måneder.

3.3. Artikel 6

3.3.1. ØSU anbefaler, at det snarest undersøges, om nogen af de omfattede arter kan tænkes at være modtagelige for kaninens hæmoragiske virussygdom. Såfremt dette er tilfældet, bør der indføres et totalt forbud mod fjernelse af vilde gnavere af de pågældende arter fra ethvert område, hvor denne sygdom er blevet konstateret, hvad enten det er i bedrifter eller i naturen, og der bør træffes bestemmelse om lignende skridt i fremtiden, hvis sygdommen vinder yderligere udbredelse.

3.3.2. Det skal fremhæves, at det vil være yderst vanskeligt for den kompetente myndighed at garantere, at den vilde gnaverpopulation inden for myndighedens administrative område ikke har nogen af de anmeldelsespligtige sygdomme. Som artiklen er udformet, har den derfor sandsynligvis kun ringe praktisk betydning.

3.4. Artikel 7

3.4.1. Det var hensigten, at procedurerne, der henvises til i denne artikel, skulle jævnføres med reglerne i forslag til forordning KOM(88) 383, når dette var blevet godkendt af Rådet. Nu da enhver henvisning til levende dyr er udgået af det nævnte forslag, er det nødvendigt at overveje, hvilken kontrol og hvilke sikkerhedsforanstaltninger der skal finde anvendelse her. Når forordningsforslaget har undergået de fornødne ændringer, finder ØSU det logisk at se på det igen.

3.5. Artikel 10

I slutningen af første afsnit tilføjes

»dog tidligst den 1. juli 1992.«

3.6. Det bemærkes, at nærværende forslag ikke indeholder nogen bestemmelse om, at Kommissionen skal bistås af Den Stående Veterinærkomité. ØSU anbefaler, at en sådan bestemmelse indføres i forordningen.

Bruxelles, den 20. december 1989

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om forslag til Rådets beslutning om indførelse af en EF-finansieringsforanstaltning til udryddelse af brucellose hos får og geder ⁽¹⁾

(90/C 62/20)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 14. november 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde blev ved ØSU's beslutning overdraget til Colin A. Hancock som hovedordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling (mødet den 20. december 1989) enstemmigt følgende udtalelse:

1. Indledende bemærkninger

1.1. Brucellosis melitensis-smitte er en alvorlig sygdom, der medfører alvorlige finansielle tab for landbrugere og ejere af får og geder; den kan brede sig til mennesker og somme tider forårsage døden.

1.2. Sygdommen er blevet udryddet i syv medlemsstater og findes nu kun i Frankrig, Grækenland, Italien, Spanien og Portugal.

1.3. Selv om dyrene kan vaccineres, forhindrer dette ikke fuldstændigt aborttilfælde eller en spredning af sygdommen. Slagtning er følgelig den eneste varige løsning.

1.4. I og med at landbrugerne tvinges til at sprede deres aktiviteter, og de bedste langhårede racer og gode malkedyr kommer fra områder, der nu er angrebet af brucellose, vil der både opstå økonomiske tab og hindringer for den frie bevægelighed inden for EF, hvis sygdommen ikke bliver udryddet.

2. Generelle bemærkninger

Det generelle formål med den foreslåede forordning godkendes følgelig.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Artikel 2

Eftersom den officielle brucellaprøve ikke er så fintfølede, som man kunne ønske det — omend der for øjeblikket ikke findes nogen bedre — må der ses med tilfredshed på, at Kommissionen tilsyneladende har til hensigt at få forsket videre i, hvorledes prøven kan forbedres.

3.2. Artikel 3

Stk. 2. Det bør specificeres, at bedriftsejerne, laboratorierne samt dyrlægerne eller andre kompetente personer, der stiller en diagnose, in solidum er ansvarlige for at foretage den obligatoriske anmeldelse; medlemsstaterne bør opfordres til at sikre, at der idømmes passende bøder, hvis dette krav ikke overholdes.

3.2.1. Stk. 5. Man må gøre sig bekymringer over, hvorledes der kan sikres en ordentlig kontrol af, om forbuddet mod terapeutisk behandling af en dyreflok, dvs. med antibiotika, overholdes. Der udtrykkes håb om, at der i medlemsstaterne vil blive idømt passende bøder, hvis der bevidst ordineres eller anvendes en sådan medicin i denne forbindelse.

3.2.2. Stk. 9. Det er vigtigt at mærke dyrene permanent (den mærkning, der efter Tjernobyl fandt sted af angrebne

⁽¹⁾ EFT nr. C 327 af 30. 12. 1989, s. 51.

dyr i Det Forenede Kongerige, har skabt præcedens). Der må føres en korrekt fortegnelse over flytninger, og disse fortegnelser må regelmæssigt kontrolleres af den kompetente myndighed.

3.2.3. Stk. 10. Der er enighed om, at det i de tilfælde, hvor f.eks. 60 % af en flok er angrebet, er bedre at slagte alle dyrene og begynde forfra, problemet består imidlertid i, at ejere af får og geder undertiden kunne finde det økonomisk fordelagtigt at få slagtet andre dyr og dermed unødvendigt belaste EF-kassen. Hvis dette skal undgås, må de tekniske detaljbestemmelser for de procedurer, der skal gennemføres, nøje defineres.

3.2.4. Stk. 13. I led 5, 6 og 7 henvises der til »en passende varmebehandling«. Det ville være bedre at anvende udtrykket »pasteurisering« men fortsat lade det være op til

de nationale myndigheder at afgøre, hvilken metode der skal anvendes.

I led 8 anføres det, at dele af angrebne dyr, der skal anvendes til foder, skal behandles på en sådan måde, at enhver risiko for smitte undgås. Denne bestemmelse ville være klarere, hvis man tilføjede »og således at de gøres brucellose-fri.«

3.3. Artikel 5

Stk. 5. Teksten er noget upræcis, idet det ikke anføres, hvor mange prøver med negative resultater, der skal foretages. Det foreslås at affatte teksten således:

»Der foretages så mange officielle brucellaprøver på den angrebne besætning, som det er nødvendigt for at bekræfte, at sygdommen er udryddet.«

Bruxelles, den 20. december 1989

Alberto MASPRONE

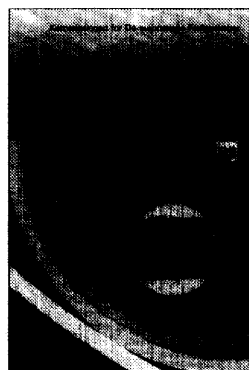
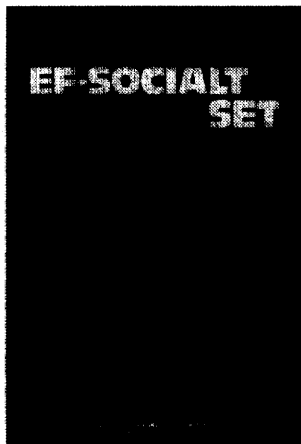
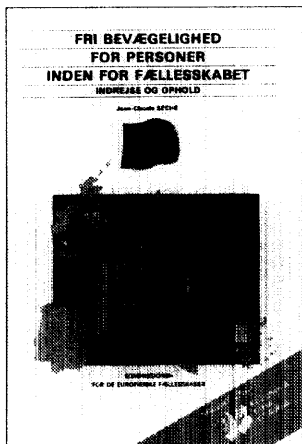
Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

**KONTORET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS
OFFICIELLE PUBLIKATIONER
Luxembourg**

- FRI BEVÆGELIGHED FOR PERSONER INDEN FOR FÆLLESSKABET - INDREJSE OG OPHOLD**
af Jean-Claude Séché.
Denne publikation indeholder hovedtrækkene i de bestemmelser om indrejse og ophold, der er fastsat ved fællesskabslovgivning.
69 s. - 21,0 x 29,7 cm - ISBN 92-825-8657-X - Katalognummer CB-PP-88-B04-DA-C
Pris i Luxembourg (moms ikke medregnet): ECU 7,50
ES, DA, DE, GR, EN, FR, IT, NL, PT

- DEN SOCIALE DIMENSION AF DET INDRE MARKED**
EF - socialt set - Sæmnummer.
115 s. - 21,0 x 29,7 cm - ISBN 92-825-8389-9 - Katalognummer CB-PP-88-005-DA-C
Pris i Luxembourg (moms ikke medregnet): ECU 4,20
ES, DA, DE, GR, EN, FR, IT, NL, PT

- FRIT FORBRUGERVALG OG ØGET VÆKST**
Målet for en europæisk forbrugerpolitik
af Eamonn Lawlor.
Forbrugerpolitik beskæftiger sig med markedets efterspørgselsside, der har et enormt uudnyttet potentiale for at forbedre markedets effektivitet og for at fremme vækst.
64 s. - 17,6 x 25,0 cm - ISBN 92-825-8560-3 - Katalognummer CB-PP-88-007-DA-C
Pris i Luxembourg (moms ikke medregnet): ECU 6
ES, DA, DE, GR, EN, FR, IT, NL, PT

BESTILLINGSEDEL SENDES TIL:
Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer
2 rue Mercier, L-2985 LUXEMBOURG

Send mig venligst de ovenstående publikationer

Navn: .....

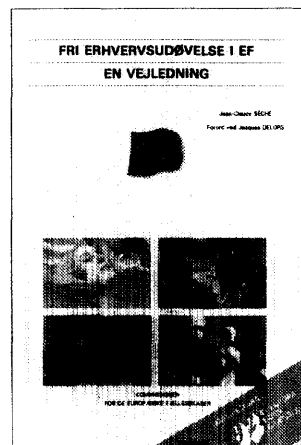
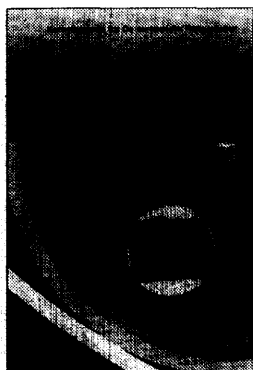
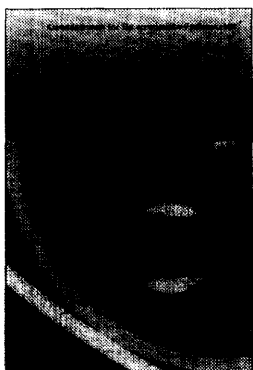
Adresse: .....

..... Tlf.: .....

Dato: ..... Underskrift: .....

**KONTORET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS
OFFICIELLE PUBLIKATIONER
Luxembourg**

- FÆLLES STANDARDER FOR VIRKSOMHEDERNE**
af Florence Nicolas i samarbejde med Jacques Repussard.
Formålet med dette værk er naturligvis først og fremmest at give et indtryk af, hvorledes det europæiske standardiseringsystem virker, hvilke midler det råder over, hvorledes det indgår i EF's institutioner, og hvorledes det er forbundet med de nationale og internationale mekanismer.
79 s. - 17,6 × 25,0 cm - ISBN 92-825-8551-4 - Katalognummer CB-PP-88-A01-DA-C
Pris i Luxembourg (moms ikke medregnet): ECU 9
ES, DA, DE, GR, EN, FR, IT, NL, PT
- ET FINANSIELT OMRÅDE I EUROPA**
af Dominique Servais.
EF-landene har sat sig det mål, at der i 1992 skal være skabt et stort hjemmemarked uden indre grænser. Man kan ikke tænke sig et sådant hjemmemarked uden dets finansielle dimension - det må være fri bevægelighed for kapital og finansielle tjenesteydelser.
57 s. - 17,6 × 25,0 cm - ISBN 92-825-8569-7 - Katalognummer CB-PP-88-C03-DA-C
Pris i Luxembourg (moms ikke medregnet): ECU 6
ES, DA, DE, GR, EN, FR, IT, NL, PT
- FRI ERHVERVSUDØVELSE I EF - EN VEJLEDNING**
af Jean-Claude Séché. Forord ved Jacques Delors.
Vejledningen er affattet i et sprog, der ikke forudsætter juridisk viden, giver et billede af den nuværende situation og gør det samtidig muligt at danne sig et overblik over de væsentligste forudsætninger for borgernes fri bevægelighed.
247 s. - 21,0 × 29,7 cm - ISBN 92-825-8064-4 - Katalognummer CB-PP-88-004-DA-C
Pris i Luxembourg (moms ikke medregnet): ECU 18,50
ES, DA, DE, GR, EN, FR, IT, NL, PT

BESTILLINGSEDEL SENDES TIL:
Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer
2 rue Mercier, L-2985 LUXEMBOURG

Send mig venligst de ovenstående publikationer

Navn: .....

Adresse: .....

Tlf.: .....

Dato: ..... Underskrift: .....

